

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۱۱۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
				از	تا		
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۵ دقیقه	۴۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵		
		۱۰		۲۶	۳۵		
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۴۶	۶۰	۲۵ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۶۱	۷۰		
		۱۰		۷۱	۸۰		
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۸۱	۹۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۱۰		۹۱	۱۰۰		
		۱۰		۱۰۱	۱۱۰		

* داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

DriQ.com

ریاضیات

- ۱- با استفاده از ارقام ۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷ چند عدد چهار رقمی مضرب ۵ و کوچکتر از ۶۰۰۰ و با ارقام متمایز می توان نوشت؟
- (۱) ۳۶ (۲) ۴۸ (۳) ۷۲ (۴) ۸۴
- ۲- اگر $\frac{(2n+1)!}{(2n-1)!} = 42$ باشد، حاصل $P(9, n)$ کدام است؟
- (۱) ۵۰۴ (۲) ۳۰۲۴ (۳) ۱۵۱۲۰ (۴) ۶۰۴۸۰
- ۳- با حروف واژه «دانشکده» چند جایگشت می توان ساخت به طوری که عبارت «دانش» همواره دیده شود؟
- (۱) ۱۲ (۲) ۱۸ (۳) ۲۴ (۴) ۳۶
- ۴- تعداد وترهای ساخته شده با n نقطه بر روی محیط یک دایره ۵۵ است. n کدام است؟
- (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۰ (۴) ۱۱
- ۵- به چند طریق می توان از بین ۷ داوطلب رشته تجربی و ۵ داوطلب رشته انسانی، ۲ داوطلب رشته تجربی و ۳ داوطلب رشته انسانی را یک در میان در یک ردیف قرار داد؟
- (۱) ۱۲۸۰ (۲) ۱۶۴۰ (۳) ۲۵۲۰ (۴) ۲۸۶۰
- ۶- هر یک از ارقام طبیعی یک رقمی را بر روی یک کارت نوشته ایم، کاردی به تصادف خارج می کنیم با کدام احتمال رقم روی کارت زوج یا «مضرب ۳» است؟
- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{4}{9}$ (۴) $\frac{5}{9}$
- ۷- یک تاس را پرتاب می کنیم، اگر عدد رو شده بزرگتر از ۴ باشد آن گاه دو سکه می ریزیم؛ در غیر این صورت یک تاس و یک سکه پرتاب می کنیم. فضای نمونه ای این آزمایش تصادفی چند عضو دارند؟
- (۱) ۳۶ (۲) ۴۸ (۳) ۵۶ (۴) ۶۲
- ۸- ۹ کارت با شماره های ۱ تا ۹ درون کیسه ای قرار دارد. دو کارت را از کیسه خارج می کنیم. با کدام احتمال حاصل ضرب اعداد خارج شده زوج است؟
- (۱) $\frac{5}{12}$ (۲) $\frac{7}{12}$ (۳) $\frac{5}{18}$ (۴) $\frac{13}{18}$
- ۹- اگر A و B دو پیشامد ناسازگار باشند به طوری که $P(A \cup B) = \frac{17}{30}$ و $P(A') = \frac{1}{24}$ ، آن گاه $P(B')$ کدام است؟
- (۱) $\frac{1}{91}$ (۲) $\frac{1}{92}$ (۳) $\frac{1}{93}$ (۴) $\frac{1}{94}$
- ۱۰- یک سکه و دو تاس را پرتاب می کنیم، با کدام احتمال جمع دو عدد ظاهر شده ۵ و سکه رو ظاهر می شود؟
- (۱) $\frac{1}{9}$ (۲) $\frac{1}{12}$ (۳) $\frac{1}{18}$ (۴) $\frac{1}{24}$
- ۱۱- از بین سه دوست احتمال آن که روز تولد هیچ دو نفری در هفته یکسان نباشد، کدام است؟
- (۱) $\frac{2}{7}$ (۲) $\frac{3}{49}$ (۳) $\frac{19}{49}$ (۴) $\frac{5}{7}$
- ۱۲- در آزمایش پرتاب سه تاس، با کدام احتمال مجموع اعداد رو شده بزرگتر از ۴ است؟
- (۱) $\frac{1}{27}$ (۲) $\frac{26}{27}$ (۳) $\frac{1}{54}$ (۴) $\frac{53}{54}$
- ۱۳- خانواده ای دارای چهار فرزند است. با کدام احتمال حداقل یکی از آن ها «دختر» است؟
- (۱) $\frac{1}{16}$ (۲) $\frac{15}{16}$ (۳) $\frac{1}{8}$ (۴) $\frac{7}{8}$
- ۱۴- در یک کلاس ۱۰ دانش آموز حضور دارند که ۳ نفر آن ها در امتحان ریاضی مردود شده اند. اگر دو نفر به تصادف انتخاب کنیم، با کدام احتمال فقط یکی از آن ها مردود شده است؟
- (۱) $\frac{2}{5}$ (۲) $\frac{7}{15}$ (۳) $\frac{8}{15}$ (۴) $\frac{3}{5}$
- ۱۵- درون ظرفی ۳ مهره سفید، ۴ مهره آبی و ۲ مهره قرمز وجود دارد. اگر ۲ مهره از این ظرف خارج کنیم، احتمال آن که حداقل یکی از آن ها سفید باشد، کدام است؟
- (۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{5}{12}$ (۴) $\frac{7}{12}$

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره‌ی ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره‌ی ۲۶ تا ۳۵)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۶ تا ۲۵)

- ۱۶- هر یک از عبارات زیر در مورد کدام روش جمع‌آوری داده‌هاست؟
الف) اگر به دقت زیادی نیاز داشته باشیم، مناسب نیست.
ب) اگر تعداد واحدهای نمونه زیاد باشد، زمان‌بر است.
- ۱۷- در یک شهر با ده هزار خانواده می‌خواهیم مدت‌زمانی که هر خانواده در طول هفته در اوقات فراغت به تفریح می‌پردازند را بررسی کنیم. برای این کار یک گروه ۵۰ خانوادگی را به طور تصادفی انتخاب کرده و بررسی می‌کنیم. جامعه آماری، اندازه نمونه تصادفی و نوع متغیر بررسی شده کدام است؟
الف) ۱۰۰۰۰، ۵۰، کمی نسبی
ب) ۵۰، ۵۰، کمی فاصله‌ای
ج) تمام خانواده‌های شهر، ۵۰، کمی فاصله‌ای
د) تمام خانواده‌های شهر، ۵۰، کمی نسبی
- ۱۸- حقوق کارکنان یک شرکت (برحسب میلیون تومان) به صورت زیر است. کدام معیار گرایش به مرکز و کدام معیار پراکندگی برای نشان دادن وضع پرداختی کارکنان این شرکت مناسب‌تر است؟
الف) میانگین - دامنه میان چارگی (۲) میانگین - انحراف معیار (۳) میانگین - دامنه میان چارگی (۴) میانگین - انحراف معیار (۱)
ب) میانگین - دامنه میان چارگی (۲) میانگین - انحراف معیار (۳) میانگین - دامنه میان چارگی (۴) میانگین - انحراف معیار (۱)
ج) میانگین - دامنه میان چارگی (۲) میانگین - انحراف معیار (۳) میانگین - دامنه میان چارگی (۴) میانگین - انحراف معیار (۱)
د) میانگین - دامنه میان چارگی (۲) میانگین - انحراف معیار (۳) میانگین - دامنه میان چارگی (۴) میانگین - انحراف معیار (۱)
- ۱۹- میانگین داده‌های آماری a ، $14/5$ ، 13 ، 18 ، $11/5$ ، 14 ، 20 ، 12 برابر ۱۵ است، دامنه میان چارگی آن‌ها کدام است؟
الف) ۴ (۱) ۴/۵ (۲) ۵ (۳) ۵/۵ (۴)
- ۲۰- مجموع ۲۰ داده آماری ۲۴۰ است. اگر همه داده‌ها را ۳ برابر کرده سپس چهار واحد به هر کدام اضافه کنیم، میانگین داده‌های اخیر چند واحد از میانگین داده‌های اولیه بیشتر است؟
الف) ۲۶ (۱) ۲۷ (۲) ۲۸ (۳) ۲۹ (۴)

۲۱- جدول زیر مربوط به نمرات یک دانش‌آموز در آزمون سراسری است. اگر میانگین نمرات وی ۵۵ باشد، نمره درس اقتصاد او کدام است؟

نام درس	منطق و فلسفه	روان‌شناسی	اقتصاد	عربی	ادبیات	ریاضی
۶۰ (۱)	۵	۲	۲	۵	۸	۶
۶۵ (۲)	۵۰	۸۵	x	۶۰	۵۵	۴۰

- ۲۲- در داده‌های آماری $5a+2b$ ، $5a$ ، $2b$ ، 10 ، 12 ، 19 ، 18 ، 12 ، 9 تنها مد جامعه آماری ۱۸ است. $a-b$ کدام است؟
الف) صفر (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۲ (۴)
- ۲۳- در داده‌های آماری 16 ، 13 ، 12 ، 10 ، 15 ، 17 ، 18 ، 16 ، 12 ، 19 ، 15 انحراف معیار داده‌های بین چارک اول و سوم کدام است؟
الف) ۱/۱ (۱) ۱/۲ (۲) ۱/۳ (۳) ۱/۴ (۴)
- ۲۴- اگر واریانس داده‌های d ، 6 ، $\frac{c}{p}$ ، b ، a برابر صفر باشد، انحراف معیار داده‌های d ، c ، b ، a کدام است؟
الف) ۱/۲۵ (۱) ۱/۵ (۲) ۲/۲۵ (۳) ۲/۵ (۴)
- ۲۵- مجموع ۶۰ داده آماری ۱۵۰۰ و واریانس آن‌ها ۹ است. ۹۶ درصد داده‌ها در کدام فاصله قرار دارند؟
الف) (۱۹، ۳۱) (۱) (۲۲، ۳۱) (۲) (۱۹، ۲۸) (۳) (۲۲، ۲۸) (۴)

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سؤالات ۲۶ تا ۳۵)

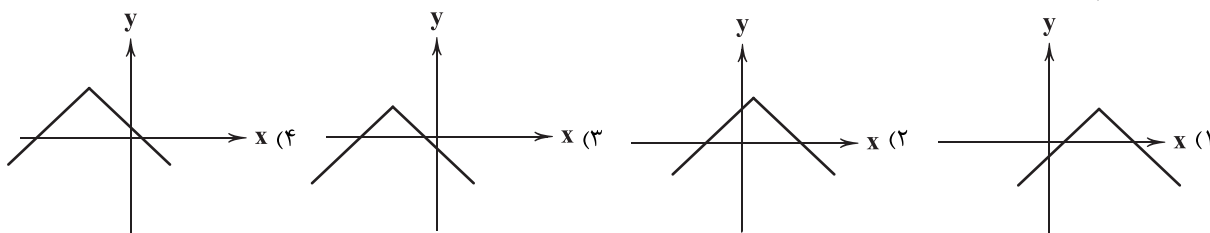
۲۶- تابع $f(x) = |3x - \frac{1}{p}|$ به صورت دو ضابطه‌ای کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} 3x - \frac{1}{p} & x \geq \frac{1}{p} \\ \frac{1}{p} - 3x & x < \frac{1}{p} \end{cases} \quad (۱) \quad f(x) = \begin{cases} 3x - \frac{1}{p} & x \geq \frac{1}{p} \\ \frac{1}{p} - 3x & x < \frac{1}{p} \end{cases} \quad (۲) \quad f(x) = \begin{cases} 3x - \frac{1}{p} & x \geq \frac{1}{p} \\ \frac{1}{p} - 3x & x < \frac{1}{p} \end{cases} \quad (۳) \quad f(x) = \begin{cases} 3x - \frac{1}{p} & x \geq \frac{1}{p} \\ \frac{1}{p} - 3x & x < \frac{1}{p} \end{cases} \quad (۴)$$

۲۷- اگر $f(x) = |4x - \frac{2}{p}|$ ، آن‌گاه حاصل $f(\frac{1}{p}) - f(\frac{1}{8})$ کدام است؟

$$\frac{1}{16} \quad (۱) \quad \frac{1}{12} \quad (۲) \quad \frac{1}{8} \quad (۳) \quad \frac{1}{4} \quad (۴)$$

۲۸- نمودار تابع $y = 2 - |x - \frac{1}{p}|$ کدام است؟

۲۹- نمودار تابع $f(x) = |x|$ را سه واحد به سمت راست انتقال می‌دهیم، مساحت محدود به نمودار تابع $f(x)$ با محورهای مختصات کدام است؟

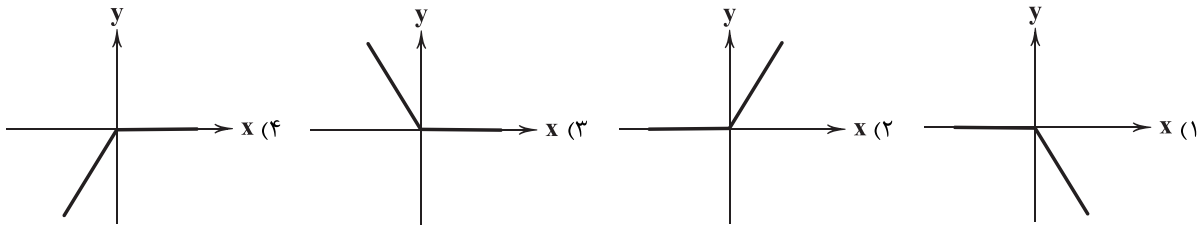
۷/۵ (۴)

۶ (۳)

۴/۵ (۲)

۳ (۱)

۳۰- اگر $f(x) = |x|$ و $g(x)$ تابع همانی باشد، نمودار تابع $(g-f)(x)$ کدام است؟

۳۱- اگر $f(x) = |2x-1|$ و $g(x) = \sqrt{3x+4}$ ، حاصل $\frac{f}{g}(4)$ چند برابر $\frac{g}{f}(0)$ است؟

۳/۵ (۴)

۲/۵ (۳)

۲ (۲)

۲ (۱)

۳۲- اگر $f = \{(-1, 0), (4, 2), (3, -6), (2, 5)\}$ و $g = \{(4, 0), (3, 3), (-2, 1), (-1, 5)\}$ ، آن‌گاه برد تابع $\frac{f+g}{g}$ کدام است؟

 $\{-1, 1\}$ (۴) $\{-1, 1, 2\}$ (۳) $\{-1, 2\}$ (۲) $\{0, 1, 2\}$ (۱)

۳۳- اگر $f(x) = 1-2x$ و $g = \{(0, -1), (2, -3), (-1, 5)\}$ ، آن‌گاه برد تابع $f-g$ کدام است؟

 $\{2, 0, -2\}$ (۴) $\{3, 0, -2\}$ (۳) $\{0, -2\}$ (۲) $\{2, 0, 8\}$ (۱)

۳۴- اگر $f(x) = x^2 - x - 2$ و $(\frac{f}{g})(x) = x - 2$ ، آن‌گاه $2g(-4)$ کدام است؟

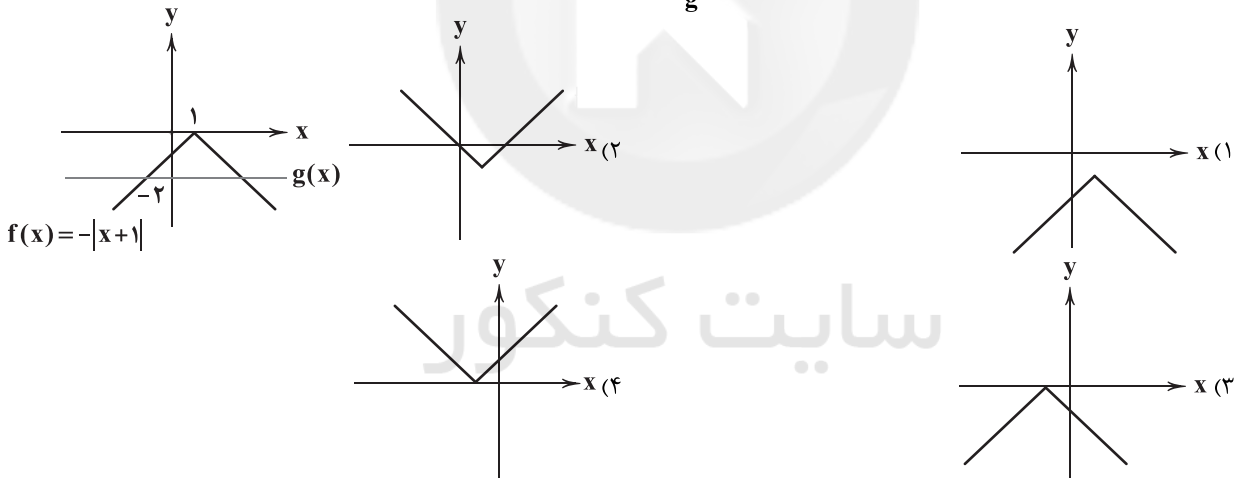
-۱۰ (۴)

-۸ (۳)

-۶ (۲)

-۴ (۱)

۳۵- نمودار تابع f, g مطابق شکل داده شده‌اند. نمودار تابع $\frac{f}{g}(x)$ کدام است؟

۳۶- پایه بده - بستان یا صادرات و واردات میان دو کشور را کدام گزینه تشکیل می‌دهد؟

- (۱) منابع و عوامل تولید در کشورها یکسان و مشابه نیستند و هر کشوری به نوع خاصی از عوامل تولید دسترسی بیشتری دارد.
- (۲) برخی کشورها سال‌ها در زمینه‌های مختلف تکنولوژی و همین‌طور فناوری‌ها تبحر خاصی به دست آورده‌اند و از دیگر کشورها متمایز شده‌اند.
- (۳) برخی کشورها آب و هوای گرم و برخی دیگر آب و هوای سرد یا حتی معتدل دارند؛ این تفاوت موجب اختلاف در تولیدات آن‌ها شده است.
- (۴) برخی کالاها در برخی کشورها به‌صرفه تولید می‌شوند، در حالی که ممکن است همان کالا در کشوری دیگر صرفه اقتصادی برای تولید آن تصور نشود.

۳۷- کدام گزینه نشان از توجه به هزینه فرصت در بحث مزیت نسبی دارد؟

- (۱) فردی که با وجود تخصص در حسابداری، کارهای منشی‌گری شرکت خود را هم انجام می‌دهد.
- (۲) شخصی که در زمینه پزشکی تخصص دارد، اما بعد از سر کار در آژانس کرایه اتومبیل کار می‌کند.
- (۳) فردی که در دفتر وکالت به مشاوره حقوقی مشغول است و زمان‌های اضافی‌اش را با مطالعه کتب تخصصی‌اش سپری می‌کند.
- (۴) اقتصاددانی که به جای شرکت در سمینارهای مربوط به رشته‌اش، در رستورانی آشپزی می‌کند.

- ۳۸- کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟
 الف) با وجود منافع قابل توجه تجارت بین‌الملل برای کشورها،
 ب) چه زمانی مشکلات کشورهایی که از نظر اقتصادی وابسته‌اند، ما را نیز دربر می‌گیرد؟
 ج) کدام یک در ارتباط با پیمان نفتا نادرست است؟
 ۱) الف: در عمل با تجارت بین‌الملل یکسان برخورد نمی‌شود. ب: اگر فعالیت گروهی اقتصادی با سایر کشورها به استقلال اقتصادی کشور آسیب بزند. ج: میان چهار کشور آمریکا، کاستاریکا، کانادا و مکزیک بسته شد.
 ۲) الف: کشورها روزبه‌روز روابط اقتصادی خود را گسترش می‌دهند. ب: وقتی که کشورها روابط خود را با دیگر کشورها برقرار کنند. ج: میان چهار کشور آمریکا، کاستاریکا، کانادا و مکزیک بسته شد.
 ۳) الف: کشورها روزبه‌روز روابط اقتصادی خود را گسترش می‌دهند. ب: اگر فعالیت گروهی اقتصادی با سایر کشورها به استقلال اقتصادی کشور آسیب بزند. ج: در سال ۱۹۹۲ امضا شد و پیمان تجارت آزاد نامیده شد.
 ۴) الف: در عمل با تجارت بین‌الملل یکسان برخورد نمی‌شود. ب: وقتی که کشورها روابط خود را با دیگر کشورها برقرار کنند. ج: در سال ۱۹۹۲ امضا شد و پیمان تجارت آزاد نامیده شد.
- ۳۹- کدام یک از نتایج عدم رعایت اصول مزیت مطلق و نسبی به شمار نمی‌رود؟
 ۱) منابع و سرمایه‌ها به بهترین شکل ممکن و با حداکثر کارایی در کشور مورد استفاده قرار نمی‌گیرند.
 ۲) منابع کمیاب هستند، با عدم رعایت این اصول، منابع کمیاب دچار هدررفت و اسراف می‌شوند.
 ۳) علی‌رغم افزایش صادرات، واردات کشور کاهش می‌یابد و کسی حاضر به استفاده از کالاهای کشورهای دیگر نخواهد بود.
 ۴) محصولات تولیدی کیفیت کم‌تری خواهند داشت و باعث کاهش رفاه مصرف‌کنندگان و متقاضیان کالاها می‌شوند.
- ۴۰- کدام عبارت‌ها در ارتباط با تجارت بین‌الملل و تعرفه‌های گمرکی و تاریخی آن درست هستند؟
 الف) علت بستن تعرفه بر کالاهای وارداتی گمرکی، حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی به کشورهای دیگر است.
 ب) در سال ۱۷۰۱، انگلستان در مجلس خود، قانونی بر ضد واردات هر نوع پوشاک ابریشمی از همه کشورهای وضع کرد.
 ج) بعد از جنگ جهانی دوم، آمریکا تعرفه‌های گمرکی خود را تا ۵۲ درصد به خواست تولیدکنندگان، افزایش داد.
 د) ایالات متحده آمریکا در دهه هفتاد قرن بیستم میلادی، مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد، روی آورد.
 ۱) الف - ب ۲) ب - ج ۳) ج - د ۴) الف - د
- ۴۱- کدام یک پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟
 الف) کدام یک راه‌حل تعامل قدرتمند با سایر کشورها نیست؟
 ب) چه اتفاقی باعث تأکید اقتصاددانان بر خودکفایی در برخی از تولیدات شده است؟
 ج) کدام یک از مزایای ارتباط اقتصادی با خارج برای تولیدکنندگان است؟
 ۱) الف: برطرف کردن همه نیازها در داخل ب: جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر ج: پیدا کردن بازارهای بزرگ‌تر برای فروش کالا
 ۲) الف: خلق مزیت‌های جدید و مناسب‌تر ب: جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر ج: تولید کارآمدتر جهت رقابت با سایر تولیدکنندگان
 ۳) الف: خلق مزیت‌های جدید و مناسب‌تر ب: تحریم‌های کشورهای قدرتمند برای کشورهای ضعیف‌تر ج: دسترسی به کالاهای باکیفیت‌تر
 ۴) الف: برطرف کردن همه نیازها در داخل ب: تحریم‌های کشورهای قدرتمند برای کشورهای ضعیف‌تر ج: دسترسی به کالاهای باکیفیت‌تر
- ۴۲- با فرض این‌که دو کشور A و B از عوامل تولید یکسان برای تولید تلفن همراه و لپ‌تاپ برخوردار باشند و هر دو کالاهایشان را با قیمت یکسان تولید کنند؛ با توجه به جدول زیر که نشان از تولیدات این دو کشور در این دو کالا دارد (با تمرکز بر یک کالا) کدام گزینه درست است؟
 ۱) کشور A باید هر دو کالا را تولید کند تا دچار تحریم‌های اقتصادی توسط کشور B نشود.
 ۲) کشور B در تولید لپ‌تاپ هم مزیت نسبی دارد و هم دارای مزیت مطلق است.
 ۳) کشور A باید تلفن همراه اضافی تولیدشده را صادر کند و در لپ‌تاپ به خودکفایی در تولید برسد.
 ۴) کشور B باید تعدادی تلفن همراه را در داخل تولید کند و باقی را از کشور A وارد کند و نیاز خود را برطرف سازد.
- ۴۳- سازمان‌های بین‌المللی که در قرن بیستم شکل گرفتند،
 ۱) به سیاست‌های حمایت‌گرایانه کشورهای ضعیف و قوی کمک شایانی کرده است.
 ۲) مجموعه‌ای از پیمان‌های تجاری میان کشورهای مختلف بود که با فراز و نشیب‌های زیادی همراه شده بودند.
 ۳) مثل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل که در سال ۱۹۴۷ تشکیل شد و نتیجه آن تأسیس بانک جهانی توسعه بود، بسیار تأثیرگذار بودند.
 ۴) مانند قرارداد غیررسمی گات که در سال ۱۹۴۴ میان ۳۳ کشور با هدف گسترش تجارت بین‌الملل امضا شد، به منافع ملی کشورها توجه داشتند.
- ۴۴- کدام گزینه پاسخ درستی به دو پرسش زیر می‌دهد؟
 الف) در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک شود که
 ب) کدام یک در ارتباط با ملیت کالاها صحیح است؟
 ۱) الف: به واردات علم از سایر کشورها توجه بیشتری کند. ب: کالاهای موجود در یک کشور می‌توانند ملیت‌های متنوعی داشته باشند.
 ۲) الف: به واردات علم از سایر کشورها توجه بیشتری کند. ب: کالاهای همواره فقط یک ملیت دارند.
 ۳) الف: از وضعیت تک‌محصولی به سمت چندمحصولی حرکت کند. ب: کالاهای موجود در یک کشور می‌توانند ملیت‌های متنوعی داشته باشند.
 ۴) الف: از وضعیت تک‌محصولی به سمت چندمحصولی حرکت کند. ب: کالاهای همواره فقط یک ملیت دارند.

کشور	کالا	تلفن همراه	لپ‌تاپ
A		۱۶۰	۱۳۰
B		۹۵	۱۴۵

- ۴۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) گاهی اوقات تولیدکنندگان، منابع تولید مورد نیاز خود را از سایر کشورها وارد می‌کنند، زیرا در آن کشور به صرفه‌تر تولید می‌شود.
 ب) کشورها با خلق مزیت‌های جدید می‌توانند کاری کنند که همه محصولات را در کشور خود نسبت به سایر کشورها به صرفه‌تر تولید کنند.
 ج) برخی مسائل و مشکلات مشابه کشورها باعث شده تا گاهی مواقع آن‌ها واکنش‌های مشابهی به مسائل اقتصاد بین‌الملل داشته باشند.
 د) آمریکا و انگلستان سابقه بلندبالایی بر خروج و برهم زدن عهدنامه‌های بین‌المللی مثل توافق نامه آب و هوایی پاریس و آسیا - پاسیفیک دارند.
 (۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - غ - ص - غ

علوم و فنون ادبی

- ۴۶- کدام یک از درون‌مایه‌های شاخص شعر عصر بیداری در ابیات زیر، دیده می‌شود؟
 «در قرن بیستم بشود، آدمی سوار بر آهنی پرنده، دل آکنده از بخار
 و آنکه رهی که ما به دوسالش کنیم طی او در هوا دو روزه، از آن را کند گذار!»
 (۱) لزوم تعلیم و تربیت عمومی با نگاه جدید آن
 (۲) توجه به قانون و قانونمداری
 (۳) توجه به دانش‌ها و فنون جدید
 (۴) وطن‌پرستی و توجه به مردم
- ۴۷- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت دوره بیداری است؟
 «او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید.»
 (۱) علی اکبر دهخدا (۲) ناظم‌الاسلام کرمانی (۳) ادیب الممالک فراهانی (۴) قائم‌مقام فراهانی
- ۴۸- کدام عبارت، نادرست است؟
 (۱) کسانی چون ناصرالدین شاه قاجار، عبدالرحیم طالبوف، میرزا آقا خان کرمانی، زین‌العابدین مراغه‌ای از پیشگامان نثر ساده‌اند که نوشته‌های آنان به زبان مردم کوچه و بازار، نزدیک‌تر شده است.
 (۲) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه، جاذبه‌ای نداشت و تنها اثر قابل توجه «تاریخ بیداری ایرانیان» تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن، تاریخ مشروطه است.
 (۳) جیمز موریه کتاب «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» را که نوشته میرزا حبیب اصفهانی است به زبان انگلیسی ترجمه کرد.
 (۴) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایش‌نامه کوتاه تألیف کرد.
- ۴۹- در همه گزینه‌ها به دلایل اصلی کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری اشاره شده است؛ به‌جز
 (۱) برخی شاعران، تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند.
 (۲) شاعران از ادبیات غرب تأثیر پذیرفته بودند و به بازی‌های زبانی رایج در آن توجه داشتند.
 (۳) شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسازند.
 (۴) اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند.
- ۵۰- سراینده بیت زیر، به انتشار کدام نشریه اقدام کرده است؟
 «گر این چنین به خاک وطن، شب سحر کنم خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟»
 (۱) روزنامه «مجلس» (۲) مجله «دانشکده» (۳) روزنامه «نسیم‌شمال» (۴) روزنامه «قرن بیستم»
- ۵۱- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت ادبی است؟
 «مدتی در شیراز راحت نمود و در بدو جلوس میمنت مأنوس حضرت شاهنشاه صاحبقران و خدیو ممالک ایران فتحعلی شاه از ندمای محفل سلطانی و از امرای حضرت خاقانی گردید و اسب خامه‌اش به وادی سخن‌پویان و طوطی ناطقه‌اش مثنوی‌گویان شده، حماسه خداوندنامه را در صفت اعجاز رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ و تهوّر نَفْسِ الرَّسُولِ از آغاز به انجام رسانید.»
 (۱) نشاط اصفهانی (۲) قآنی شیرازی (۳) صبای کاشانی (۴) هاتف اصفهانی
- ۵۲- مضمون ابیات زیر، در آثار کدام شاعر، برجسته‌تر است؟
 «تا به کی جان‌کندن اندر آفتاب ای رنجبر؟
 از حقوق پایمال خویش‌تن کن پرسشی
 حاکم شرعی که بهر رشوه، فتوی می‌دهد
 جمله آنان را که چون زالو مکنندت خون بریز
 (۱) ادیب‌الممالک فراهانی (۲) علامه دهخدا
 ریختن از بهر نان از چهر، آب ای رنجبر؟
 چند می‌ترسی ز هر خان و جناب ای رنجبر؟
 کی دهد عرض فقیران را جواب ای رنجبر؟
 و اندر آن خون دست و پای کن خضاب ای رنجبر!»
 (۱) ادیب‌الممالک فراهانی (۲) علامه دهخدا (۳) ابوالقاسم لاهوتی (۴) ملک‌الشعرا بهار
- ۵۳- کدام بیت، یادآور نام اثری از «علامه علی اکبر دهخدا» است؟
 (۱) شه داده ترجیحش به که؟ بر چاکران از بهر چه؟
 (۲) این خدمت از روی چه کرد؟ از روی اخلاص عمل
 (۳) زان می خوری؟ آری کجا؟ در بوستان بی‌بوستان
 (۴) که نظم بخشد دهر را که سوز سازد شهر را

۵۴- عبارت درج شده در برابر کدام شخصیت ادبی نادرست است؟

- (۱) علی اکبر دهخدا: منتشرکننده روزنامه «سروش» در استانبول که مجموعه نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می‌شد.
- (۲) قزّخی یزدی: در دوره هفتم مجلس نماینده مردم تهران شد؛ ولی دست از اندیشه‌های پرشور آزادی‌خواهانه و وطن‌دوستانه برداشت و سرانجام جانش را در راه آزادی فدا کرد.
- (۳) ایرج میرزا: وی از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است که قطعه «قلب مادر» یکی از این نمونه‌هاست.
- (۴) عارف قزوینی: عرصه هنر وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود که در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت.
- * با توجه به ابیات زیر، به دو سؤال (۵۵ و ۵۶) پاسخ دهید:

«از خون جوانان وطن، لاله دمیده
در سایه گل، بلبل ازین غصه خزیده
خوابند و کیلان و خرابند و زیران
ما را نگذارند به یک خانه ویران
از اشک همه روی زمین زیر و زیر کن
غیرت کن و اندیشه ایام بتر کن

۵۵- کدام عبارت، معرّف سراینده شعر ذکر شده است؟

- (۱) تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع او را شکوفا ساخت.
- (۲) عرصه هنر وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود که در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت.
- (۳) در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان، مهارت بسیار داشت و در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود.
- (۴) وی در قصیده، بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.

۵۶- کدام گزینه، با ابیات داده شده هم‌وزن است؟

(۱) گفتی سخن خود را با یار بیاید گفت
(۲) هر روز دلم به زیر باری دگر است
(۳) چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان
(۴) با هیچ کس نشانی زان دلیستان ندیدم

۵۷- وزن چند بیت، دارای نظم ناهمسان‌اند؟

(الف) ای توده! دست قدرت از آستین برون کن
(ب) قانون عادلانه‌تر از این کنیم وضع
(ج) این اسیری تا به کی، ای ملت بی‌دست و پای؟
(د) در این خرابه به هر جا که پای بگذاری
(ه) خواجه پی جمع مال و توده بدبخت
(و) بود اگر جامعه بیدار در این دار خراب
(ز) رسم و ره آزادی با پیشه نباید کرد
(۱) شش (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۵۸- در کدام بیت، آرایه «تلمیح» وجود دارد و با بیت «باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟» هم‌وزن است؟

(۱) آزادی است و مجلس و هر روزنامه را
(۲) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ
(۳) فضل شکسته را تو دلی باز داده‌ای
(۴) میسند خدایا که سر و افسر جم را

۵۹- در کدام گزینه، «تلمیح قرآنی» به کار رفته است؟

(۱) بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می‌زندگی خواهی
(۲) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت
(۳) ییار بی‌پسورده از در و دیوار
(۴) چون جواب احمق آمد خامشی

که ادریس از چنین مردن، بهشتی گشت پیش از ما
متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را؟!
در تجلّی است ییا اولی‌الابصار
این درازی در سخن چون می‌کشی؟!

۶۰- در همه گزینیه‌ها «آرایه تلمیح» به کار رفته است؛ به جز

- ۱) لطمه ضحاک استبداد، ما را خسته کرد
- ۲) روح را مسموم سازد این هوای مرگبار
- ۳) طعم آزادی ز بس شیرین بود در کام جان
- ۴) یا چو قارون در حسیض خاک بگزینیم جای
- با درفش کاویان روزی فریدون می‌شویم
- زندگانی گر بود زمین خطه، بیرون می‌شویم
- بهر آن از خون خود، فرهاد گلگون می‌شویم
- یا چو عیسی مستقر بر اوج گردون می‌شویم

داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- کدام عبارت، درباره «سبک خراسانی» نادرست است؟

- ۱) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.
- ۲) فکر و کلام ساده است و با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.
- ۳) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز و ... است.
- ۴) قالب عمده شعر، مثنوی است و قالب‌های مسط، ترجیع‌بند و غزل نیز به‌تدریج در این دوره شکل می‌گیرد.

۶۲- با توجه به «ویژگی‌های زبانی»، سبک کدام گزینیه متفاوت است؟

- ۱) به جان اندر چه داری به ز آمید؟
- ۲) کمان ستیزنده چون ابر بود
- ۳) خبر آن یافت در ذرات این جا
- ۴) چو این داستان گفت شه به یک
- به چرخ اندر چه یابی به ز خورشید؟
- هم آورد با جوشن و گبر بود
- که رجعت کرد سوی ذات این جا
- نیوشنده را دست شد بر فلک

۶۳- نوع نثر در کدام اثر، متفاوت است؟

- ۱) کشف المحجوب
- ۲) التّفهیم
- ۳) قابوس‌نامه
- ۴) کیمیای سعادت

۶۴- کدام ویژگی سبکی در رباعی زیر، دیده می‌شود؟

- «در بندم از آن دو زلف بند اندر بند
ای وعده فردای تو پیچ اندر پیچ

- ۱) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.
- ۲) اشعار پندآموز و اندرزگونه، ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد.
- ۳) معشوق، عمدتاً زمینی است.
- ۴) بیشتر، روح حماسه بر ادبیات حاکم است.

۶۵- در همه گزینیه‌ها به ویژگی‌های «نثر دوره غزنوی و سلجوقی» اشاره شده است؛ به جز

- ۱) افزایش کاربرد لغات عربی نسبت به دوره سامانی
- ۲) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار عرب
- ۳) حذف افعال به قرینه لفظی و معنوی
- ۴) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

۶۶- در کدام گزینیه، «آرایه ترصیع» به کار رفته است؟

- ۱) ای به صلابت سمر وی به سیاست مثل
- ۲) ای گلشن و گلزارم وی صحت بیمارم
- ۳) ای نفس نوح بیای وی هوس روح بیای
- ۴) ای زلف تو کمندی ابروی تو کمانی
- وی به شجاعت علم وی به مهابت نشان
- ای یوسف دیدارم وی رونق بازارم
- مرهم مجروح بیای صحت بیمار بیای
- وی قامت تو سروی وی روی تو بهاری

۶۷- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) ما را می‌کنید که ما اوفتاده‌ایم
- ۲) ما را ز عشق کردی چو آسیای گردان
- ۳) چون نای بی‌نوایم از این نای بینوا
- ۴) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟
- در کار عشق، تن به بلاها نهاده‌ایم
- خود هم‌چو دانه گشتی در ناو آسیایی
- شادی ندید هیچ‌کس از نای بینوا
- کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟

۶۸- «حذف همزه»، در تعیین نوع هجاهای کدام بیت تأثیری ندارد؟

- ۱) دمی با دوست در خلوت به از صد سال در عشرت
- ۲) من از این جا به ملامت نروم
- ۳) نه جان از لب درون آمد نه بیرون
- ۴) دلم تا عشقباز آمد در او جز غم نمی‌بینم
- من آزادی نمی‌خواهم که با یوسف به زندانم
- که من این جا به امید گروم
- بلا شد عشق پابوس خیالت
- دلی بی غم کجا جویم که در عالم نمی‌بینم

۶۹- کدام گزینه با بیت «آینه ار نقش تو بنمود راست / خودشکن، آینه شکستن خطاست» هم وزن است؟

- ۱) یاد تو می‌رفت و ما عاشق و بیدل بدیدم
 - ۲) آن‌که به گرماست همین رنجش و بس
 - ۳) از همه باشد به حقیقت گزیر
 - ۴) از لب من کس نیابد بوسه‌ای
- ۷۰- همه گزینه‌ها وزن یکسانی دارند؛ به جز
- ۱) ای که هر لحظه در خاطر بگذری
 - ۲) آن‌که بیمار را زهر داده است
 - ۳) چند پرسی ز من چیستم من
 - ۴) سرفله‌تر از همه ناکسانم

- پرده برانداختی کار به اتمام رفت
لیک شود کشته ز سرما همه کس
وز تو نباشد که نداری نظیر
وز کف من کس ننوشد ساغری
- یک زمان از سر خون ما درگذر
خود پرستار گزرد نگرده
نیستم نیستم نیستم من
راست گویم خسی از خسانم

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سوالات ۷۱ تا ۸۰)

۷۱- کدام بیت سروده شاعری است که شعرش «حد واسط سبک دوره عراقی و دوره هندی» محسوب می‌شود؟

- ۱) به جان اگر دگران راست زندگانی صائب
- ۲) رنگ از حنای عید کلیم ار نباشدم
- ۳) یاری به دست آر موافق تو وحشیا کان یار باقی
- ۴) گوهر اشکیم بیدل از گداز ما مپرس

۷۲- کدام عبارت، نادرست است؟

- ۱) در دوران صفویه قالی بافی، سفالگری، شیشه‌سازی، نقاشی، تذهیب و خوشنویسی رشد فراوان یافت و از مفاخر این دوره می‌توان به بهزاد و رضا عباسی اشاره کرد.
- ۲) شاعران مکتب وقوع معتقد بودند، سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پابندی به سنن ادبی نابود می‌شود.
- ۳) در دوره صفوی با توجه به گرایشات زمامداران شاعران به عاشقانه‌های زمینی، مضامین اندرزی و هم‌چنین تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید پرداختند.
- ۴) در قرن دهم هم‌زمان با رشد ادبیات در هند و اصفهان، مناطق دیگری چون خراسان، آذربایجان و نواحی مرکزی ایران به کانون‌های مهمی برای شاعران، هنرمندان و دانشمندان تبدیل شد.

۷۳- ترکیب‌بند معروف عاشورایی با مطلع «باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟» در چه قرنی سروده شد؟

- ۱) هشتم (۲) نهم (۳) دهم (۴) یازدهم

۷۴- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت ادبی است؟

«او به سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کاربردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن، معروف است و از ویژگی‌های عمده شعرش می‌توان به مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه اشاره کرد.»

- ۱) بابافغانی شیرازی (۲) صائب تبریزی (۳) بیدل دهلوی (۴) کلیم کاشانی

۷۵- در کدام گزینه، هر دو نوع «استعاره مصرّحه و مکنیه» وجود دارد؟

- ۱) آن ترک حورپیکر و آن حور ماهروی
- ۲) در دام سر زلفش ماندیم همه حیران
- ۳) نرگش در طاق ابرو خفته مست
- ۴) راه تاریکی نشاید قطع کردن بی دلیل

۷۶- در همه گزینه‌ها «اضافه استعاری» وجود دارد؛ به جز

- ۱) چون شحنه مرا پنجه تقدیر گرفته‌ست
- ۲) سنگ ملامت است ستون عمارتش
- ۳) مشو غمگین در میخانه را اگر محتسب گل زد
- ۴) ز رشک قامت او ناله خاست از دل سرو

۷۷- تعداد «استعاره مصرّحه» در کدام بیت، بیشتر است؟

- ۱) مدح عالی خوان و می نوش ای صنم تا چشم خلق
 - ۲) نیست با تیمار قدت سرو را در باغ، صبر
 - ۳) یک زمان ای سرو سیمین با قدح پیش من آی
 - ۴) سرو و یاقوتت چو قوت از دیده من یافتند
- سرو بیند مدح‌خوان، یاقوت بیند می‌گسار
نیست با عشق لببت یاقوت را در کان، قرار
تا می از عکس لببت یاقوت گردد آبدار
چون مرا ندهی بدان سرو و بدان یاقوت بار؟

- ۷۸- در کدام گزینه، به وزن بیت «تو اگر خواب درآیی ور از این باب درآیی / تو بدانی و ببینی به یقین مشعله‌ها را»، اشاره شده است؟
 (۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
 (۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
 (۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
 (۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
- ۷۹- کدام گزینه با بیت «چو پیدا شدت نزد شاهان فروغ / نگر تا نگویی بدیشان دروغ» هم‌وزن است؟
 (۱) نه قدرت که با وی نشینم
 (۲) ترقی اندر این کشور، محال است
 (۳) یکی مرغ زبیرک، ز کوتاه بامی
 (۴) چو دانا به پایان رساند این سخن
- ۸۰- وزن کدام بیت، متفاوت است؟
 (۱) گشته طرف، ملت جاهل به ما
 (۲) هند چو فردوس شد از صحبت من
 (۳) ای به ازل بوده و نابوده ما
 (۴) دوست به خلوتگه دل برنشست
- آه که جمهوری ما شد فنا
 بهر هوایش کنون آییم به سخن
 وی به ابد زنده و فرسوده ما
 در به رخ خیسل رقیبان بیست

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- دانش عمومی
 - نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی، بلکه خود دانشی مستقل است.
 - علوم عقلانی و حیوانی را علم محسوب نمی‌کند.
 - نظم اجتماعی

متافیزیک	جهان متجدد	(ج)	(ب)
(د)	(الف)	در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.	باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران بازدارند.

- (۱) د - ج - الف - ب
 (۲) الف - د - ب - ج
 (۳) ج - د - الف - ب
 (۴) ج - د - ب - الف

۸۲- کدام گزینه در ارتباط با نمودارهای زیر، به ترتیب نادرست و درست است؟

- (الف)
 (۱) روان‌شناسی اجتماعی نمونه‌ای از علوم اجتماعی است و روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی است - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.
 (۲) علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی است ولی برخی از دانش‌های آن در زمره علوم انسانی نیست - دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند و همه دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
 (۳) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شود - دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است و در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.
 (۴) موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی امور انسانی است ولی روش آن‌ها متفاوت است، روش علوم اجتماعی، روش تجربی است ولی روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است - دانش عمومی، دانش غیرموتق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

۸۳- کدام گزینه، در ارتباط با «آشنایی‌زدایی» و «تعارض در ذخیره دانشی جوامع» به ترتیب نادرست و درست است؟

- (۱) جامعه‌شناسان برای شناختن نظم امور آشنا و مأنوس از دید یک فرد غریبه به آن‌ها نگاه می‌کنند و در کنار نظم، بی‌نظمی را می‌شناسند - دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.
 (۲) در زندگی ما انسان‌ها، نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که می‌توان با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس آن‌ها را کشف کرد - دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.
 (۳) افراد در زندگی روزمره معمولاً به پیچیدگی و عمق موقعیت‌های اجتماعی نزدیک‌تر می‌شوند و از دید یک فرد غریبه به آن‌ها نگاه می‌کنند - اعضای جهان اجتماعی برای حل آن‌ها تلاش می‌کنند و ایده‌های جدیدی طرح می‌کنند.
 (۴) جامعه‌شناس تلاش می‌کند با عبور از دانش عملی و عمومی، به عمق موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود - همه کسانی که دانش علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند این تعارض‌ها را حل کنند.

- ۸۴- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) زندگی اجتماعی فقط با قوانین رسمی سامان نمی‌یابد، بلکه قواعد غیررسمی هم وجود دارند.
 ب) از آن جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، می‌توانیم خودمان جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم و به ذخیره دانش خودمان بیفزاییم.
 ج) امروزه رشته‌های علوم پایه که مادر دانش‌های فنی مهندسی و پزشکی محسوب می‌شوند، مهجور مانده‌اند و در انتخاب رشته، جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند.
 د) ممکن است گاهی دانسته‌هایمان غلط از آب درآیند، دیگران مطابق انتظارات رفتار نکنند و حوادثی خلاف قواعد رخ دهند.
- ۱) غ - غ - ص - ص - غ
 ۲) ص - ص - غ - ص
 ۳) غ - ص - ص - غ
 ۴) ص - غ - ص - ص
- ۸۵- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم و موضوع است؟
 - یادگیری آن از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه می‌یابد.
 - حتی اگر درباره آن اطلاعات چندانی نداشته باشیم، می‌پذیریم که این علوم خوب هستند و نتایج سودمندی دارند.
 - اشتراک میان روان‌شناسی اجتماعی، جغرافیای انسانی، زبان‌شناسی و ارتباطات
 - تخریب ایمن سازه‌های عظیم و آسمان‌خراش‌ها با استفاده از دینامیت بدون آسیب رساندن به ساختمان‌های اطراف
- ۱) دانش عمومی - علوم طبیعی - مطالعه پدیده‌های اجتماعی - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی توسط علوم اجتماعی
 ۲) آگاهی مشترک - علوم طبیعی - موضوع - علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و هم‌چنین غلبه انسان بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.
 ۳) دانش حاصل از زندگی - علوم ابزاری - ابعاد مختلف زندگی اجتماعی - پیش‌بینی در علوم اجتماعی همانند علوم طبیعی است.
 ۴) ذخیره دانشی - علوم طبیعی - مطالعه پدیده‌های اجتماعی - علوم اجتماعی با شناخت قواعد زندگی در شهر و محله و کشور به انسان‌ها کمک می‌کنند از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان بمانند.
- ۸۶- کدام گزینه به سؤالات زیر، به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)
 - جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی به کدام سؤالات توجه می‌کنند؟
 - غنی‌تر شدن دانش حاصل از زندگی پیامد چیست؟
 - پیامد موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی چیست؟
- ۱) آیا زندگی اجتماعی فقط با قواعد رسمی سامان می‌یابد یا قواعد دیگری نیز وجود دارد و می‌توان آن‌ها را تغییر داد؟ - افزایش ذخیره دانش علمی - کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.
 ۲) قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، دوام می‌آورند، تغییر می‌کنند؟ - افزایش ذخیره دانش علمی - وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.
 ۳) قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، دوام می‌آورند، تغییر می‌کنند؟ - تلاش‌های علمی - روش علوم انسانی همان روش علوم طبیعی است.
 ۴) قواعد و هنجارها و عقاید با هم زندگی کردن چگونه ایجاد می‌شوند و تداوم می‌یابند؟ - تلاش برای حل مسئله - کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.
- ۸۷- علت، پیامد، معنا یا مفهوم هر عبارت کدام است؟ (به ترتیب)
 - شناخت کنش بدون فهم معنای آن ممکن نیست.
 - عدم وجود آگاهی‌ها و دانش‌های حاصل از زندگی
 - پیامد قواعدی است که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
- ۱) کنش انسان دارای پیامدهایی است - فروپاشی جهان اجتماعی - نظم اجتماعی
 ۲) کنش با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود - مختل شدن زندگی اجتماعی - قانون‌گریزی
 ۳) کنش با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود - فروپاشی جهان اجتماعی - نظم اجتماعی
 ۴) کنش انسان آثار و پیامدهایی دارد - مختل شدن زندگی اجتماعی - ساختار اجتماعی
- ۸۸- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، چگونه و یا چه زمانی شکل گرفتند؟
 - عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.
 - رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر
 - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
 - رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی
- ۱) نیمه دوم قرن بیستم - تعارض در ذخیره دانشی جوامع - داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی
 ۲) اوایل قرن بیستم - تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی - داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
 ۳) اوایل قرن بیستم - تعارض در ذخیره دانشی جوامع - داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
 ۴) نیمه دوم قرن بیستم - تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی - داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن - ابعاد مختلف کنش اجتماعی

- ۸۹- به ترتیب در ارتباط با «عادت‌زدایی»، «جامعه‌شناسی شهری» و «توانمندی‌های کسی که دانش علمی دارد»، کدام گزینه درست است؟
- (۱) ابتدا در حوزه ادبیات مطرح شد و برای فرق گذاشتن میان زبان عادی و زبان شاعرانه به کار رفت - بررسی کنش اجتماعی - قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.
- (۲) جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود - بررسی پدیده‌های خرد و کلان - به درک عمیقی از دانش علمی جهان اجتماعی خود می‌رسد.
- (۳) افراد در زندگی روزمره، غالباً بنا به نیازهای علمی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و از پیچیدگی آن می‌کاهند و آگاهی راحت‌تری از آن می‌سازند - جامعه‌شناسی کلان - شناسایی آسیب‌ها و اشکالاتی که به فرهنگ راه پیدا کرده‌اند.
- (۴) افراد در زندگی روزمره، از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود - جامعه‌شناسی کلان - دفاع از حقایق موجود در دانش حاصل از زندگی
- ۹۰- به ترتیب هر عبارت، نشانه کدام موضوع و نمودار است؟
- کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در اولویت قرار می‌دهد.
- شگفت‌زده شدن گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند و صدای اذان روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد.
- آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید.
- دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.

جامعه‌شناسی (۱)

- ۹۱- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.
- (ب) حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی تغییر پذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود ندارد ولی امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.
- (ج) ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.
- (د) واقعیت‌ها در پرتو آرمان‌ها ارزیابی می‌شوند و بالعکس، حدود واقعیت‌ها و آرمان‌ها مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.
- (۱) ص - ص - غ - ص (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۹۲- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- آرمان‌های درون قلمرو واقعی

- ساده‌زیستی و ناپسند بودن اسراف و تبذیر

- امنیت

- زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌کنند.

(د)	(ب)	آرمان‌های بیرون از قلمرو واقعی	برنامه‌ریزان فرهنگی
احترام به پدر و مادر و استکبارستیزی	پدیده‌ای در یک جهان اجتماعی در قلمرو آرمانی و در جهان اجتماعی دیگری در قلمرو واقعی قرار دارد.	(الف)	(ج)

(۱) د - الف - ب - ج

(۲) ب - الف - ج - د

(۳) د - الف - ج - ب

(۴) د - ب - الف - ج

۹۳- به ترتیب هر عبارت، نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟

- تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.

- مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

- در سراسر تاریخ از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت آن‌ها را لازم دانسته‌اند.

- حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

(۱) قلمرو واقعی - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - عدالت و آزادی - ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها

(۲) آرمان اجتماعی - حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی - حق و باطل - آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها

(۳) قلمرو آرمانی - حدود قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - استقلال و برتری یک قوم و گروه خاص - عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها

(۴) آرمان اجتماعی - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی - حق و باطل - توحید و ربوبیت خداوند سبحان نسبت به همه مخلوقات

۹۴- دیدگاه جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، در ارتباط با عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی چگونه است؟

(۱) علوم تجربی نه تنها توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند، بلکه می‌تواند درست یا نادرست بودن عقاید و ارزش‌ها را بشناسند.

(۲) حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نیز می‌توان شناخت و روش حسی و تجربی دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌هاست.

(۳) نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند و عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند.

(۴) فقط می‌توانند بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسند و برای دآوری درباره واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی سخن بگویند.

۹۵- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر، به درستی پاسخ می‌دهد؟

- چگونه جوامع مختلف، عقاید و ارزش‌های حقیقی را به قلمرو آرمانی وارد می‌کنند؟

- کدام بخش‌های جهان اجتماعی، حق است؟

- چگونه فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی کاهش می‌یابد؟

- اشتراک پدیده‌های تکاثر و قبیله‌گرایی چیست؟

(۱) اعمال خود را براساس عقاید و ارزش‌های حقیقی سامان دهند - از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد - مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند - آرمان‌های باطلی که درون قلمرو واقعی‌اند.

(۲) ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را داشته باشد - اعضای جهان اجتماعی مطابق ارزش‌ها عمل کنند - آرمان‌هایی که بیرون قلمرو واقعی‌اند.

(۳) ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد - مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند - ارزش‌ها و هنجارهای باطل

(۴) حقایق در قلمرو آرمانی آن‌ها قرار گیرد - با روش‌های حسی و تجربی قابل دفاع باشد - مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند - ارزش‌ها و هنجارهای باطل

۹۶- به ترتیب هر عبارت پیامد، علت، پیامد کدام گزینه است؟

- عدم توان دآوری علوم اجتماعی درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی

- برخی جهان‌های اجتماعی حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت وابسته می‌دانند.

- حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر نمی‌شود.

(۱) علم را به معنای تجربی آن محدود کند - هیچ حقیقتی را ورای خواست و اراده افراد به رسمیت نمی‌شناسد - حقایق ثابت‌اند.

(۲) صرفاً از روش حسی و تجربی استفاده کند - حق و باطل بودن پدیده‌ها به تمایلات افراد وابسته است - حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرناپذیرند.

(۳) علم را به معنای تجربی آن محدود کند - درستی یا نادرستی عقاید و ارزش‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد - حقایق ثابت‌اند.

(۴) صرفاً از روش حسی و تجربی استفاده کند - حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون می‌شود - حقایق در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرناپذیرند.

۹۷- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- آرمان‌های اجتماعی در متبلور می‌شوند.

- علوم مبتنی بر و دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

- به مجموعه اهداف مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، می‌گویند.

- هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ قابل دفاع نباشد و براساس شکل گرفته باشد، باطل است.

(۱) اهداف - تجربه - مشاهده - واقعیت اجتماعی - عقلی - خواست افراد

(۲) ارزش‌ها - حس - تجربه - آرمان اجتماعی - علمی - خواست افراد

(۳) اهداف - عقل - وحی - واقعیت اجتماعی - عقلی - خرافه

(۴) ارزش‌ها - عقل - وحی - آرمان اجتماعی - علمی - خرافه

۹۸- به ترتیب علت هر عبارت کدام است؟

- تشخیص مناسب یا نامناسب بودن واقعیت‌ها

- جوامع از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

- آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

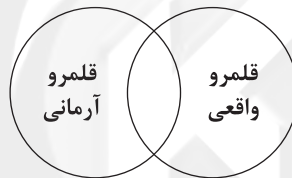
(۱) ارزیابی آرمان‌ها در پرتو واقعیت‌ها - حقایق را نشاناسند - تغییر نگرش مردم و کاهش فاصله قلمرو آرمانی و واقعی

(۲) ارزیابی واقعیت‌ها در پرتو آرمان‌ها - ایمان خود را نسبت به حقایق از دست دهند - تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق تعلیم و تربیت

(۳) ارزیابی واقعیت‌ها در پرتو آرمان‌ها - حقایق را نشاناسند - تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق رعایت ارزش‌ها

(۴) ارزیابی آرمان‌ها در پرتو واقعیت‌ها - ایمان خود را نسبت به حقایق از دست دهند - تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق تعلیم و تربیت

۹۹- کدام گزینه با نمودار زیر، مرتبط نیست؟

(۱) هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه واقعیت‌ها وارد قلمرو آرمانی جهان اجتماعی می‌شود.

(۲) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یک‌دیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

(۳) اگر مردم به اهدافی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

(۴) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

۱۰۰- هر عبارت، کدام نوع عقاید و ارزش‌ها را نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

- طرفداران تبعیض نژادی با اعلام این‌که «ما با سیاهان به یک مدرسه نخواهیم رفت» خواستار جدایی نژادی در مدارس شدند.

- آزادی انسان‌ها از همهٔ بندها و موانع راه سعادت آن‌ها

- تقدیس حیوانات در معابد هندوستان

- تحمل دیگران و مدارا با کسانی که از شناخت حقیقت محروم مانده‌اند.

(۱) آرمان باطل - قلمرو واقعی حق - آرمان نادرست - قلمرو واقعی حق

(۲) آرمان باطل - عقاید و ارزش‌های حق - قلمرو واقعی درست - آرمان حق

(۳) عقاید و ارزش‌های باطل - عقاید و ارزش‌های حق - آرمان باطل - عقاید و ارزش‌های حق

(۴) ارزش‌ها و هنجارهای باطل - قلمرو واقعی حق - قلمرو واقعی درست - آرمان حق

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۱- کدام گزینه در ارتباط با «روشنگری پایان قرن بیستم» و «تحریفاتی که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد»، به ترتیب نادرست و درست است؟

(۱) افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی - مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث به تأیید ابعاد عقلانی توحیدی پرداخت.

(۲) بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد و گرفتار بحران معرفت‌شناختی شد که امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها را نداشت - در سطح زندگی و عمل، مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم به سوی نوعی معناگرایی گام برداشتند.

(۳) به شناخت حسی و تجربی محدود شد و نوعی علم تجربی سکولار پدید آورد که توان داوری دربارهٔ ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد - در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

(۴) امکان ارزیابی هنجارها و رفتارها و خوب یا بد بودن آن‌ها از بشر سلب می‌شود - در سطح زندگی و عمل، کلیسا در این مقطع عملکرد معنوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کرد.

۱۰۲- کدام گزینه به ترتیب علم، معنا یا مفهوم، پیامد عبارت‌های زیر را نشان می‌دهد؟

- ظهور قشر جدید سرمایه‌داران

- جایز دانستن همهٔ امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند.

- رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب

(۱) تغییر روابط ارباب رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران - لیبرالیسم - حمایت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشانی که رویکرد معنوی داشتند.

(۲) گسترش تجارت و رشد صنعت - لیبرالیسم - به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.

(۳) گسترش تجارت و رشد صنعت - سکولاریسم - انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به جای انکار دخالت دین در امور دنیوی

(۴) تحول اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی - اومانیسم - حمایت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشانی که با قدرت پاپ مخالفت بودند.

۱۰۳- در ارتباط با حرکت‌های اعتراض‌آمیز، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) بخشی از این حرکت‌ها نه تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند، بلکه با جریان دنیاگرا نیز تقابل داشتند ولی با حمایت قدرت‌های محلی توانستند

بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

(۲) حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند که بخشی از این حرکت‌ها فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند

و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند.

(۳) بخشی از این حرکت‌ها رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند و مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و

امکان گسترش پیدا نکردند.

(۴) بخشی از این حرکت‌ها که با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند، توانستند با حمایت قدرت‌های محلی، بخشی از اروپای

مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

۱۰۴- به ترتیب عبارت‌های زیر، مصداق کدام گزینه‌اند؟

- مجسمهٔ داوود اثر میکل‌آنژ

- اعتقاد به تثلیث

- کشاورزانی که وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.

- نظام سیاسی که نمی‌خواست عملکرد یا خطاهای دنیوی خود را توجیه دینی نماید.

(۱) بازگشت هنر فرهنگ غرب به هنر یونان باستان - تقابل عقل و ایمان - فئودالیسم - لیبرال

(۲) بازگشت به هنر یونان باستان - پیامد تحریف در سطح اندیشه و عمل - اقتصاد قرون وسطی - لیبرالیسم

(۳) غفلت از نگاه توحیدی به عالم - پیامد تحریف در سطح اندیشه و نظر - اقتصاد سرمایه‌داری - لیبرال

(۴) رویکرد دنیوی و حذف کلیسا - پیامد تحریف در سطح زندگی و عمل - فئودالیسم - لیبرالیسم

۱۰۵- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر، پاسخ می‌دهد؟

- رویکرد سکولار چگونه در فرهنگ عمومی غرب گسترش یافت؟

- شاهزادگان اروپایی برای رقابت با قدرت کلیسا چه کردند؟

- رویکرد سکولار چگونه به لایه‌های عمیق تسری یافت؟

(۱) از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین - حمایت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشانی که با قدرت پاپ مخالفتی نداشتند ولی در تقابل با جریان

دنیاگرا بودند - با عملکرد اصلاح‌گران دینی

(۲) در رنسانس و رویکرد دنیوی به عالم - حمایت از پروتستان‌هایی که رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند - ظهور

فلسفه‌های روشنگری

(۳) از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین - حمایت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشانی که با قدرت پاپ مخالف بودند - ظهور فلسفه‌های روشنگری

(۴) با هنر، اقتصاد و سیاست و در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی - به انتقاد از عملکرد آباء کلیسا پرداختند و به تدریج دخالت دین در امور

دنیوی را انکار کردند - با عملکرد رقیبان دنیاطلب کلیسا

۱۰۶- عبارت‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام افراد و گروه‌هاست؟

- فیلسوفان روشنگری با فلسفه‌های روشنگری، فرهنگ معاصر غرب را پدید آوردند.

- این گروه با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند و شیوهٔ زندگی خود را تغییر نداده‌اند.

- در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند.

- فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی فرصت ظهور پیدا کردند.

(۱) دکارت - آمیش‌ها - آباء کلیسا - رقیبان دنیاطلب

(۲) روسو - آمیش‌ها - کالون و لوتر - رقیبان دنیاطلب

(۳) دیدرو - پروتستان‌ها - اصلاح‌گران دینی - آباء کلیسا

(۴) دکارت - آناباپتیست‌ها - رقیبان دنیاطلب - متکلمان برجستهٔ مسیحی

۱۰۷- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «پیامدهای تحریف در مسیحیت» درست نیست، ولی در رابطه با «حقوق بشر» درست است؟

- (۱) در سطح نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند - حقوق طبیعی بشر، با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این جهانی شناخته می‌شود.
- (۲) در سطح زندگی، کلیسای کاتولیک همچنان طرفدار تثلیث است و بنابر تثلیث خداوند، حضرت عیسی (ع) و روح‌القدس با آن‌که سه شخص‌اند، یک ذات واحدند - در حقوق بشر، رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد و با توجه به خواسته‌ها و نیازهای معنوی انسان شناسایی می‌شود.
- (۳) مسیحیان و آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم، به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند و به دنبال توجیه عملکرد دنیوی خود با پوشش دینی نبودند - حقوق بشر پیامد حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس است که به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.
- (۴) در سطح عمل، مسیحیان و آباء کلیسا عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی توجیه می‌کردند - حقوق بشر با توجه به ابعاد و نیازهای معنوی و دنیوی انسان شکل گرفت و با دو ابزار وحی و عقل شناخته می‌شود.

۱۰۸- کدام گزینه، علت عبارتهای زیر است؟ (به ترتیب)

- اهمیت دادن به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان در رنسانس
- دور ماندن مسیحیت از ابعاد عقلانی توحید
- تسخیر عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب توسط سکولاریسم
- رویگردانی از نگاه معنوی

- (۱) رویکرد دنیوی به عالم - تقابل عقل و ایمان - فلسفه‌های روشنگری - قرون وسطی
- (۲) بازگشت به هنر یونان - آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری - تفاسیر پروتستانی از دین - شکل‌گیری حقوق بشر
- (۳) رقابت با قدرت کلیسا - قبول تثلیث - تفاسیر پروتستانی از دین - شکل‌گیری حقوق فطری انسان
- (۴) بازگشت به هنر یونان - قبول تثلیث - فلسفه‌های روشنگری - حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس

۱۰۹- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

- روشنگری در معنای خاص
- حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند.
- در جهان غرب به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است، به گونه‌ای که دین‌داران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این جهانی می‌کنند.

- دئیسیم

سکولاریسم	(د)	ظهور اومانیزم در ادبیات	(ب)
(الف)	وجه مشترک همه آن‌ها، کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.	(ج)	اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای سعادت بشر ندارد.

- (۱) د - الف - ب - ج (۲) د - ج - ب - الف (۳) الف - ج - د - ب (۴) د - ج - الف - ب

۱۱۰- به ترتیب هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- شکل‌گیری نظامی که نه می‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد و نه می‌خواست عملکرد یا خطاهای دنیوی خود را توجیه دینی نماید.
- بازگشت فرهنگ غرب به فرهنگ یونان و روم باستان
- ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی
- (۱) لیبرالیسم - عبور از تفسیر غیرتوحیدی - فرو ریختن اقتدار کلیسا
- (۲) سکولاریسم، اومانیزم، روشنگری - حذف پوشش دینی - مواجهه اروپاییان با مسلمانان
- (۳) لیبرالیسم - تفاسیر پروتستانی از دین - انتقاد به عملکرد آباء کلیسا
- (۴) باورها و ارزش‌های بنیادین غرب - بسط و گسترش ابعاد دنیوی - فرو ریختن اقتدار کلیسا

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه
تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۱۲۰	مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی		شماره سؤال		مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه
			اجباری	پاسخگویی	از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری		۱۱۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ ۳ تاریخ ۱ تاریخ ۲	۱۰	اجباری		۱۳۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب		۱۴۱	۱۵۰	
		۱۰	اجباری		۱۵۱	۱۶۰	
۳	جغرافیا ۳ جغرافیای ایران جغرافیا ۲	۱۰	اجباری		۱۶۱	۱۷۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب		۱۷۱	۱۸۰	
		۱۰	اجباری		۱۸۱	۱۹۰	
۴	فلسفه ۲ منطق فلسفه ۱	۱۰	اجباری		۱۹۱	۲۰۰	۳۰ دقیقه
		۱۰	اجباری		۲۰۱	۲۱۰	
		۱۰	اجباری		۲۱۱	۲۲۰	
۵	روان‌شناسی	۱۰	اجباری		۲۲۱	۲۳۰	۱۰ دقیقه

* داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند، به تمامی سؤالات زوج درس پاسخ دهند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (١١٩ - ١١١):

١١١- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بِنِيَانٍ مَرْصُوعِينَ﴾ «هَمَانَا.....»

(١) الله دوست می‌دارد همان کسانی را که در راه او صف در صف قتال می‌کنند، آن‌ها ساختمان‌های محکم هستند!

(٢) خدا دوستدار آنانی است که صف در صف در راه او می‌جنگند، ایشان شبیه ساختمان استواری‌اند!

(٣) خداوند کسانی را که در راهش صف در صف می‌جنگند، دوست دارد، گویی که ایشان ساختمان‌های استوار هستند!

(٤) خدا کسانی را که در صف‌ها و در راه او قتال می‌کنند، دوست می‌دارد، آن‌ها ساختمان استواری بودند!

١١٢- «لِلنَّفْطِ اسْتِعْمَالَاتٌ كَثِيرَةٌ كَمَا أَنَّهُ يُسْتَعْمَدُ فِي صِنْعِ الْمَطَّاطِ وَالْعُطُورِ وَ فِي صِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ!»:

(١) برای نفت کاربردهای فراوانی است، همان‌طور که در ساختن کائوچو و عطرها و در صنعت مواد آرایشی به کار می‌رود!

(٢) نفت بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرد، همان‌گونه که در ساختن لاستیک و عطرها و در صنعت لوازم آرایشی مورد استفاده است!

(٣) نفت کاربردهایی کثیر دارد، زیرا در صنعت پلاستیک و عطرها و مواد آرایشی به کار می‌رود!

(٤) استعمال‌های فراوانی برای نفت است، به طوری که در ساختن کائوچو و عطرها و مواد آرایشی مورد استفاده است!

١١٣- «الزَّرْعُ يَمُوتُ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ فَالْقَلْبُ مِثْلُهُ، يَمُوتُ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَلَا تُمَيِّتُوا قُلُوبَكُمْ!»:

(١) کشتزار می‌میرد هر گاه آب بر آن زیاد شود، دل نیز چنین است، طعام و نوشیدنی بسیار آن را می‌کشد، پس دل‌هایتان را نمیرانید!

(٢) کشت هر گاه بر آن آب فراوان شود، می‌میرد، دل نیز مثل آن است، با فراوانی غذا و نوشیدنی می‌میرد، پس دل‌های خود را نمیرانید!

(٣) زراعت می‌میرد چنان‌چه به آن آب فراوان دهی، قلب نیز چنین است، با کثرت طعام و نوشیدنی می‌میرد، بنابراین دل‌هایتان را نمیرانید!

(٤) کشتی که به آن آب فراوان داده شود، می‌میرد، دل هم مانند آن است، می‌میرد با فراوانی غذا و نوشیدنی، بنابراین دل‌هایتان را با آن‌ها نمیرانید!

١١٤- «قَدْ لَا يَعْلَمُ الْإِنْسَانُ أَنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ فَيُوقِعُ نَفْسَهُ بِيَدِهِ فِي الْمَهْلَكَةِ!»:

(١) شاید انسان نمی‌داند که خشم، مفسده است و خودش با دست خودش در مهلکه می‌افتد!

(٢) انسان گاهی ندانسته که مفسده در خشم است و با دستان خودش، خویش را در مهلکه می‌اندازد!

(٣) آدمی نمی‌داند که عصبانیت مایهٔ تباهی است و گاهی با دست خود، خودش را به هلاکت می‌افکند!

(٤) گاهی انسان نمی‌داند که عصبانیت، مایهٔ تباهی است و خود را با دست خویش در مهلکه می‌افکند!

١١٥- عَيْنُ الْخَطَأِ:

(١) تنقل الناقلات مشتقات النّفط إلى مكان آخر! نفتکش‌ها، فرآورده‌های نفت را به جای دیگری منتقل می‌کنند!

(٢) لعلّ زميلنا يفوز في مسابقة تنعقد بمناسبة يوم المعلم! امید داشتیم هم‌کلاسی‌مان در مسابقه‌ای که به مناسبت روز معلم برگزار شد، برنده می‌شد!

(٣) الربّ الذي أنشأ المرء من الأرض استعمره فيها! پروردگاری که آدمی را از زمین پدید آورده، خواستار آباد کردن آن از او شده است!

(٤) أنا لا أعرف طريقاً للحصول على ما تريد سوى السعي! من برای دستیابی به آن چه که می‌خواهی، راهی جز تلاش نمی‌شناسم!

١١٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(١) إنّما تبقى لك سيرة حسنة و إن مَرَّ الزّمن! تنها سیرت نیکو برایت می‌ماند، اگر چه زمان بگذرد!

(٢) يُرجى التأمل في موضوعات طرحت في الجلسة! تأمل در موضوعاتی که در جلسه طرح می‌شود، انتظار می‌رود!

(٣) الناس موتی و أهل العلم أحياء إذن لا تطلبوا به بدلاً! مردم، مردگان هستند و اهل دانش زنده‌اند، بنابراین به جای آن چیزی را طلب نکنید!

(٤) في قريتنا لا مهنة إلا الزراعة! در روستای ما شغلی جز کشاورزی وجود ندارد.

١١٧- «على امتداد الأنابيب توجد أعمدة اتصالات كمحطات إنداز: در امتداد ستون‌های، به عنوان هشدار!»؛ عَيْنُ

الصحيح للفراغات:

(١) سرایشی‌ها - مخبرات - چراغ‌های - ایجاد می‌شوند

(٢) لوله‌ها - اتصالات - ایستگاه‌های - ایجاد می‌شوند

(٣) لوله‌ها - مخبرات - ایستگاه‌های - وجود دارند

(٤) سرایشی‌ها - مخبرات - چراغ‌های - یافت می‌شوند

١١٨- «در سالن امتحان برای دانش‌آموزان گشوده می‌شود!»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(١) باب صلاة الامتحانات يفتح أمام التلاميذ!

(٢) يفتح باب قاعة الامتحان للطلاب!

(٣) باب من صلاة الامتحان يفتح للتلاميذ!

(٤) يفتح باب قاعة الامتحان أمام الطلاب!

١١٩- «هل يستوي الذين يعلمون و الذين لا يعلمون!»؛ عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ عَمَّا يَعَادِلُ الْمَفْهُومَ:

(١) جهل خواب است و علم بیداری!

(٢) قول «لا أعلم» نصف العلم!

(٣) ز دانش بود جان و دل را فروغ!

(٤) لا فقر أسوأ من الجهل!

■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفي (۱۲۲-۱۲۰) :

۱۲۰- «داؤك فيك و ما تُبصر / و داؤك منك و لا تُشعر»:

- (۱) داؤك: اسم - مفرد مذکر (جمعه: أدوية) - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمّة و خبره «ما تُبصر»
- (۲) تُبصر: مضارع - للمفرد المؤنث الغائب (للغائبة) - مزيد ثلاثي (ماضي: أبصر) - مجهول / فعل و الجملة فعلية
- (۳) داؤك: اسم - مفرد مذکر (جمعه: أدواء) - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمّة الظاهرة و خبره «منك» الجارّ و المجرور
- (۴) تُشعر: فعل مضارع - للمفرد المذکر المخاطب (للمخاطب) - مجرّد ثلاثي (مصدره: إشعار) - معلوم / فعل و الجملة فعلية

۱۲۱- «أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمِّ و لِأَبٍ!»:

- (۱) الفاجر: اسم - مفرد مذکر - اسم فاعل من فعل «افتخر» - معرّف بأل - معرب
- (۲) النسب: اسم - مفرد مذکر (جمعه: الأنساب) - معرّف بأل / مجرور بحرف جرّ الباء
- (۳) النَّاسُ: جمع تكسير - معرّف بأل - معرب / اسم «إنّ» المشبهة بالفعل و منصوب بالفتحة
- (۴) أب: اسم - مفرد مذکر (جمعه: أبوان) - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جرّه الكسرة

۱۲۲- «التَّفْطُ سَائِلٌ أَسْوَدٌ تُصْنَعُ مِنْهُ أَشْيَاءٌ كَثِيرَةٌ!»:

- (۱) التَّفْطُ: اسم - مفرد مذکر - معرفة بالعلمية - معرب / مبتدأ و مرفوع بالضمّة
- (۲) سائل: مفرد - مذکر - اسم فاعل من فعل مجرّد ثلاثي - مبنيّ / خبر و مرفوع بالضمّة
- (۳) تُصنع: مضارع - للغائبة - مجرّد ثلاثي - مجهول - معرب / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية
- (۴) أشياء: اسم - جمع تكسير أو مكسّر (مفرد: شيء) - نكرة - معرب / مجرور بحرف جرّ «من»

■ عین المناسب فی الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۳) :

۱۲۳- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) بَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ طِينَةٍ هَلْ سِوَى لَحْمٍ و عَظْمٍ و عَصَبٍ!
- (۲) مَادَّةٌ حَمْرَاءٌ مِنْ جِسْمِ الْجِنِّانِ تُصْنَعُ مِنْهُ الْأَطْعَمَةُ!
- (۳) نَسْتَفِيدُ مِنْهُ لِمُعَالَجَةِ الْأُمْرَاضِ الْجِلْدِيَّةِ!
- (۴) اللَّوْحَةُ التَّخْدِيرِيَّةُ تُحَدِّثُ الْمُوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ!

۱۲۴- عین ما ليس فيه جمع تكسير (= جمع مكسر):

- (۱) لا تأخذوا الباطل من أهل الحق كونوا نقاد الكلام!
- (۲) لا تطعموا المساكين ممّا لا تأكلون!
- (۳) يُصَدَّرُ التَّفْطُ إِلَى أَكْثَرِ الْبُلْدَانِ الصَّنَاعِيَّةِ!
- (۴) يُنْقَلُ التَّفْطُ مِنَ الْبَعْرِ إِلَى مِينَاءِ التَّصْدِيرِ!

۱۲۵- «يرجع السائح إلى الفندق بعد أداء أموره فيتناول الرُّزَّ و الدجاج طعام!»؛ عین الصحیح للفراغ:

- (۱) غداء (۲) غد (۳) غداة (۴) فطور

۱۲۶- عین عبارة لا يُرجى وقوعه أبداً:

- (۱) ليت تلميذي لا يرسب في امتحانه!
- (۲) «و يقول الكافر يا ليتني كنت تراباً»
- (۳) ربّما تجدین السعادة في زاوية من غرفتك!
- (۴) عسى أن تصبح مهندساً ناجحاً في المستقبل!

۱۲۷- عین «لا» النافية للجنس:

- (۱) لا تقرأ كتاباً لا يُفيدك!
- (۲) لا تجسّس مسموح في مكتبنا!
- (۳) علينا أن نعمل ليوم لا بيع فيه و لا خلّة!
- (۴) لا تضيّع أوقاتك في مواقع التواصل الاجتماعي!

۱۲۸- عین حرفاً مشبهاً بالفعل جاء لتأكيد الجملة:

- (۱) الصبر الصبر إنه مفتاح الفرج!
- (۲) فهمت أنّ الصبر مفتاح الفرج!
- (۳) لا شك أنّ الصبر مفتاح الفرج!
- (۴) كأنّ الصبر مفتاح الوصول إلى الفرج!

۱۲۹- عین الصحیح في صياغة المجهول:

- (۱) كان الطالب يقرأ كتاباً جديداً ← كان يُقرأ كتاب جديداً!
- (۲) تنقل الناقلات التَّفْطُ إلى المصافي! ← تُنْقَلُ التَّفْطُ إلى المصافي!
- (۳) لا يغيّر هذا التلميذ سلوكه في الصفّ! ← لا يتغيّر سلوكه في الصفّ!
- (۴) نعرف الصالحين بأعمالهم الحسنة! ← يُعرَفُ الصالحين بأعمالهم الحسنة!

۱۳۰- «احترم الناس!»؛ عین الصحیح للفراغ (حسب القواعد و الترجمة):

- (۱) تحترمن (۲) لكي تحترمن (۳) أن يحترمن (۴) كي تحترموا

۱۳۱- از جمله مورخان مشهور زمان قاجار است؛ او

- (۱) فتحعلی شاه - خاوری شیرازی - یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی است.
- (۲) فتحعلی شاه - میرزا محمدجعفر خورموجی - نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.
- (۳) ناصرالدین شاه - محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه - مؤلف کتاب حقایق‌الخبار ناصری است.
- (۴) ناصرالدین شاه - میرزا مهدی‌خان استرآبادی - در کتاب صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.

۱۳۲- با توجه به طبقات اجتماعی جامعه فرانسه در آستانه انقلاب در این کشور، کدام گزینه به ترتیب درباره «طبقه ممتاز» نادرست است؟

- (۱) بار اصلی مالیات و خدمات نظامی بر دوش آن‌ها بود - اغلب تحصیل‌کرده بودند.
- (۲) به مشاغل هم‌چون وکالت، نویسندگی و طبابت اشتغال داشتند - جمعیت بسیار زیادی بودند.
- (۳) لویی شانزدهم را عامل سیه‌روزی خود می‌دانستند - شامل اشراف و زمین‌داران بزرگ بودند.
- (۴) اغلب تحصیل‌کرده بودند - از پرداخت مالیات معاف بودند.

۱۳۳- آقامحمدخان قاجار بعد از کدام اقدام، در تهران تاج‌گذاری کرد؟

- (۱) تصرف نواحی شمالی و مرکزی ایران
- (۲) سرکوب طغیان حاکم گرجستان
- (۳) برچیدن بساط حکومت جانشینان نادر شاه
- (۴) اتحاد با افراد ایل قاجار

۱۳۴- دور جنگ‌های ایران و روسیه در پی آغاز شد و پس از ۱۰ سال جنگ به دلایلی از جمله منجر به شکست ایران شد.

- (۱) اول - صدور فتوای جهاد برخی از علما - ناتوانی فتحعلی شاه در تأمین تدارکات سپاه
- (۲) اول - تصرف گرجستان توسط روس‌ها - عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور
- (۳) دوم - لشکرکشی روس‌ها به منطقه قفقاز - سستی برخی از فرماندهان مانند آصف‌الدوله
- (۴) دوم - مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان - پیمان‌شکنی دولت‌های فرانسه و انگلستان

۱۳۵- در پی کدام قرارداد، روس‌ها بر بازار نیمه شمالی کشور ما تسلط یافتند و از جمله تعهدات ایران در این قرارداد کدام است؟

- (۱) گلستان - محرومیت از داشتن کشتی جنگی در دریای خزر
- (۲) ترکمانچای - واگذاری مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای خزر به روس‌ها
- (۳) ترکمانچای - اعطای حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) به اتباع روسی در ایران
- (۴) گلستان - پرداخت مبلغ ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه

۱۳۶- به ترتیب، چه عاملی موجب توجه بیشتر انگلیسی‌ها به ایران شد و در اوایل دوره قاجار، چگونه نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در کشور ما گسترش دادند؟

- (۱) سلطه استعماری انگلستان بر هندوستان - اعزام سفیران کارکشته
- (۲) سلطه استعماری انگلستان بر هندوستان - تسلط بر جزایر ایرانی خلیج فارس
- (۳) گسترش نفوذ روسیه در ایران و رقابت با این کشور - امضای معاهدات مجمل و مفصل
- (۴) گسترش نفوذ روسیه در ایران و رقابت با این کشور - اخذ امتیازات اقتصادی متعدد

۱۳۷- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره امتیازات واگذارشده از سوی دولت قاجار به انگلیسی‌ها در قرارداد رویتز نادرست است و رهبری مخالفان این قرارداد را چه کسی بر عهده داشت؟

- (الف) حق احداث راه‌آهن و تراموا و بهره‌وری از کلیه معادن و منابع ایران به مدت ۷۰ سال
- (ب) بهره‌برداری از جنگل‌ها و احداث قنات‌ها و کانال‌های آبیاری به مدت ۷۰ سال
- (ج) حق صدور همه نوع محصولات ایرانی به انگلیس به مدت ۲۵ سال
- (د) انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو در داخل و خارج ایران

- (۱) ۱ - آیت‌الله میرزای شیرازی
- (۲) ۲ - حاج ملاعلی کنی
- (۳) ۳ - حاج ملاعلی کنی
- (۴) ۴ - آیت‌الله میرزای شیرازی

۱۳۸- به ترتیب هدف ناپلئون بناپارت و فتحعلی شاه قاجار از انعقاد عهدنامه فین‌کنشتاین میان دو کشور ایران و فرانسه چه بود؟

- ۱) دستیابی به هند - تعلیم و تجهیز سپاه ایران به کمک فرانسوی‌ها
- ۲) اخذ امتیاز سیاسی و نظامی از ایران - استفاده از توان نظامی فرانسه در برابر انگلستان
- ۳) مقابله غیرمستقیم با انگلستان و از پای درآوردن آن - اتحاد با فرانسه در جنگ با روسیه
- ۴) تسلط بر خلیج فارس - کاستن از نفوذ و دخالت‌های روزافزون روسیه و انگلیس در امور ایران

۱۳۹- کدام عبارت‌ها درباره رابطه ایران و عثمانی در عصر قاجار نادرست است؟

- الف) عثمانی تنها مسیر آشنایی ایرانیان با پیشرفت‌های اروپا و تحولات نظام جهانی بود.
- ب) درگیری و رقابت میان ایران و عثمانی در دوره قاجار کاهش یافت.
- ج) قراردادهای صلح ارزنة‌الروم اول و دوم با وساطت انگلستان و روسیه میان ایران و عثمانی بسته شد.
- د) اوایل دوره قاجار، عثمانی با شعار «اتحاد اسلام» بخشی از اندیشمندان ایرانی را به سمت خود جلب کرد.

۱) الف - د ۲) الف - ب ۳) ج - ب ۴) ب - د

۱۴۰- چه عواملی سبب شد که ایران در برقراری ارتباط با کشورهای دیگر مانند آمریکا، اتریش، ایتالیا و بلژیک موفقیت چندانی به دست نیاورد؟

- ۱) سنگ‌اندازی روس‌ها و انگلیسی‌ها و درگیری‌های نظامی مکرر با روس‌ها
- ۲) بی‌رغبتی این کشورها و سنگ‌اندازی روس‌ها و انگلیسی‌ها
- ۳) مشکلات داخلی و سنگ‌اندازی روس‌ها و انگلیسی‌ها
- ۴) درگیری‌های نظامی مکرر با روس‌ها و مشکلات داخلی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

۱۴۱- سلوکوس و جانشینانش شهرهای زیادی را براساس معماری در قلمرو خود ایجاد کردند و ساکنان آن وظیفه داشتند

- ۱) یونانی - از وقوع شورش‌های احتمالی و هجوم طوایف کوچ‌رو جلوگیری کنند.
- ۲) یونانی - زمینه گسترش فعالیت‌های تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک را فراهم آورند.
- ۳) ایرانی - فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند.
- ۴) ایرانی - نوعی حس هم‌زیستی و یگانگی را میان خود و اقوام ایرانی ایجاد کنند.

۱۴۲- نخستین فرمانروایان اشکانی برای حفظ قلمرو خود، گاهی به ناچار، چه سیاستی را در پیش می‌گرفتند و در دوران فرمانروایی چه کسی، حکومت اشکانی از یک حکومت محلی به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد؟

- ۱) تغییر پایتخت - مهرداد دوم
- ۲) عقب‌نشینی به نواحی شرقی - مهرداد اول
- ۳) رقابت و درگیری با سایر اقوام ایرانی - مهرداد دوم
- ۴) اطاعت از سلوکیان - مهرداد اول

۱۴۳- چه عاملی سبب شد که اردشیر بابکان در آغاز کار با مشکلات متعدد داخلی و نارضایتی حاکمان محلی مواجه شود؟

- ۱) اراده ساسانیان در ایجاد حکومت متمرکز و قدرتمند به جای نظام ملوک‌طوایفی
- ۲) تلاش‌های حاکمان محلی برای بازگرداندن اشکانیان به قدرت
- ۳) یورش‌های مکرر قبایل بیابانگرد به مرزهای ایران و هجوم امپراتوری روم غربی به سرزمین‌های ایرانی
- ۴) اختلاف و نزاع میان بزرگان و اشراف درباری و دخالت‌های موبدان در امور کشوری

۱۴۴- قباد اول ساسانی در آغاز زمامداری خود از چه ابزاری برای کاهش قدرت اشراف، نجبا و موبدان استفاده کرد و نتیجه چه شد؟

- ۱) اصلاحات در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی - اشراف و نجبا با کمک پسرش شیرویه او را از بین بردند.
- ۲) برکناری آن‌ها از امور کشوری - اشراف و نجبا او را برکنار و پسرش را بر تخت نشانند.
- ۳) مصادره اموال و دارایی‌های آنان - اشراف و نجبا او را از پادشاهی برکنار و به قتل رساندند.
- ۴) جنبش اجتماعی و اقتصادی مزدک - اشراف و نجبا او را از پادشاهی برکنار و زندانی کردند.

۱۴۵- شیوه فرمانروایی خردمندانهای که کورش هخامنشی آن را بنیان گذاشت، مبتنی بر چه عاملی بود و او در این راستا، چه هدفی را دنبال کرد؟ (به ترتیب)

- ۱) تأسیس نظام سیاسی و اداری منظم و کارآمد - رونق اقتصادی و شکوفایی تمدن ایرانی
- ۲) وجود تشکیلات سازمان‌یافته سیاسی و اداری مرکزی - اداره امور کشور به صورت غیرمتمرکز
- ۳) احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده و مشارکت آنان در حکومت - جلب وفاداری و پشتیبانی اقوام و ملت‌های تابعه
- ۴) نظارت دقیق بر عملکرد مقام‌ها و مأموران دولتی - افزایش قدرت شاه و مشروعیت بخشیدن به حکومت هخامنشیان

۱۴۶- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره قضاوت و دادرسی در ایران باستان نادرست است؟

- الف) در ایران باستان، قوانین بیشتر از عرف و عادات و اعتقادات قومی ایرانیان و به ویژه اوستا گرفته شده بود.
- ب) به طور کلی، قضاوت به دو شکل غیررسمی و رسمی انجام می‌گرفت که شکل غیررسمی آن بر عهده روحانیون زرتشتی بود.
- ج) پادشاهان هخامنشی ملل تابع خود را در تبعیت از قوانین و آداب و رسوم خود آزاد می‌گذاشتند.
- د) مجموعه‌ای از قوانین و محاکمات عصر ساسانی در کتاب «مادیان هزار دادستان» به زبان پارسی باستان گردآوری شده است.
- ه) از اشارات نویسندگان رومی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشی قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است.

۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۴ (۴)

۱۴۷- فرماندهی ناوهای جنگی هخامنشی را چه کسانی بر عهده داشتند؟

- ۱) فنیقی‌ها و سوری‌ها
- ۲) پارسیان و مادی‌ها
- ۳) افراد خاندان شاهی
- ۴) مردمان آسیای صغیر

۱۴۸- به ترتیب، نظام طبقاتی عصر ساسانی بر چه اصلی استوار بود و پیامد اجتماعی این نظام کدام است؟

- ۱) توسعه تشکیلات اداری و دیوانی - شکل‌گیری گروه جدیدی به نام دبیران و انضمام آن به طبقه حاکم
- ۲) نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی میان طبقه حاکم و توده مردم - گسترش قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه اول
- ۳) اصالت نسب و خون - عدم امکان تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر
- ۴) آموزه‌های زرتشت - افزایش قدرت و نفوذ موبدان زرتشتی در امور کشور

۱۴۹- خانواده گسترده آریایی تا زمان کدام حکومت تداوم داشت و در عصر ساسانی، تحت تأثیر چه عاملی دامنه اختیارات و قدرت پدر در

خانواده کاهش یافت؟

- ۱) ماد - گسترش شهرها و مهاجرت بخشی از خانواده‌های روستایی به شهر

- ۲) ماد - توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش گروه‌های اجتماعی

- ۳) هخامنشی - گسترش شهرها و مهاجرت بخشی از خانواده‌های روستایی به شهر

- ۴) هخامنشی - توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش گروه‌های اجتماعی

۱۵۰- جایگاه و حقوق زنان به عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان تحت تأثیر کدام عوامل بود و اطلاعات به دست آمده در مورد حقوق

اجتماعی و اقتصادی زنان در عصر ساسانی برگرفته از کدام منابع است؟

- ۱) آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی - آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی
- ۲) عوامل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی - لوح‌های گلی به دست آمده از این دوره و گزارش‌های مورخان یونانی
- ۳) جایگاه مادری و نقش تربیتی او در خانواده - خدای‌نامه‌ها و بخش‌هایی از اوستا
- ۴) عرف، عادات و اعتقادات قومی ایرانیان - سنگ‌نگاره‌ها و سالنامه‌های دولتی عهد ساسانی

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مرتبط با کدام فرمانروایان سلسله‌های حکومتی ایران در دوران اسلامی است؟

الف) حمله به ری و قتل عام علما و مردم این شهر به بهانه اسماعیلی بودن

ب) وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران دوران اسلامی

ج) جنگ با طغرل سوم سلجوقی و شکست او

۱) محمود غزنوی - ملک‌شاه - تکش

۲) طغرل سلجوقی - آلبارسلان - آتسز

۳) طغرل سلجوقی - آلبارسلان - آتسز

۴) محمود غزنوی - آلبارسلان - تکش

۱۵۲- کدام گزینه درباره نظام اداری غزنویان صحیح است؟

۱) با به کارگیری دیوان‌سالارانی چون عمیدالملک کندی، نظام اداری ایران گسترده‌تر شد.

۲) بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل‌بویه به خدمت گرفته شدند.

۳) قدرت و نقش وزیر نسبت به قبل به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد.

۴) زبان دستگاه اداری از فارسی به عربی تغییر یافت.

۱۶۳- به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام یک از عناوین برنامه ریزی شهری مرتبط است؟

(الف) اجرای طرح بام تا بام در شهر یزد

(ب) طراحی رمپ عبور ویلچر در ساختمان های عمومی و پارک ها

(ج) استفاده از حسگرها در مدیریت ترافیک

(۱) محیط زیست شهری - تجهیزات و خدمات عمومی - تجهیزات و خدمات عمومی

(۲) محیط زیست شهری - زیباسازی و مبلمان شهری - هوشمندسازی شهر

(۳) هوشمندسازی شهر - تجهیزات و خدمات عمومی - هوشمندسازی شهر

(۴) هوشمندسازی شهر - زیباسازی و مبلمان شهری - محیط زیست شهری

۱۶۴- در برنامه ریزی های شهری، نقشه های کاربری زمین چه چیزی را نشان می دهند؟

(۱) میزان توزیع جمعیت در فضاهای جغرافیایی

(۲) میزان وسعت هر کاربری نسبت به مساحت کل کشور

(۳) پراکندگی انواع عملکردهای شهر

(۴) نسبت مساحت هر کاربری نسبت به جمعیت

۱۶۵- تحقق روستای پایدار به کدام ارکان توجه دارد؟

(۱) فعال کردن اقتصاد روستا، خدمات اجتماعی و فرهنگی و حفظ محیط زیست روستا

(۲) توسعه کشاورزی، تشکیل تعاونی های تولیدی و توسعه تجهیزات و خدمات در روستاها

(۳) توسعه کشاورزی، گسترش خدمات گردشگری و فراغتی و گسترش انقلاب سبز

(۴) فعال کردن اقتصاد روستا، پیشگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها و توسعه خدمات به روستاییان

۱۶۶- در طرح های هادی روستایی که توسط تهیه و اجرا می شود،
.....

(۱) جهاد سازندگی - کاربری های اراضی روستا شناسایی و نقشه های وضع موجود آن تهیه می شود.

(۲) جهاد سازندگی - هدف اصلی، محرومیت زدایی از مناطق روستایی و توسعه آنها است.

(۳) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - ایجاد شبکه های آب آشامیدنی، توسعه راه های روستایی و اصلاحات ارضی مورد توجه است.

(۴) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها ارائه می گردد.

۱۶۷- کدام گزینه با «مهم ترین راهکارهایی که برای توسعه اقتصادی روستاها ارائه شده» تناسبی ندارد؟

(۱) گسترش تجهیزات و خدمات روستایی مانند بهداشت عمومی و دسترسی به آب آشامیدنی

(۲) گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین آلات و فناوری در کشاورزی

(۳) تشکیل تعاونی های تولیدی روستایی و توسعه صنایع کوچک روستایی

(۴) اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت آن

۱۶۸- تصویر زیر متناسب با کدام مفهوم است؟

(۱) کاربری زمین

(۲) آمایش سرزمین

(۳) شهر پایدار

(۴) سرانه کاربری

۱۶۹- با توجه به ویژگی های عمده برنامه آمایش سرزمین، کدام عبارت ها نادرست است؟

(الف) توجه به ظرفیت ها و توانمندی های مناطق خاص برای پیشرفت و توسعه عمومی کشور

(ب) توجه هماهنگ به همه جنبه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و محیطی کشور

(ج) توزیع مساوی جمعیت و پیشگیری از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر

(د) توجه به نیازهای جمعیتی حال و آینده مناطق مختلف کشور در برنامه ریزی های عمرانی

(۴) ب - د

(۳) ج - ب

(۲) الف - ج

(۱) الف - ب

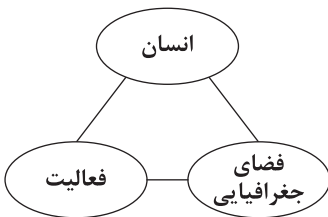
۱۷۰- پرجمعیت ترین کلان شهر دنیا در کجا قرار دارد؟

(۴) هند

(۳) ژاپن

(۲) چین

(۱) آمریکا

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

توجه: داوطلبانی که قصد شرکت در کنکور سراسری ویژه دی‌ماه را دارند به تمامی سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، پاسخ دهند.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- قانون ۷۰ چه چیزی را نشان می‌دهد و پایه محاسبه فرمول آن چیست؟

(۱) مدت‌زمان دو برابر شدن جمعیت - جمعیت کل

(۲) نرخ رشد طبیعی جمعیت کشور - اندازه جمعیت مهاجر

(۳) نرخ رشد طبیعی جمعیت کشور - میزان موالید و مرگ و میرها

(۴) مدت‌زمان دو برابر شدن جمعیت - میزان رشد جمعیت

۱۷۲- برنامه‌ریزان برای تحقق چه تعداد از برنامه‌های زیر، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی کمک می‌گیرند؟

- بهبود وضعیت سالمندان

- ایجاد فرصت‌های تحصیلی

- جلوگیری از پیری جمعیت

- میزان رشد طبیعی جمعیت

- ارتقای سطح سلامت جامعه

- امنیت ملی

- تأمین شغل برای حال و آینده

۳ (۴)

۵ (۳)

۶ (۲)

۷ (۱)

۱۷۳- در بررسی‌های مطالعات جمعیتی، کدام عامل مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه برشمرده شده است؟

(۱) بی‌توجهی به سیاست‌های کنترل جمعیت

(۲) به هم خوردن تعادل ترکیب جنسیتی جمعیت کشور

(۳) مهاجرت گسترده روستاییان به شهرها

(۴) حرکت هرم سنی کشور به سمت سالمندی

۱۷۴- با توجه به مفروضات زیر، نرخ رشد طبیعی جمعیت این کشور چند درصد است؟

- موالید: ۸۹۱,۱۳۲ - مرگ و میر: ۱,۰۲۷,۱۶۴ - جمعیت کل: ۵۹,۳۵۸,۴۰۰

۳ (۴)

۰/۲ (۳)

۰/۲ (۲)

۱ (۱)

۱۷۵- اثرات مهاجرت بر کدام موارد زیر، قابل مشاهده نیست؟

(الف) ترکیب سنی و جنسی

(ب) قیمت زمین و مسکن

(ج) فرهنگ و زبان

(د) رشد طبیعی جمعیت

(ه) مدت‌زمان دو برابر شدن جمعیت

۴ - د - ه

۳ - ج - د

۲ - ب - ج

۱ - الف - د

۱۷۶- با توجه به تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران باستان، کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) آریایی‌ها، یک آبادی کوچک را ویس می‌نامیدند.

(ب) ساتراپ‌ها مأمورینی بودند که از سوی کورش هخامنشی وظیفه اداره شهری‌ها را برعهده داشتند.

(ج) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری در زمان ساسانیان، رستاک بود.

۴ - ص - غ - غ

۳ - غ - غ - ص

۲ - ص - ص - غ

۱ - ص - غ - ص

۱۷۷- ترتیب عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره زندیه کدام است؟

(۱) ولایت ← ایالت ← قصبه ← بلوک

(۲) ایالت ← استان ← ولایت ← شهرستان

(۳) ایالت ← ولایت ← بلوک ← قصبه

(۴) ولایت ← شهرستان ← ایالت ← روستا

۱۷۸- از جمله اهداف تقسیم کشور به واحدهای کوچک تر چیست و این تقسیمات متناسب با کدام عامل تغییر می کنند؟ (به ترتیب)

- (۱) تأمین نیازهای مردم - میزان رشد مطلق جمعیت
(۲) اداره بهتر کشور - عوامل طبیعی و انسانی
(۳) حفظ نظم و امنیت کشور - تصمیمات سیاسی حکومت
(۴) عرضه خدمات مناسب تر - موقعیت و زمان

۱۷۹- هر یک از عبارات های زیر، به ترتیب، به کدام یک از تقسیمات کشوری فعلی ایران اشاره دارند؟

- (الف) از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده است.
(ب) کوچک ترین واحد تقسیمات کشوری است.
(ج) توسط فرماندار اداره می شود.
(د) از لحاظ نظام اداری، تابع تشکیلات مرکزی است.

- (۱) شهرستان - دهستان - استان - استان
(۲) شهرستان - دهستان - شهرستان - استان
(۳) شهرستان - بخش - استان - دهستان
(۴) استان - بخش - شهرستان - دهستان

۱۸۰- اولین استان جدیدی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی با تصویب مجلس شورای اسلامی به استان قبلی اضافه شد، بود.

- (۱) ۲۴ - قم
(۲) ۲۹ - اردبیل
(۳) ۲۹ - قم
(۴) ۲۴ - اردبیل

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸۱- چرا «کشاورزی» یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است؟

- (۱) زیرا از گذشته های بسیار دور تا به امروز در برخی از کشورها انجام می شود.
(۲) زیرا یکی از نیازها و نگرانی های مهم بشر امروز، تأمین غذا است.
(۳) چون که امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه های مهم برخی کشورهاست.
(۴) چون که رکود آن عامل اصلی گرسنگی در جهان است.

۱۸۲- منظور از اصطلاح «کشت و صنعت» چیست و با کدام نوع از فعالیت های اقتصادی مرتبط است؟

- (۱) مزارع غله تجاری که معمولاً بسیار بزرگاند و کاشت و برداشت محصول در آن ها به صورت ماشینی انجام می شود - اول
(۲) روش های علمی، بذرها اصلاح شده، کود و آفت کش های شیمیایی و ماشین آلات که به منظور افزایش محصول مورد استفاده قرار می گیرند - اول
(۳) کارخانه هایی که در کنار مزارع غله تجاری برای تبدیل، بسته بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می آیند - دوم
(۴) زمین های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارند و این محصولات برای عرضه در بازارهای فروش جهانی تولید می شوند - دوم

۱۸۳- ناحیه صنعتی لهستان و از جمله نواحی صنعتی به شمار می روند.

- (۱) شمال ایتالیا - اروپای غربی
(۲) آلمان - اروپای شرقی
(۳) ولگا - اروپای شرقی
(۴) جمهوری چک - اروپای غربی

۱۸۴- کدام گزینه درباره ویژگی های مهم صنایع نو نادرست است و امروزه کشورها برای گسترش این صنایع دست به چه اقدامی زده اند؟ (به ترتیب)

- (۱) عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته قرار دارند - برقراری ارتباط با فناوری های روز دنیا
(۲) پیشرفت آن ها بر مبنای نوآوری و رقابت است - ایجاد پارک های علمی و فناوری
(۳) ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری های روز دنیا هستند - برقراری ارتباط با فناوری های روز دنیا
(۴) ملزم به وارد کردن کالاهای تولید شده سایر کشورها هستند - ایجاد پارک های علمی و فناوری

۱۸۵- تصویر زیر با کدام عبارت همخوانی دارد؟

- (۱) خرید و فروش کالاها و خدمات مورد نیاز کشورها
(۲) نیاز کشورها به مبادله منابع و مواد اولیه با یکدیگر
(۳) تأثیر افزایش یا کاهش قیمت محصولات در بازارهای جهانی بر اقتصاد کشورها
(۴) تجارت بین المللی کالاها و خدمات بر مبنای ارزش یک پول معین

۱۸۶- کشورهای جهان از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه و تقسیم می شوند که درباره مورد اول می توان گفت

- (۱) کشورهای واردکننده مواد اولیه و خام - کشورهای صادرکننده کالاهای کارخانه ای و صنعتی - ثروت و درآمد جهان در دست آن ها متمرکز شده است.
(۲) کشورهای تولیدکننده مواد اولیه و خام - کشورهای مصرف کننده کالاهای کارخانه ای با فناوری های نوین - در این کشورها واردات گسترش زیادی دارد.
(۳) کشورهای مصرف کننده منابع انرژی و معدنی - کشورهای صادرکننده کالاهای کارخانه ای با فناوری های نوین - غالباً کانون های سلطه اقتصادی بر جهان هستند.
(۴) کشورهای صادرکننده مواد اولیه و خام - کشورهای صادرکننده کالاهای کارخانه ای با فناوری های نوین - در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب پذیرند.

۱۸۷- مناطق آزاد تجاری غالباً در کجا و به چه منظور ایجاد می‌شوند؟

- (۱) مجاورت بنادر مهم - توسعه صادرات یک کشور
(۲) نزدیکی شهرهای صنعتی - رونق اقتصادی یک کشور
(۳) نزدیکی شهرهای صنعتی - گسترش تجارت میان کشورهای منطقه
(۴) مجاورت بنادر مهم - منع واردات کالاهای خاص

۱۸۸- تقسیم نواحی سیاسی به فروملی، ملی، فراملی و ویژه بر چه مبنایی صورت گرفته است؟

- (۱) قلمرو جغرافیایی و سازه انسانی
(۲) مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت
(۳) نظام مدیریت و سازه انسانی
(۴) قلمرو جغرافیایی و جمعیت

۱۸۹- «اتحادیه اروپا» در کدام دسته از نواحی سیاسی قرار می‌گیرد و کشورهای عضو این اتحادیه برای تحقق مدیریت مشترک چه کرده‌اند؟

- (۱) خودمختار - پیورو را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند و پیرو نظام مدیریت مشترک هستند.
(۲) منطقه‌ای - در امور سیاست داخلی، کشاورزی، تجارت و محیط زیست از اصول مشترکی پیروی می‌کنند.
(۳) فراملی - رؤسای را برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می‌کنند.
(۴) ویژه - با هم متحد شده و پذیرفته‌اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند.

۱۹۰- کدامیک از مثال‌های زیر بیانگر تأثیر تصمیمات سیاسی بر فضای جغرافیایی است؟

- (۱) احداث تونل مانس بین فرانسه و انگلستان
(۲) کشمکش بین اوکراین و روسیه بر سر شبه جزیره کریمه
(۳) رقابت بین کشورهای استعمارگر برای تسلط بر خلیج فارس
(۴) احداث پایگاه‌های دریایی توسط روسیه در شمال دریای سیاه

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) چون ماهیت بدون وجود و وجود بدون ماهیت معنی ندارد، بنابراین هیچ ماهیتی را بدون وجود و هیچ وجودی را بدون ماهیت نمی‌توان در ذهن تصور کرد.
(۲) رفتار طبیعی انسان‌ها در زندگی بیانگر این حقیقت است که همه متفکران، اصل فلسفی واقعیت مستقل از ذهن و امکان شناخت واقعیت اشیا را نیز پذیرفته‌اند.
(۳) ما با مشاهده موجودات گوناگون جهان پی برده‌ایم که هستی یک واقعیت با هستی واقعیت دیگر متفاوت است و خودمان هم هستی متفاوت با سایر اشیا داریم.
(۴) اولین قدم در درک دو مفهوم وجود و ماهیت و تبیین درست نسبت میان آن دو، پذیرش واقعیت موجودات جهان و یقین داشتن نسبت به امکان شناخت آن‌هاست.

۱۹۲- اگر فرض کنیم بین موضوع و محمول یک قضیه، رابطه تساوی برقرار باشد، کدام نتیجه‌گیری فلسفی صحیح نیست؟

- (۱) مفهوم موضوع و محمول آن قضیه، از یکدیگر جدایی‌ناپذیر هستند.
(۲) مفهوم محمول قضیه را می‌توان از اجزای تعریفی موضوع آن دانست.
(۳) مفهوم محمول، بیان‌کننده ذات و حقیقت مفهوم موضوع است.
(۴) با توجه به مفهوم محمول، ذکر چند مصداق برای موضوع ممکن نیست.

۱۹۳- اهمیت اصل مغایرت وجود و ماهیت در کدام‌یک از مباحث فلسفی بیشتر مشخص می‌شود و این بحث نشان‌دهنده جایگاه ارزشمند کدام

فیلسوف در طرح این موضوع و تأثیر آن در تاریخ فلسفه در جهان اسلام و اروپاست؟

- (۱) برهان وجوب و امکان - ابن‌سینا
(۲) اصل واقعیت - ابن‌سینا
(۳) اصل واقعیت - توماس آکوئیناس
(۴) برهان وجوب و امکان - توماس آکوئیناس

۱۹۴- رابطه میان محمول و موضوع در قضایای «هر دانشجوی پزشکی دیپلم تجربی دارد» و «روح وزن دارد» چگونه است؟

- (۱) یکسان است؛ زیرا رابطه میان محمول و موضوع در هر دو قضیه اول و دوم ضروری است.
(۲) متفاوت است؛ چون رابطه میان محمول و موضوع در قضیه نخست امکانی و در قضیه دوم ضروری است.
(۳) متفاوت است؛ چون رابطه میان محمول و موضوع در قضیه نخست ضروری و در قضیه دوم امتناعی است.
(۴) یکسان است؛ زیرا رابطه میان محمول و موضوع در هر دو قضیه اول و دوم امکانی است.

۱۹۵- مقصود از این سخن که «ذات یک ماهیت به گونه‌ای نیست که حتماً باشد و یا حتماً نباشد» در کدام گزینه، درست بیان نشده است؟

- (۱) رابطه آن ماهیت با وجود، وجوب بالغیر است؛ درست مانند هر مفهومی که هنوز از حالت امکانی خارج نشده است.
- (۲) آن چه که با بودن علت، وجود برایش ضروری می‌شود و در صورت نبودن آن عامل ضرورت‌بخش، به وجود نمی‌آید.
- (۳) رابطه ماهیتش با وجود، یک رابطه امکانی است؛ مانند هر شیء یا چستی‌ای که زمانی نبوده و سپس به وجود آمده است.
- (۴) مانند همه اشیا این جهان که به لحاظ ذاتی نه ضرورت وجود دارند و نه رابطه آن‌ها با وجود، امتناعی و محال است.

۱۹۶- کدام مفهوم، می‌تواند مصادیق متعدد داشته باشد و مثال مناسب آن کدام است؟

- (۱) ممکن‌الوجود - دایره منتظم‌الاضلاع
- (۲) ممتنع‌الوجود - واقعیات اطراف ما
- (۳) ممتنع‌الوجود - اجتماع ضدین
- (۴) ممکن‌الوجود - مثلث غیرشکل

۱۹۷- با توجه به دیدگاه فارابی و ابن‌سینا، کدام مورد نمی‌تواند ملاک و معیار نیازمندی موجودات جهان به واجب‌الوجود، به شمار آید؟

- (۱) حالت امکان موجودات نسبت به وجود و عدم
- (۲) ضرورت ذاتی نداشتن وجود موجودات جهان
- (۳) حالت تساوی موجودات نسبت به وجود و عدم
- (۴) مستقل بودن ذات موجودات جهان

۱۹۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) از نتایج مهم اصل علیت می‌توان به امکان پیشگیری از همه حادثه‌ها، امکان پیش‌بینی رخدادهای جهان و نیز تنظیم امور زندگی اشاره کرد.
- (۲) سؤال «چرا» بازتابی از درک رابطه علیت در ذهن ماست که با طرح آن می‌کوشیم از طریق استدلال، رابطه‌های علی میان پدیده‌ها را بشناسیم.
- (۳) در قرن اخیر است که دانشمندان متوجه اهمیت درک چگونگی رابطه علیت شده و به همین دلیل برای یافتن علل پدیده‌ها بسیار تلاش کرده‌اند.
- (۴) بهترین تبیین فلسفی درباره منشأ درک و پذیرش رابطه علیت مربوط به دکارت و فلاسفه مسلمان است، زیرا هر دو چنین درکی را مادرزادی می‌دانند.

۱۹۹- کدام عبارت درباره اصل علیت با دیدگاه فیلسوفان مسلمان هماهنگ است؟

- (۱) شناخت علت و معلول فرع بر درک اصل علیت است، زیرا ذهن ابتدا این اصل عقلی را درک نموده، سپس مصادیق آن را در طبیعت از طریق حس و تجربه کشف می‌کند.
- (۲) قانون علیت یک قانون عقلی است و نه تنها امری حسی نیست، بلکه از طریق تجربه یا درک اصل امتناع اجتماع نقیضین و درک همزمانی پدیده‌ها به دست نیامده است.
- (۳) می‌توان از طریق حس و تجربه به نمونه‌ها و مصادیق‌های اصل علیت پی برد، زیرا حس توالی پدیده‌ها را درک می‌کند و اثبات می‌کند که این حادثه، علت آن حادثه است.
- (۴) چون همواره می‌بینیم که با آمدن خورشید به آسمان، زمین روشن می‌شود، پس می‌توانیم بگوییم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین برقرار است.

۲۰۰- توجه به کدام اصل، عبارت «معلول با قطع نظر از علت، امکان ذاتی دارد» درست است؟

- (۱) اصل واقعیت
- (۲) اصل علیت
- (۳) اصل وجوب
- (۴) اصل سنخیت

منطق

۲۰۱- کدام تعریف برای مفهوم «تابع» مناسب نیست؟

- (۱) مفهومی
- (۲) نشان دادن عکس آن
- (۳) لغوی
- (۴) تعریف کردن آن از طریق ذکر مصادیق

۲۰۲- کدام مورد درباره اهمیت «تعریف» درست نیست؟

- (۱) جلوگیری از بسیاری از اختلافات
- (۲) تعریف اصطلاحات خاص در علوم مختلف
- (۳) کاربرد وسیع در علوم
- (۴) جلوگیری از همه خطاهای ذهن

۲۰۳- در کدام گزینه نوع تعریف، نادرست مشخص شده است؟

- (۱) انسان: آراس، دیلان و محمد (تعریف مصداقی)
- (۲) آبسال: یعنی بهار و باغ و بستان (تعریف لفظی)
- (۳) مرفوع: یعنی مبتدا، خبر، اسم (تعریف لغوی)
- (۴) درخت: جسم رشدکننده فاقد اختیار و اراده که دارای ریشه و معمولاً دارای میوه هم هست. (تعریف مفهومی)

۲۰۴- کدام گزینه دربارهٔ تعریف زیر درست است؟

«تصدیق: تأیید، گواهینامه، از اقسام علم؛ جملهٔ تام خبری معناداری که قابلیت صدق و کذب را دارد؛ مانند میوه مفید است.»

- (۱) فقط لفظ را معنا کرده است.
(۲) وجه افتراق بیان شده است.
(۳) از انواع تعریف استفاده نکرده است.
(۴) وجه اشتراک ذکر نشده است.

۲۰۵- اگر در نسبت میان «تعریف‌کننده» و «تعریف‌شونده» (الف: ب)، قضیهٔ سالبهٔ کلیه صادق باشد، تعریف است.

- (۱) جامع نیست، اما ممکن است مانع باشد و دارای مصداق مشترک باشند.
(۲) بی‌ارتباط است و داشتن مصداق اختصاصی برای تعریف‌کننده، محال نیست.
(۳) جامع و مانع نیست، اما تعریف‌کننده و مفهوم مجهول دارای مصداق مشترک هستند.
(۴) مانع نیست، اما ممکن است جامع و واضح باشد.

۲۰۶- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) منطق، شیوهٔ صحیح تعریف کردن را مشخص کرده است اما تعریف همهٔ مفاهیم برعهدهٔ منطق و منطق‌دان نیست.
(۲) اگر تعریف عام‌تر از مفهوم مجهول باشد، تعریف مانع نیست اما ممکن است سایر شرایط تعریف را داشته باشد.
(۳) اگر بین مفهوم مجهول و تعریف، فقط یک قضیهٔ موجبهٔ کلیه صادق باشد، آن‌گاه آن تعریف قطعاً جامع نیست.
(۴) اگر مفهوم مجهول، خاص‌تر از تعریف باشد، آن‌گاه تعریف جامع است اما ممکن است واضح نباشد و یا دوری باشد.

۲۰۷- به ترتیب، اشکال تعریف‌های زیر چیست؟

- (الف) انسان: حیوان اجتماعی
(۱) مانع نیست - مانع نیست.
(۲) واضح نیست - جامع نیست.
(۳) مانع نیست - جامع نیست.
(۴) جامع نیست - مانع نیست.

۲۰۸- اگر «تعریف‌کننده» و «تعریف‌شونده» (الف: ب) به ترتیب؛ موضوع و محمول یک قضیهٔ صادق موجبهٔ کلیه قرار گیرند، آن‌گاه آن تعریف

..... نیست.

- (۱) شاید جامع
(۲) مانع
(۳) حتماً جامع و مانع
(۴) حتماً واضح

۲۰۹- کدام گزینه «تعریف مصداقی» نیست؟

- (۱) کتاب: اونی که تو ویرین است.
(۲) ابرو: مویی که دقیقاً پشت چشم می‌روید.
(۳) درخت: همانی که تو حیاط است.
(۴) میمون: چیزی شبیه انسان اما با هوش و خرد کم‌تر.

۲۱۰- برای کدام گزینه، «تعریف مفهومی» ممکن است؟

- (۱) مفهومی که جزئی باشد.
(۲) مفهوم کلی دارای یک مصداق خارجی
(۳) عام‌ترین مفهوم باشد.
(۴) مفهوم متباین با تمام مفاهیم دیگر

فلسفه (۱)

۲۱۱- با توجه به روند تدریجی شکل‌گیری تمدن‌های بشری، کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) شواهد تاریخی محکم موجود ثابت می‌کند که تمدن‌های قدیمی‌تر در همهٔ جنبه‌های تمدنی بر تمدن‌های بعدی تأثیر گذاشته و دستاوردهایشان را به آن‌ها منتقل کرده است.
(۲) آثاری که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی دارد را هم در ایران باستان و هم در بسیاری از تمدن‌های گذشتهٔ بشری می‌توان یافت و مختص یونان باستان نیست.
(۳) در هر تمدنی، متفکرانی هستند که دربارهٔ اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و موضوعات زندگی بشر اندیشیده یا سخن گفته‌اند، اما ممکن است آثارشان در دسترس ما نباشد.
(۴) در تمدن‌های باستانی چین، هند، بین‌النهرین و مصر می‌توان حق تقدمی برای ظهور کم و بیش اندیشه‌های مربوط به حکمت و فلسفه نسبت به یونان باستان پیدا کرد.

۲۱۲- کدام‌یک از فیلسوفان بزرگ اسلامی معتقد است که در ایران باستان، حکمت و فلسفه رواج داشته و کدام اثر از سروده‌های زرتشت است؟

- (۱) سهروردی - اوپانشادها
(۲) ابن‌سینا - گاتاها
(۳) ابن‌سینا - اوپانشادها
(۴) سهروردی - گاتاها

۲۱۳- کدام عبارت درباره دیدگاه فیلسوفان نخستین درست است؟

- ۱) اندیشمندان آن دوره به دنبال یافتن مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها بودند و در این‌که همه چیز در جهان در تغییر و دگرگونی است، اتفاق نظر داشتند.
- ۲) یکی از مسئله‌های مهمی که فیلسوفان اولیه به آن می‌پرداختند، اصل حرکت در جهان بود که آن را با یک بیان رمزی و تمثیلی توضیح می‌دادند.
- ۳) تحولات و تغییراتی که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد، یکی از مسئله‌های مهمی است که ذهن اندیشمندان اولیه را به خود مشغول کرده بود.
- ۴) اندیشمندان اولیه که تنها به تفکر فلسفی می‌پرداختند، کوشیدند به دیدگاهی دست یابند که بتوانند دگرگونی‌های طبیعت را از نظر عقلی، تحلیل کنند.

۲۱۴- عبارت «با نگاه کردن، گوش دادن، اندیشیدن و واقعیت دادن به «خود» است که هر چه که هست شناخته می‌شود» به کدام موضوع بنیادین و فلسفی اشاره می‌کند؟

- ۱) اولین گام در راه کسب معرفت، خودشناسی است.
- ۲) جهان‌شناسی پایه اصلی هرگونه خودشناسی است.
- ۳) تداعی‌کننده «خداشناسی پایه خودشناسی» است.
- ۴) شناخت خود بدون دانش فلسفی ممکن نیست.

۲۱۵- با توجه به سخن «لائوتسه» کدام گزینه به ویژگی‌های «تائو» اشاره نمی‌کند؟

- ۱) بی‌حد و بی‌تمام
- ۲) بی‌صدا و بی‌جسم
- ۳) تنها ایستاده است.
- ۴) تغییر را می‌شناسد.

۲۱۶- کدام عبارت بیانگر جایگاه تالس در فلسفه است؟

- ۱) نخستین اندیشمند یونانی بود که اندیشه فلسفی مشخصی داشته است.
- ۲) تنها از روی نوشته‌های او می‌توان به برخی از افکار فلسفی او دست یافت.
- ۳) فیلسوفی که نظرات بسیار دقیقش درباره طبیعت تا به امروز مورد توجه است.
- ۴) اولین مروج این اندیشه که «با عقل می‌توان به لایه باطنی و حقیقی هستی رسید» است.

۲۱۷- در کدام مورد، بین تالس و فیثاغورس اتفاق نظر هست؟

- ۱) تفسیر غایت‌گرانه از جهان
- ۲) تفسیر ریاضی از جهان
- ۳) یافتن ماده اولیه همه موجودات
- ۴) درک مرتبه ظاهری جهان و هستی

۲۱۸- کدام عبارت با اندیشه‌های فلسفی هراکلیتوس هماهنگ است؟

- ۱) همواره میان دو اندیشه ثبات یا وحدت و تغییر یا تحول دائمی در طبیعت مردد بوده است.
- ۲) واقعیت داشتن حرکت و دگرگونی دائمی در طبیعت را انکار کرده و آن را توهم ذهن می‌داند.
- ۳) بعد از پارمنیدس، دومین فیلسوف یونانی بود که از تغییر و جنبش اشیای طبیعی سخن گفت.
- ۴) سیلان و حرکت را حقیقتی انکارناپذیر دانسته و یکی از مبانی نظام فلسفی خویش قرار داده است.

۲۱۹- کدام گزینه، به تمایز اندیشه پارمنیدس از هراکلیتوس اشاره می‌کند؟

- ۱) هیچ جنبه ثابتی را در ماهیات متغیر نپذیرفتن
- ۲) به اصالت ثبات و نفی تغییر و سیلان قائل شدن
- ۳) حرکت را ویژگی اساسی و همه‌گیر عالم دانستن
- ۴) دگرگونی را قانون زندگی و قانون کائنات دانستن

۲۲۰- سوفیست‌ها، کدام موضوع مربوط به آرای فیلسوفان نخستین یونان را نقد کردند و نتیجه نهایی نقد آنان چه بود؟

- ۱) انسان‌شناسی - متضاد بودن اغلب نظریات فلسفی اندیشمندان یونان و در نتیجه تشویش افکار مردم آتن
- ۲) جهان‌شناسی - بیهوده دانستن آرای اندیشمندان یونان به دلیل عدم امکان ارائه تفسیر درستی از جهان
- ۳) جهان‌شناسی - عدم امکان ارائه تفسیر عقلانی درست از جهان طبیعت توسط جهان‌شناسان باستان یونان
- ۴) انسان‌شناسی - عدم امکان ارائه تفسیر فلسفی و عقلانی واقعی از انسان توسط اندیشمندان باستان یونان

۲۲۱- اگر در یک اداره، صدای آژیر خطر مربوط به آتش‌سوزی روشن شود، کدام گزینه زیر نشان دهنده ادراک کارمندان است؟

- ۱) یک نفر خاطره آتش‌سوزی چند سال پیش را به یاد می‌آورد.
- ۲) یک نفر سرش را به سمت صدا برمی‌گرداند.
- ۳) صدای آژیر به گوش همه کارمندان می‌رسد.
- ۴) یک نفر می‌گوید سوار آسانسور نشوید.

۲۲۲- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام منبع توجه اشاره دارد؟

- دنبال جوراب دارای آرم قرمز گشتن در کشوی جوراب‌ها
- دقت کردن به بلبورد تبلیغاتی پرنور در فرودگاه

- ۱) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس
- ۲) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - تحریک حواس
- ۳) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها
- ۴) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - اطلاعات موجود در حافظه

۲۲۳- کدام عبارت زیر درست است؟

- (۱) به همه آن چه توجه داریم، آگاهی کامل داریم.
 (۲) همه افراد قادر به تفکیک دو مفهوم تمرکز و توجه هستند.
 (۳) احساس از نظر تکاملی، فقط برای انسان حیاتی است.
 (۴) آماده‌سازی یعنی ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.
- ۲۲۴- عبارت «دانش آموزی می‌گوید می‌خواهم درس زیست‌شناسی را در کنکور بالای ۹۰ درصد بزنم تا در رشته پزشکی قبول شوم»، به کدام

عوامل مؤثر بر تمرکز اشاره دارد؟

- (۱) یکنواختی و ثبات نسبی
 (۲) آشنایی نسبی با محرک
 (۳) درگیری و انگیزتگی ذهنی
 (۴) تغییرات درونی محرک
- ۲۲۵- اگر قرار باشد فردی هنگام بسته‌بندی فقط دکمه‌های سفید را درون نایلون قرار دهد، ولی دو دکمه قرمز را هم درون نایلون قرار بدهد، این

وضعیت چه نام دارد؟

- (۱) هشدار کاذب
 (۲) از دست دادن محرک هدف
 (۳) اصابت
 (۴) ردّ درست

۲۲۶- در کدام گزینه زیر، توجه متمرکز ایجاد می‌شود؟

- (۱) کتاب خواندن و موسیقی گوش دادن
 (۲) خطاطی کردن و نگاه کردن به الگوی آن
 (۳) تماشای تلویزیون و آشپزی کردن
 (۴) مشق نوشتن و غذا خوردن

۲۲۷- دانش آموزی که فکر می‌کند از تمام دانش آموزان مدرسه کم‌هوش تر است و استعداد هیچ چیز را ندارد، دچار کدام حالت زیر شده است؟

- (۱) توهم
 (۲) خطای ادراکی
 (۳) خطای شناختی
 (۴) هشدار کاذب

۲۲۸- به ترتیب قرار دادن قرقره‌های قرمز در یک قفسه و ادامه دادن تصویر به همین شکل به کدام قوانین گشتالت اشاره دارد؟

- (۱) مجاورت - تکمیل
 (۲) مجاورت - استمرار
 (۳) مشابهت - تکمیل
 (۴) مشابهت - استمرار

۲۲۹- کدام عبارت زیر صحیح نمی‌باشد؟

(۱) به واسطه ادراک، محرک‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناختی معنادار تبدیل می‌شود.

(۲) براساس قانون شکل و زمینه، تمایل داریم شکل را به صورت تصویر گل ادراک کنیم.

(۳) فرد نوآموز جمله «من به به وطنم عشق می‌ورزم» را با دو «به» می‌خواند.

(۴) طبق نظریه گشتالت، کل علاوه بر مجموع اجزا، شامل روابط بین اجزا هم می‌شود.

۲۳۰- آزمایش پرش عقربه ثانیه‌شمار به کدام کارکرد توجه مربوط می‌شود و مهم‌ترین دلیل گزارش نکردن پرش دو ثانیه‌ای عقربه‌شمار در این

آزمایش کدام است؟

- (۱) جست‌وجو - ویژگی منحصر به فرد هدف
 (۲) گوش به زنگی - خستگی
 (۳) جست‌وجو - خستگی
 (۴) گوش به زنگی - ویژگی منحصر به فرد هدف

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۹۰
مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه: ۲۲۰ دقیقه	تعداد سؤال ویژه دی‌ماه: ۲۳۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی ویژه دی‌ماه	مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
		تا	از			
۴۰ دقیقه	۳۵ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	۱
		۲۵	۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱	
		۳۵	۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲	
۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	اقتصاد	۲
		۶۰	۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	۳
۳۰ دقیقه	۲۵ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱	
		۸۰	۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲	
		۹۰	۸۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۴
۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه	۱۰۰	۹۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱	
		۱۱۰	۱۰۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	
		۱۳۰	۱۱۱	۲۰	زبان عربی (اختصاصی)	۵
۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۴۰	۱۳۱	۱۰	تاریخ ۳	۶
		۱۵۰	۱۴۱	۱۰	تاریخ ۱	
		۱۶۰	۱۵۱	۱۰	تاریخ ۲	
۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	جغرافیا ۳	۷
		۱۸۰	۱۷۱	۱۰	جغرافیای ایران	
		۱۹۰	۱۸۱	۱۰	جغرافیا ۲	
۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	فلسفه ۲	۸
		۲۱۰	۲۰۱	۱۰	منطق	
		۲۲۰	۲۱۱	۱۰	فلسفه ۱	
۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی	۹

۶ ۲

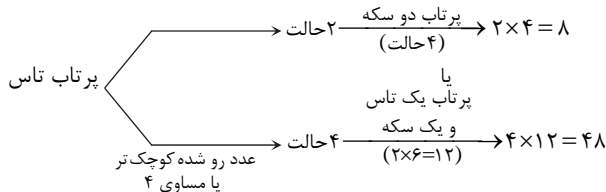
$$S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\} \Rightarrow n(S) = 9$$

$$A = \{2, 4, 6, 8, 3, 9\} \Rightarrow n(A) = 6$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

۷ ۳ پرتاب تاس ۶ حالت دارد، که در ۲ حالت عدد ظاهر شده بزرگتر از ۴ است و در ۴ حالت دیگر ۴ یا کم‌تر است.

عدد رو شده بزرگتر از ۴

و طبق اصل جمع، $۸ + ۴۸ = ۵۶$ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای این آزمایش تصادفی است.

۸ ۴ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۲ کارت از ۹ کارت است:

$$n(S) = \binom{9}{2} = \frac{9!}{2!7!} = \frac{9 \times 8 \times 7!}{2 \times 7!} = 36$$

در بین ۹ کارت، ۵ کارت فرد و ۴ کارت زوج هستند. می‌دانیم برای آن‌که حاصل ضرب ۲ عدد انتخابی زوج باشد باید هر دو کارت زوج باشند یا یک کارت زوج و دیگری فرد باشد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{4}{2} + \binom{4}{1}\binom{5}{1}}{\binom{9}{2}} = \frac{6 + (4 \times 5)}{36} = \frac{6 + 20}{36} = \frac{26}{36} = \frac{13}{18}$$

۹ ۱ اگر A و B دو پیشامد ناسازگار باشند ($A \cap B = \emptyset$)، آن‌گاه داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

از طرفی می‌دانیم:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{24}{100} = \frac{76}{100}$$

$$P(A \cup B) = \frac{17}{100}, P(A) = \frac{76}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{17}{100} = \frac{76}{100} + P(B) \Rightarrow \frac{17}{100} - \frac{76}{100} = P(B) \Rightarrow \frac{85 - 76}{100} = P(B)$$

$$\Rightarrow P(B) = \frac{9}{100} \Rightarrow P(B') = 1 - P(B) = 1 - \frac{9}{100} = \frac{91}{100}$$

۱۰ ۳

$$n(S) = 2 \times 6^2 = 2 \times 36 = 72$$

$$A = \{(r, 1, 4), (r, 4, 1), (r, 2, 3), (r, 3, 2)\} \Rightarrow n(A) = 4$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{72} = \frac{1}{18}$$

۱۱ ۲ باید روز تولد آن‌ها (در هفته) متفاوت باشد. پس:

$$P(A) = \frac{7 \times 6 \times 5}{7^3} = \frac{6 \times 5}{7^2} = \frac{30}{49}$$

ریاضیات

۱ ۴ مسأله را در ۲ وضعیت بررسی می‌کنیم:

(الف) رقم یکان صفر باشد.

$$\boxed{4} \times \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{1} = 48$$

فقط رقم صفر ارقام ۵، ۴، ۳، ۲

(ب) رقم یکان صفر نباشد:

$$\boxed{3} \times \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{1} = 36$$

فقط رقم ۵ ارقام ۴، ۳، ۲

$$48 + 36 = 84$$

و طبق اصل جمع، تعداد کل حالات برابر است با:

۲ ۱

$$\frac{(2n+1)!}{(2n-1)!} = \frac{(2n+1)(2n)(2n-1)!}{(2n-1)!} = 2n(2n+1) = 42$$

$$\Rightarrow 4n^2 + 2n - 42 = 0 \xrightarrow{\div 2} 2n^2 + n - 21 = 0$$

$$\Delta = (1)^2 - 4(2)(-21) = 1 + 168 = 169$$

$$n_1, n_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-1 \pm \sqrt{169}}{2(2)} = \frac{-1 \pm 13}{4}$$

$$\begin{cases} n_1 = \frac{-1+13}{4} = \frac{12}{4} = 3 \\ n_2 = \frac{-1-13}{4} = \frac{-14}{4} \end{cases}$$

غیرقابل قبول

و در پایان داریم:

$$P(9, n) \stackrel{n=3}{=} P(9, 3) = \frac{9!}{(9-3)!3!} = \frac{9!}{6!6!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6!6!} = 504$$

۳ ۳ کلمه «دانش» را به عنوان یک شیء در نظر می‌گیریم که به همراه ۳ شیء دیگر جمعاً ۴ شیء خواهیم داشت و جایگشت ۴ شیء برابر است با:

$$4! = 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

۴ ۴ با n نقطه واقع بر محیط یک دایره، تعداد وترهای ساخته شده

برابر است با $\binom{n}{2}$ پس:

$$\binom{n}{2} = 55 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)!2!} = 55$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2} = 55 \Rightarrow n(n-1) = 110$$

$$\Rightarrow n^2 - n - 110 = 0 \Rightarrow (n-11)(n+10) = 0$$

$$\begin{cases} n-11=0 \Rightarrow n=11 \\ n+10=0 \Rightarrow n=-10 \end{cases}$$

غیرقابل قبول

۵ ۳ ابتدا ۲ داوطلب رشته تجربی را انتخاب می‌کنیم.

$$\binom{7}{2} = \frac{7!}{2!5!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{2 \times 5!} = 21$$

و سپس ۳ داوطلب رشته انسانی را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

$$21 \times 3! = 2 \times 6 = 12$$

حال آن‌ها را یک در میان می‌چینیم:

و در نهایت طبق اصل ضرب، تعداد کل حالات برابر است با:

$$21 \times 10 \times 12 = 2520$$

$$f(x) = x \left| 4x - \frac{2}{3} \right|$$

$$f\left(\frac{1}{4}\right) = \frac{1}{4} \left| 4\left(\frac{1}{4}\right) - \frac{2}{3} \right| = \frac{1}{4} \left| 1 - \frac{2}{3} \right| = \frac{1}{4} \left| \frac{1}{3} \right| = \frac{1}{4} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{12}$$

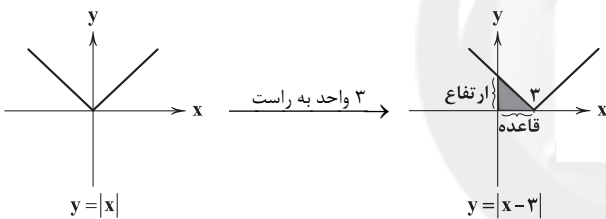
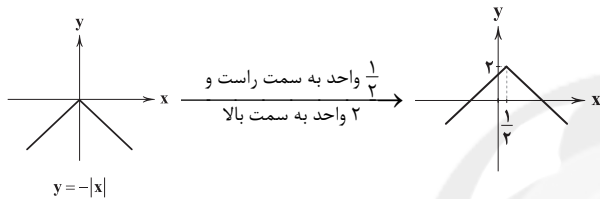
$$f\left(\frac{1}{8}\right) = \frac{1}{8} \left| 4\left(\frac{1}{8}\right) - \frac{2}{3} \right| = \frac{1}{8} \left| \frac{1}{2} - \frac{2}{3} \right| = \frac{1}{8} \left| \frac{3-4}{6} \right| = \frac{1}{8} \left| -\frac{1}{6} \right| = \frac{1}{8} \times \frac{1}{6} = \frac{1}{48}$$

$$f\left(\frac{1}{4}\right) - f\left(\frac{1}{8}\right) = \frac{1}{12} - \frac{1}{48} = \frac{4-1}{48} = \frac{3}{48} = \frac{1}{16}$$

$$y = -\left|x - \frac{1}{4}\right| + 2$$

$$x - \frac{1}{4} = 0 \Rightarrow x = \frac{1}{4}$$

با استفاده از روش انتقال، باید نمودار $y = -|x|$ را به اندازه $\frac{1}{4}$ واحد به سمت راست و سپس ۲ واحد به سمت بالا انتقال دهیم:

محل تلاقی نمودار با محور y ها برابر با اندازه ارتفاع است:

$$y = |x - 3| \xrightarrow{x=0} y = |0 - 3| \Rightarrow y = 3$$

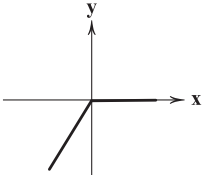
$$\text{مساحت مثلث} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{3 \times 3}{2} = \frac{9}{2} = 4\frac{1}{2}$$

تابع $g(x) = x$ به صورت $g(x) = x$ است. (تابع همانی)

$$(g-f)(x) = g(x) - f(x) = x - |x|$$

$$x \geq 0 \Rightarrow g(x) - f(x) = x - x = 0$$

$$x < 0 \Rightarrow g(x) - f(x) = x - (-x) = x + x = 2x$$

$$f(x) = |2x - 1| \quad g(x) = \sqrt{3x + 4}$$

$$\frac{f(4)}{g(4)} = \frac{f(4)}{g(4)} = \frac{|2(4) - 1|}{\sqrt{3(4) + 4}} = \frac{|8 - 1|}{\sqrt{16}} = \frac{7}{4} = 1\frac{3}{4}$$

$$\frac{g(0)}{f(0)} = \frac{g(0)}{f(0)} = \frac{\sqrt{3(0) + 4}}{|2(0) - 1|} = \frac{\sqrt{4}}{1} = \frac{2}{1} = 2$$

برای آن که بدانیم $\frac{1}{4}$ چند برابر $\frac{1}{5}$ است باید بنویسیم:

$$\frac{1}{4} = \frac{5}{20} = 2\frac{1}{2} \times \frac{1}{5}$$

۱ ۲۷

۲ ۲۸

۲ ۲۹

۴ ۳۰

۳ ۳۱

داده‌های بین چارک اول و سوم عبارتند از:

۱۳, ۱۵, ۱۵, ۱۶, ۱۶

که باید انحراف معیار آن‌ها را پیدا کرد:

$$\bar{x} = \frac{13 + 2(15) + 2(16)}{5} = \frac{13 + 30 + 32}{5} = \frac{75}{5} = 15$$

$$\sigma^2 = \frac{(13-15)^2 + 2(15-15)^2 + 2(16-15)^2}{5} = \frac{4 + 0 + 2}{5} = \frac{6}{5} = 1\frac{1}{5}$$

$$\sigma^2 = 1\frac{1}{5} \Rightarrow \sigma = \sqrt{1\frac{1}{5}} = 1\frac{1}{5}$$

۴ ۲۴ اگر تمام داده‌ها با هم برابر باشند، واریانس آن‌ها صفر است و بالعکس:

$$a = b = \frac{c}{2} = 6 = d \Rightarrow \begin{cases} a = 6 \\ b = 6 \\ \frac{c}{2} = 6 \Rightarrow c = 12 \\ d = 6 \end{cases}$$

حال انحراف معیار داده‌های ۵, ۱۲, ۶, ۶, ۶ را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{3(6) + 12 + 5}{5} = \frac{18 + 12 + 5}{5} = \frac{35}{5} = 7$$

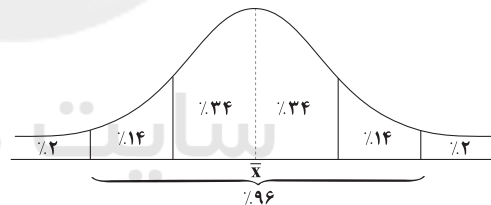
$$\sigma^2 = \frac{3(6-7)^2 + (12-7)^2 + (5-7)^2}{5} = \frac{3 + 25 + 4}{5} = \frac{32}{5} = 6\frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{6\frac{2}{5}} = 2\frac{2}{5}$$

۱ ۲۵

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{1500}{60} = \frac{150}{6} = 25$$

$$\text{انحراف معیار} = \sqrt{9} = 3 \Rightarrow \sigma^2 = 9 \text{ واریانس}$$

می‌دانیم در منحنی خم بهنجار ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله ۲ انحراف معیار از میانگین قرار دارند:

$$(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma) = (25 - 2(3), 25 + 2(3)) = (19, 31)$$

۲ ۲۶

$$3x - \frac{1}{4} = 0 \Rightarrow 3x = \frac{1}{4} \xrightarrow{\times 2} 6x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{6}$$

$$x \geq \frac{1}{6} \xrightarrow{3x - \frac{1}{4} \geq 0} \left| 3x - \frac{1}{4} \right| = 3x - \frac{1}{4} \quad (\text{مثبت})$$

$$x < \frac{1}{6} \xrightarrow{3x - \frac{1}{4} < 0} \left| 3x - \frac{1}{4} \right| = -3x + \frac{1}{4} = \frac{1}{4} - 3x \quad (\text{منفی})$$

$$f(x) = \begin{cases} 3x - \frac{1}{4} & x \geq \frac{1}{6} \\ \frac{1}{4} - 3x & x < \frac{1}{6} \end{cases}$$

۳۸ ۱ الف) علی‌رغم این‌که تجارت خارجی منافع زیادی دارد، اما کشورهای مختلف در عمل با آن یکسان برخورد نمی‌کنند.
ب) هر چند تجارت خارجی با تمرکز بر مزایای مطلق و نسبی دارای مزایای فراوانی است؛ اما اگر این فعالیت گروهی به قدرت و استقلال اقتصادی کشور آسیب بزند، مشکلات کشورهای وابسته، ما را نیز دربر می‌گیرد.
ج) در سال ۱۹۹۲ سه کشور آمریکا، کانادا و مکزیک پیمانی تحت عنوان تجارت آزاد مشهور به نفتا را امضا کردند.

۳۹ ۳ عدم رعایت مزیت مطلق و مزیت نسبی دو اثر دارد:

۱- منابع به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شوند و به نوعی هدر می‌روند.
۲- محصولات تولیدی کم‌تر و بی‌کیفیت‌تر می‌شوند و در نتیجه رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

۴۰ ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

ب) ممنوعیت واردات انگلستان، تنها بر پوشاک ابریشمی ایران، چین یا هند بسته شد.

ج) در دوره بین دو جنگ جهانی، آمریکا تعرفه‌های گمرکی خود را به خواست کارگران و تولیدکنندگان تا ۵۲ درصد افزایش داد.

۴۱ ۱ الف) برای تعامل قدرتمند با دیگر کشورها، ناگزیریم میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود و همین‌طور خلق مزیت‌های جدید در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی، دست به انتخاب بهینه بزنیم.

ب) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب تأکید اقتصاددانان بر اهمیت خودکفایی در برخی تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج شده است.
ج) دو مزیت تجارت خارجی برای تولیدکنندگان:

۱- صادرات کالا به بازارهای خارجی
۲- تلاش برای تولید کارآمدتر و بهتر برای رقابت با تولیدکنندگان دیگر (علی‌الخصوص تولیدکنندگان خارجی)

۴۲ ۲ کشور A در تلفن همراه، مزیت مطلق (نسبت به کشور B) دارد. هم‌چنین کشور B در تولید لپ‌تاپ، مزیت مطلق (نسبت به کشور A) دارد. بنابراین کشور A باید تلفن همراه و کشور B لپ‌تاپ تولید کند و مورد دیگر را از کشور دیگر وارد کند و کالای اضافی خود را صادر کند. هم‌چنین کشور B در تولید لپ‌تاپ دارای مزیت نسبی (در کشور خود نسبت به تولید تلفن همراه) نیز است.

۴۳ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هدف این سازمان‌ها تضعیف سیاست‌های حمایت‌گرایانه کشورهای مثل آمریکا بود.
۳) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل در سال ۱۹۴۴ تشکیل و نتیجه آن بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
۴) گات قرارداد غیررسمی بود که در سال ۱۹۴۷ میان ۲۳ کشور جهت مقابله با اقدامات حمایت‌گرایانه امضا شد.

۴۴ ۳ الف) کشورها با انجام چهار کار به سمت استقلال اقتصادی حرکت می‌کنند:

۱- تنوع‌بخشی به راه‌های واردات و بازارهای فروش کالاهای صادراتی
۲- فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی
۳- توجه به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان
۴- با ایجاد و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید، برخی از نیازهای اساسی را از داخل تأمین کند.
ب) کالاهای موجود در یک کشور می‌توانند ساخته کشورهای مختلف باشند. گاهی یک کالا حاصل ساخت در چند کشور (چندملیتی) است.

$$D_f = \{-1, 4, 3, 2\}$$

$$D_g = \{4, 3, -2, -1\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{-1, 3, 4\}$$

$$\Rightarrow \frac{f+g}{g} = \begin{cases} \frac{(f+g)(-1)}{g(-1)} = \frac{f(-1)+g(-1)}{g(-1)} = \frac{0+5}{5} = \frac{5}{5} = 1 \\ \frac{(f+g)(3)}{g(3)} = \frac{f(3)+g(3)}{g(3)} = \frac{-6+3}{3} = -\frac{3}{3} = -1 \\ \frac{(f+g)(4)}{g(4)} = \frac{f(4)+g(4)}{g(4)} = \frac{2+0}{0} = \frac{2}{0} = \text{تعریف نشده} \end{cases}$$

بنابراین برد تابع $\frac{f+g}{g}$ یک مجموعه ۲ عضوی و به صورت $\{-1, 1\}$ است.

$$D_f = \mathbb{R}$$

$$D_g = \{0, 2, -1\} \xrightarrow{\text{اشتراک}} D_f \cap D_g = \{0, 2, -1\}$$

$$\Rightarrow f-g = \begin{cases} f(0)-g(0) = (1-2(0))-(-1) = 1+1 = 2 \\ f(2)-g(2) = (1-2(2))-(-3) = -3+3 = 0 \\ f(-1)-g(-1) = (1-2(-1))-(-5) = 3-5 = -2 \end{cases}$$

پس برد تابع $f-g$ برابر $\{2, 0, -2\}$ است.

$$f(x) = x^2 - x - 2$$

$$\frac{f}{g}(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{x^2 - x - 2}{g(x)} = x - 2$$

$$\Rightarrow g(x) = \frac{x^2 - x - 2}{x - 2} = \frac{(x-2)(x+1)}{x-2} = x+1$$

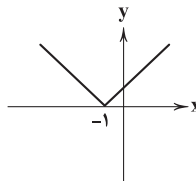
$$\Rightarrow g(x) = x+1$$

$$\Rightarrow 2g(-4) = 2(-4+1) = 2(-3) = -6$$

$$g(x) = -2, f(x) = -|x+1|$$

$$\frac{f}{g}(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{-|x+1|}{-2} = \frac{1}{2}|x+1|$$

نمودار تابع $\frac{1}{2}|x+1|$ به صورت زیر است:

۳۶ ۴ تفاوت در منابع تولید، آب و هوا (شرایط اقلیمی) و فناوری باعث می‌شود که کالایی در کشوری به‌صرفه باشد و در کشوری دیگر به‌صرفه نباشد. این اختلاف در صرفه تولید موجب تشکیل پایه بده - بستان یا همان صادرات و واردات می‌شود.

۳۷ ۳ هر عملی هزینه فرصت دارد. برای رعایت بهترین انتخاب باید به مزیت نسبی و هزینه فرصت هر انتخاب توجه کرد. فردی که در زمینه‌ای تخصص دارد، اگر در آن زمینه کار نکند یا به جای افزایش دانش خود، تلاش کند که کارهای دیگری انجام دهد، مشخصاً به بحث هزینه فرصت و مزیت نسبی توجهی نداشته است.

۴۵ ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

ب) کشورها مزایای متفاوتی دارند و این مزایا باعث تولید به صرفه تر برخی کالاها در یک کشور نسبت به سایر کشورها شده است.
د) خروج از توافق نامه‌ها و عهدنامه‌های بین‌المللی مربوط به ایالات متحده آمریکا است.

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۳ در ابیات سؤال، مضمون «توجه به دانش‌ها و فنون جدید» برجسته است.

۴۷ ۴ قائم‌مقام فراهانی، از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران بزرگ دوره بیداری است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی، در ادبیات نیز بسیار مؤثر بود. قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید.

۴۸ ۳ «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثری است از جیمز موریه، که میرزا حبیب اصفهانی آن را ترجمه کرده است.

۴۹ ۲ عوامل زیر، در کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری نقش داشته‌اند:

۱- اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند؛
۲- برخی شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند؛
۳- شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها، ناگزیر بودند به شتاب، شعر بسازند.

۵۰ ۴ بیت سؤال سروده سید محمدرضا میرزاده عشقی، منتشرکننده روزنامه «قرن بیستم» است.

۵۱ ۳ عبارت سؤال، معرّف صبای کاشانی، پدیدآورنده منظومه «خداوندنامه» است.

۵۲ ۳ از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دوره بیداری توجه به مردم است. شاعران در این دوره به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند. نیازها و کاستی‌های محرومان جامعه را موضوع سخن خود قرار دادند و به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند. ابوالقاسم لاهوتی و فرّخی یزدی از شاخص‌ترین شاعران این حوزه‌اند.

۵۳ ۴ نام اثر مورد نظر در گزینه (۴): امثال و حکم (علامه علی‌اکبر دهخدا)

۵۴ ۲ فرّخی یزدی، در دوره هفتم مجلس نماینده مردم یزد شد.

۵۵ ۲ عبارت گزینه (۲)، معرّف «عارف قزوینی» سراینده شعر سؤال است.

۵۶ ۳ وزن مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): مفعول مفاعیل (مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل)

وزن سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفعول مفاعیل // مفعول مفاعیل
۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل
۴) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن

۵۷ ۴ ابیات دارای نظم ناهمسان:

ب) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن (= مستفعل مفاعل مستفعل فعل)
د) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن
ه) مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع
ابیات دارای نظم همسان:

الف) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن

ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

و) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ز) مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن

۵۸ ۳ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن (= مستفعل مفاعل مستفعل فعل)

تلمیح: اشاره به داستان «دم جان‌بخش حضرت عیسی (ع)»

۵۹ ۳ بیت این گزینه به آیه ۱۱۵، سوره بقره تلمیح دارد. (فأینما تُولُوا فِتْنًا وَجَّهَ اللَّهُ)

۶۰ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اشاره به داستان «فریدون و ضحاک»

۳) اشاره به داستان «خسرو و شیرین»

۴) اشاره به داستان‌های «قارون» و «حضرت عیسی (ع)»

۶۱ ۴ قالب عمده شعر دوره خراسانی، قصیده است؛ قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی نیز به تدریج در این دوره شکل می‌گیرد و قالب غزل نیز در اواخر این دوره، رشد می‌یابد.

۶۲ ۳ می‌توانیم این گزینه را با توجه به میزان استفاده از واژگان عربی و خالی بودن از ویژگی‌های زبانی کهن (که مربوط به دوره خراسانی است). با سایر گزینه‌ها متفاوت بدانیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) استفاده از دو نشانه برای یک متمم (به جان اندر / به چرخ اندر)

۲) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات (گبر و جوشن)

۴) تفاوت تلفظ در مقایسه با زبان امروز (یک)

۶۳ ۲ التّفهیم، از نمونه‌های نثر سامانی و سایر گزینه‌ها از نمونه نثرهای دوره غزنوی و سلجوقی هستند.

۶۴ ۳ زمینی بودن معشوق، در ابیات برجسته است.

۶۵ ۲ در نثر دوره غزنوی و سلجوقی بیشتر اطناب وجود دارد نه ایجاز.

۶۶ ۳ در مصراع اول گزینه (۳) آرایه ترصیع به کار رفته است.

ای نفس نوح بیا

↓ ↓ ↓ ↓

وی هوس روح بیا

۶۷ ۲ وزن گزینه (۲): مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن

۶۸ ۳ در گزینه (۳) حذف همزه تأثیری در تغییر امتداد هجاها ندارد. («جان از: --، جانز: --» / «درون آمد: ل--، درونامد: ل--»)

۶۹ ۳ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مفتعلن مفتعلن فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

۱) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن ۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۸۲ ۴ با توجه به نمودار «الف»، موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی متفاوت است. علوم انسانی، کنش‌های انسان و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند و علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.

با توجه به نمودار «ب»، دانش عمومی، دانش غیرموتوق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

۸۳ ۱ جامعه‌شناسان در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند، زیرا بی‌نظمی بیشتر دیده می‌شود.

هنگامی‌که در ذخیره دانشی جوامع تعارض پدید می‌آید، دانش علمی دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

۸۴ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ب) از آن‌جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم.

۸۵ ۱ یادگیری دانش عمومی از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه می‌یابد.

علوم طبیعی ← حتی اگر درباره آن‌ها اطلاعات چندانی نداشته باشیم، می‌پذیریم که سودمندند.

اشتراک میان روان‌شناسی اجتماعی، جغرافیای انسانی، زبان‌شناسی و ارتباطات ← پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

تخریب ایمن سازه‌ها ← فایده علوم اجتماعی؛ نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و طبیعت

۸۶ ۲ جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی به این سوالات توجه می‌کنند ← قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، دوام می‌آورند، تغییر می‌کنند؟

غنی‌تر شدن دانش حاصل از زندگی ← پیامد افزایش ذخیره دانش علمی پیامد موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی ← وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.

۸۷ ۳ علت «شناخت کنش بدون فهم معنای آن ممکن نیست» ← کنش همراه با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود.

پیامد عدم وجود آگاهی‌ها و دانش‌های حاصل از زندگی ← فروپاشی جهان اجتماعی

پیامد قواعدی است که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم ← نظم اجتماعی

۸۸ ۲ عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی‌که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند ← اوایل قرن بیستم

رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر ← تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی یک جهان اجتماعی

فرصت موضوع‌گیری اجتماعی مناسب دانشمندان علوم اجتماعی ← داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها

رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی ← دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۸۹ ۴ عادت‌زدایی ← افراد در زندگی روزمره، از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا

به موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

جامعه‌شناسی شهری ← جامعه‌شناسی کلان

توانمندی‌های کسی که دانش علمی دارد ← دفاع از حقایق موجود در دانش حاصل از زندگی

۷۰ ۱ وزن گزینه (۱): فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن
وزن مشترک سایر گزینه‌ها: فاعلن فاعلن فاعلن فع

۷۱ ۳ سبک شعر وحشی بافقی، حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.

۷۲ ۳ حکومت صفوی پس از کشاکش‌های به وجود آمده در ایران روی کار آمد و مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجه بود؛ از این‌رو شاعران سروده‌های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی و هم‌چنین تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید همراه کردند.

۷۳ ۳ این ترکیب‌بند، سروده محتشم کاشانی شاعر قرن دهم است.

۷۴ ۳ عبارت سؤال، معرف «بیدل دهلوی» است.

۷۵ ۳ استعاره مصرّحه: نرگس استعاره از چشم

استعاره مکنیه: جان‌بخشی به چشم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره مصرّحه: حور و ماه و سرو استعاره از یار

استعاره مکنیه: —

(۲) استعاره مصرّحه: —

استعاره مکنیه: —

(۴) استعاره مصرّحه: خضر استعاره از راهنما / آب حیوان استعاره از مقصود

استعاره مکنیه: —

۷۶ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پنجه تقدیر (۳) جوش گل

(۴) دل سرو - رخ ماه

۷۷ ۴ سرو استعاره از قد / یاقوت استعاره از لب / سرو استعاره از قد / یاقوت استعاره از لب [۴ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) صنم استعاره از یار / سرو استعاره از یار / یاقوت استعاره از لب [۳ مورد]

(۲) —

(۳) سرو استعاره از یار [۱ مورد]

۷۸ ۳ وزن بیت سؤال: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۷۹ ۴ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): فعولن فعولن فعولن فعل

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) فعولن فعولن فعولن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(۳) فعولن فعولن فعولن فعولن

۸۰ ۲ وزن گزینه (۲): مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتعلن مفتعلن فاعلن

جامعه‌شناسی

۸۱ ۳ دانش عمومی ← در تعامل با یک‌دیگر آن را به کار می‌بریم.

نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی، بلکه خود دانشی مستقل است ← متافیزیک یا فلسفه

علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند ← جهان متجدد

نظم اجتماعی ← باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران بازدارند.

برخی جهان‌های اجتماعی حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های متفاوت وابسته می‌دانند ← **علت**
هیچ حقیقتی ویرای خواست و اراده افراد وجود ندارد.

حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر نمی‌شود ← **پایماد** ← **حقایق ثابت‌اند.**

۹۷ ۴ آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شوند.

علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند. مجموعه اهداف مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند ← **آرمان اجتماعی**

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافه شکل گرفته باشد، باطل است.

۹۸ ۲ علت تشخیص مناسب یا نامناسب بودن واقعیت‌ها ← **ارزیابی**

واقعیت‌ها در پرتو آرمان‌ها

علت «جوامع از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند» ← **از دست دادن ایمان خود نسبت به حقایق**

علت ورود آرمان‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی ← **تلاش برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق تعلیم و تربیت**

۹۹ ۱ هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها و اهداف عمل کنند، به همان

اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی می‌شود.

۱۰۰ ۳ طرفداران تبعیض نژادی با اعلام این‌که «ما با سیاهان به یک

مدرسه نخواهیم رفت» خواستار جدایی نژادی در مدارس شدند ← **عقاید و ارزش‌های باطل**

آزادی انسان‌ها از همهٔ بندها و موانع راه سعادت آن‌ها ← **عقاید و ارزش‌های حق**
تقدیس حیوانات در معابد هندوستان ← **آرمان باطل**

تحمل دیگران و مدارا با کسانی که از شناخت حقیقت محروم مانده‌اند ← **عقاید و ارزش‌های حق**

۱۰۱ ۳ از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار

بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی، امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

یکی از تحریفات مسیحیت قرون وسطی در سطح اندیشه و نظر بوده است که مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

۱۰۲ ۲ علت ظهور قشر جدید سرمایه‌داران ← **گسترش تجارت و**

رشد صنعت

جایز دانستن همهٔ امور در قیاس با خواست انسان ← **معنای لیبرالیسم**

پایماد رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب ← **به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.**

۱۰۳ ۱ بخشی از این حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم)

فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند و توانستند با حمایت قدرت‌های محلی، بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

۹۰ ۳ کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در

اولویت قرار می‌دهد ← **بی‌نظمی، بیشتر از نظم به چشم می‌آید.**

شگفت‌زده شدن گردشگران غربی هنگام شنیدن روزی پنج بار صدای اذان در یک کشور مسلمان ← **آشنایی‌زدایی**

آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید ← **فواید علوم اجتماعی**

دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراطربری را نیز شامل می‌شود ← **نمودار متفکران مسلمان**

۹۱ ۲ **بررسی عبارت‌هاک نادرست:**

ب) حقایق هر چند خود ثابت هستند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

د) واقعیت‌ها در پرتو آرمان‌ها ارزیابی می‌شوند و حدود واقعیت‌ها و آرمان‌ها دستخوش تغییر می‌شوند و از جامعه‌ای به جامعهٔ دیگر نیز متفاوت است.

۹۲ ۱ آرمان‌های درون قلمرو واقعی ← **احترام به پدر و مادر و**

استکبارستیزی

ساده‌زبستی و ناپسند بودن اسراف و تبذیر ← **آرمان‌های بیرون از قلمرو واقعی امنیت** ← پدیده‌ای است که در یک جهان اجتماعی در قلمرو آرمانی و در جهان اجتماعی دیگری در قلمرو واقعی قرار دارد.

زمینهٔ تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌کنند ← **برنامه‌ریزان فرهنگی**

۹۳ ۴ تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ،

سیاست و ... ← **آرمان اجتماعی**

مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند ← **قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی**

در سراسر تاریخ از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی، رعایت آن‌ها را لازم دانسته‌اند ← **حق و باطل**

حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد ← **توحید و ربوبیت خداوند سبحان نسبت به همهٔ مخلوقات**

۹۴ ۳ از نظر این جوامع، عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌های

(عقاید، ارزش‌ها، آرمان‌ها) هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری دربارهٔ درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

۹۵ ۳ جوامع مختلف عقاید و ارزش‌های حقیقی را با ایمان به آن‌ها

وارد قلمرو آرمانی خود می‌کنند.

بخش‌هایی از جهان اجتماعی که مطابق فطرت و از نظر علمی صحیح باشند، حق‌اند.

فاصلهٔ میان قلمرو واقعی و آرمانی با عمل مردم مطابق آرمان‌های خود کاهش می‌یابد. اشتراک تکثر و قبیله‌گرایی ← **ارزش‌ها و هنجارهای باطل**

۹۶ ۱ عدم توان داوری علوم اجتماعی دربارهٔ حق یا باطل بودن

واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی ← **محدود شدن علوم**

اجتماعی به معنای تجربی علم

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، مفهوم، تعریب یا واژگان را مشخص کن (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۳ ترجمه کلمات مهم: **يُحِبُّ**: دوست دارد / **صَفًّا**: صف در صف / **كَأَنَّ**: گویی، انگار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «همان» اضافی است و «كَأَنَّ» ترجمه نشده است.

(۲) دوستدار است (← دوست دارد؛ «يُحِبُّ» فعل است).

(۴) در صفاها (← صف در صفا)، «و» اضافی است، بودند (← گویی، انگار)

۱۱۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: **كَمَا**: همان‌طور که / **يُستخدَم**: به کار می‌رود / **مَطَّاط**: پلاستیک، کائوچو / **صُنْع**: ساختن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نفت بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرد (← نفت کاربردهایی فراوان دارد)، لاستیک (← پلاستیک)، مورد استفاده است (← به کار می‌رود)

(۳) زیرا (← همان‌طور که)، صنعت (← ساختن)، «صناعة» در جای خودش ترجمه نشده.

(۴) به طوری‌که (← همان‌طور که)، مورد استفاده است (← به کار می‌رود)

۱۱۳ ۲ ترجمه کلمات مهم: **كَثُرَ**: فراوان شود / **كثرة**: فراوانی / **لا تُمیتوا**: نمیرانید

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) چنین (← مانندش)، طعام و نوشیدنی بسیار (← فراوانی غذا و نوشیدنی)، زراعت (← کشت)، به آن آب فراوان دهی (← بر آن آب فراوان شود)، چنین (← مانندش)

(۴) کشتی که (← کشت)، عدم ترجمه «هرگاه»، داده شود (← فراوان شود)، «با آن‌ها» اضافی است.

۱۱۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: **قد لا يعلم**: گاهی انسان نمی‌داند، شاید انسان نداند / **مفسدة**: مایه تباهی / **يُوقِع**: می‌افکند، می‌اندازد

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) می‌افتد (← می‌افکند؛ «يُوقِع» متعدی است).

(۲) ندانسته (← نمی‌داند؛ «لا يعلم» مضارع است.)، دستان (← دست؛ «يد» مفرد است.)، «مفسدة در خشم است» نادرست است.

(۳) «گاهی» در جای نادرستی از ترجمه آمده است.

۱۱۵ ۲ امید داشتیم (← امید است که (شاید)) / برنده می‌شد (← برنده شود) / برگزار شد (← برگزار می‌شود)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «طَرِحْتُ» ماضی مجهول است. ← طرح شد

(۳) لا تطلبوا به بدلاً: به جای آن جایگزینی نخواهید

(۴) «لا» در «لامهنة» از نوع نفی جنس است. ← هیچ شغلی

۱۱۷ ۳ أنابيب: لوله‌ها / اتصالات: مخابرات / محطات: ایستگاه‌ها / توجد: وجود دارند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) الامتحانات (← الامتحان؛ «امتحان» مفرد است، أمام (← ل)

(۳) «مِن» اضافی است، يفتَح (← يفتَح؛ «گشوده می‌شود» مجهول است).

(۴) يفتَح (← يفتَح، أمام (← ل)

۱۰۴ ۱ مجسمه داوود اثر میکل آنژ ← بازگشت هنر فرهنگ غرب

به هنر یونان باستان

اعتقاد به تثلیث ← تقابل عقل و ایمان

کشاورزانی که وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند ← فنودالیسم

نظام سیاسی که نمی‌خواست عملکرد یا خطاهای دنیوی خود را توجیه دینی نماید ← لیبرالیسم

۱۰۵ ۳ رویکرد سکولار با هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در

فرهنگ عمومی و زندگی اجتماعی گسترش پیدا کرده بود.

شاهزادگان اروپایی برای رقابت با قدرت کلیسا از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کیشیانی حمایت کردند که با قدرت پاپ مخالف بودند.

رویکرد سکولار با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد.

۱۰۶ ۲ فیلسوفان روشنگری با فلسفه‌های روشنگری، فرهنگ معاصر

غرب را پدید آوردند ← دکارت، روسو و دیدرو

گروه‌هایی که با تحولات بعدی جهان غرب همراهی نکردند و شیوه زندگی خود را تغییر ندادند ← آمیش‌ها

در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند ← کالون و لوتر
فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی فرصت ظهور پیدا کردند ← رقیبان دنیاطلب

۱۰۷ ۳ در سطح زندگی و عمل، کلیسا عملکرد دنیوی خود را در

پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کرد.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد. بدین ترتیب، به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.

۱۰۸ ۴ علت اهمیت دادن به ابعاد جسمانی در رنسانس ← بازگشت

به هنر یونان

علت دور ماندن مسیحیت از ابعاد عقلانی توحید ← قبول تثلیث

علت تسخیر لایه‌های بنیادین فرهنگ غرب با سکولاریسم ← فلسفه‌های روشنگری
علت رویگردانی از نگاه معنوی ← حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس

۱۰۹ ۴ روشنگری در معنای خاص ← وجه مشترک همه آن‌ها، کنار

گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی را منعکس می‌کند ← ظهور اومانیزم در ادبیات

در جهان غرب به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است ← سکولاریسم

دئیسم ← اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای سعادت بشر ندارد.

۱۱۰ ۴ شکل‌گیری نظام سیاسی لیبرال — پیامد — باورها و

ارزش‌های بنیادین غرب

بازگشت فرهنگ غرب به فرهنگ یونان و روم باستان — پیامد — بسط و گسترش ابعاد دنیوی

ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی — پیامد — فرو ریختن اقتدار کلیسا

۱۲۷ ۲ «لا» در گزینه (۲) نفی جنس است: «هیچ تجسّسی در آیین

ما جایز نیست.»

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) به ترتیب لای نهی و نفی داریم، ترجمه: «کتابی را نخوان که به تو سود نمی‌رساند.»

(۳) «لا» شرایط نفی جنس را ندارد؛ چون اسم بعدش تنوین گرفته است نه «ت»؛ ترجمه: «ما باید برای روزی کار کنیم که در آن نه فروشی است و نه دوستی‌ای.»

(۴) در این گزینه نیز «لا» از نوع نهی است؛ ترجمه: «اوقاتت را در شبکه‌های اجتماعی هدر نده.»

۱۲۸ ۱ در گزینه (۱) «إِنَّ» حرف مشبّهة بالفعل است که، جمله

اسمیّه را تأکید می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) شکل درست مجهول «يُنْقَلُ النِّفْطُ» است.

(۳) فعل و باب آن نباید تغییر کند. درست: «لَا يُعَيَّرُ»

(۴) نائب فاعل باید مرفوع شود: «يُعَرَفُ الصَّالِحُونَ»

۱۳۰ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «به مردم احترام بگذارید...»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: (تا) احترام بگذارید. (بی‌معنی)

(۲) ترجمه: (تا) مورد احترام قرار بگیرید. (✓)

(۳) ترجمه: (که) مورد احترام قرار بگیرند. (صیغه فعل‌ها ناهماهنگ است.)

(۴) ترجمه: (تا) مورد احترام قرار بگیرید. (صیغه فعل‌ها ناهماهنگ است.)

تاریخ

۱۳۱ ۱ یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری

شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) میرزا محمدجعفر خورموجی مورخ عصر ناصری بود.

(۳) کتاب حقایق الاخبار ناصری متعلق به میرزا محمدجعفر خورموجی است.

(۴) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.

۱۳۲ ۲ جامعه فرانسه در آستانه انقلاب این کشور، دارای سه طبقه

اجتماعی مشخص بود:

۱- طبقه ممتاز شامل اشراف و زمین‌داران بزرگ که علاوه بر داشتن امتیازات بسیار، از پرداخت مالیات معاف بودند.

۲- طبقه متوسط که اغلب تحصیل‌کرده بودند و مشاغلی هم‌چون وکالت، نویسندگی، طبابت، روزنامه‌نگاری و تجارت داشتند. آن‌ها از این‌که طبقه ممتاز برای‌شان امتیازی قائل نبود، به شدت ناراضی بودند.

۳- طبقه فقیر جامعه که در این زمان جمعیت بسیار زیادی بودند و بار اصلی مالیات‌ها و خدمات نظامی بر دوش آنان بود. اینان حکومت لویی شانزدهم، پادشاه فرانسه و طبقه ممتاز را عامل سیه‌روزی خود می‌دانستند.

۱۳۳ ۲ آقامحمدخان قاجار ابتدا نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف

کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در تهران تاج‌گذاری کرد.

۱۱۹ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که

نمی‌دانند، برابرند؟! آیه شریفه برتری عالمان بر جاهلان و علم بر جهل دلالت دارد. گزینه‌های (۱) و (۳) همین مفهوم را به فارسی بیان کرده‌اند.

گزینه (۲): مفهومی متفاوت را ذکر کرده.

ترجمه گزینه‌های (۲) و (۴):

(۲) گفتن «نمی‌دانم» نیمی از دانش است.

(۴) هیچ فقری بدتر از نادانی نیست.

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۲ - ۱۲۰):

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «دواء» مبتداست و خبر آن «فیک» است از نوع جاز و مجرور.

(۲) «ما تُبَصِّرُ» نمی‌بینی «صیغه مفرد مذکر مخاطب (للمخاطب) است. هم‌چنین معلوم است نه مجهول.

(۴) مصدر فعل ثلاثی مجرّد «تَشْعُرُ»، «شعور» است نه «إشعار».

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الفاجر» بر وزن «فاعل» است و اسم فاعل از ثلاثی مجرّد است نه فعل ثلاثی مزید. (اسم فاعل از «افْتَحَرَ» = مُفْتَحِرٍ)

(۳) دقت کنید «التّاس» دلالت بر یک جمعی دارد اما جمع مکسر نیست؛ چون شکل مفرد ندارد! نکته بعدی این‌که در «إنّما» دیگر قواعد حروف مشبّهة بالفعل جاری نیست و بعد آن مبتدا و خبر می‌آید. در این عبارت «التّاس» مبتدا و مرفوع است.

(۴) جمع «أب»، «آباء» است «أبوان» متّنی است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «اللفظ» معرفه به ال است نه معرفه به علم!

(۲) «سائل» معرب است نه مبنی.

(۴) «أشياء» نائب فاعل است و مرفوع نه مجرور به حرف جرّ.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳ ۲ «الحیوان، الأطعمه»، صحیح‌اند.

۱۲۴ ۴ در سایر گزینه‌ها به ترتیب «نقّاد» (مفرد ← ناقد: ناقد)، «المساکین» (مفرد ← المسکین: بیچاره) و «البلدان» (مفرد ← أَلْبَد: شهر، کشور) جمع مکسر است.

۱۲۵ ۱ ترجمه عبارت سؤال: «گردشگر بعد از انجام کارهایش به هتل

برمی‌گردد و برای غذای ش، برنج و مرغ می‌خورد.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ناهار (۲) فردا

(۳) ابتدای روز (۴) صبحانه

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: «کاش دانش‌آموزم در امتحان مردود نشود.»؛ هر چند «لیت» آمده اما تحقّق عبارت، غیرممکن نیست.

(۲) ترجمه: «و کافر می‌گوید: ای کاش من خاک بودم.»؛ تحقّق امر، غیرممکن است.

(۳) ترجمه: «شاید خوشبختی را در گوشه‌ای از اتاقت بیایی.»؛ صرفاً احتمال بیان شده و امر، غیرممکن نیست.

(۴) ترجمه: «امید است که (شاید) در آینده مهندسی موقّق شوی.»؛ موضوع، غیرممکن نیست.

۱۴۲ ۴ نخستین فرمانروایان اشکانی برای حفظ قلمرو خود، گاهی ناچار به اظهار اطاعت از سلوکیان بودند، اما مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد. در دوران فرمانروایی او، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد.

۱۴۳ ۱ ساسانیان مصمم بودند به جای حکومت ملوک طوایفی اشکانی، حکومتی متمرکز و قدرتمند ایجاد کنند که دستورات و قوانین آن در سرتاسر ایران اطاعت شود. از این رو اردشیر بابکان در آغاز کار با مشکلات متعدد داخلی روبه‌رو شد. بسیاری از حاکمان محلی که نمی‌خواستند استقلال نسبی خود را از دست بدهند، با حکومت جدید به مخالفت برخاستند.

۱۴۴ ۴ در زمان پادشاهی قباد یکم، حکومت ساسانی با جنبشی اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد. قباد که در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، نجبا و موبدان بکاهد و دست آنان را از امور کشوری کوتاه کند، به حمایت از مزدک برخاست، اما اشراف و نجبا او را از پادشاهی برکنار و زندانی کردند. قباد دوباره به قدرت بازگشت و برای حفظ موقعیت خود، با مخالفان مزدک همراهی کرد.

۱۴۵ ۳ کورش بنیان‌گذار حکومت هخامنشی، شیوه جدیدی از فرمانروایی خردمندانه را که مبتنی بر احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده و مشارکت آنان در حکومت بود، ارائه کرد. سیاست کورش بزرگ این بود که از طریق مشارکت دادن اقوام و ملت‌ها در اداره حکومت هخامنشیان، وفاداری و پشتیبانی آنان را جلب کند.

۱۴۶ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
ب) شکل رسمی قضاوت بر عهده روحانیون زرتشتی و قضاتی بود که از سوی شاه و یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند.
د) کتاب «مادیان هزار دادستان» به زبان پهلوی است.

ه) از اشارات نویسندگان یونانی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشیان قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است.

۱۴۷ ۲ دربانوران ملل مختلف تابع امپراتوری از جمله فنیقی‌ها، سوری‌ها، مصری‌ها، قبرسی‌ها و مردمان آسیای صغیر در نیروی دریایی هخامنشیان خدمت می‌کردند، اما فرماندهی ناوهای جنگی را پارسیان و مادی‌ها بر عهده داشتند.

۱۴۸ ۳ نظام طبقاتی عصر ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود. اشراف و بزرگان، نسب و خون خود را برتر از نسب و خون مردم عادی می‌دانستند و برخورداری از امتیازات ویژه را حق خویش می‌شمردند. حکومت ساسانی، طبقات و گروه‌های اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود.

۱۴۹ ۴ خانواده گسترده آریایی تا عهد هخامنشی تداوم داشت اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد. با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش گروه‌های اجتماعی در عصر ساسانی، دامنه اختیارات و قدرت پدر در خانواده کاهش یافت.

۱۵۰ ۱ جایگاه و حقوق زنان، به عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان، تحت تأثیر آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی قرار داشت. در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در دوران ساسانی می‌کند.

۱۳۴ ۲ دور اول جنگ‌های ایران و روسیه ۱۰ سال به طول انجامید. در زمان فتحعلی شاه قاجار و پس از آن که حاکم گرجستان خود را تحت حمایت دولت روسیه قرار داد، روس‌ها به منطقه قفقاز لشکرکشی کردند و گرجستان را تصرف نمودند. این اقدام، سرآغاز جنگ‌های ایران و روسیه شد. این دور از جنگ‌ها به دلیل عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان شکنی دولت‌های فرانسه و انگلستان، به پیروزی روسیه و انعقاد معاهده گلستان انجامید.

۱۳۵ ۳ روس‌ها یک قرارداد تجاری را ضمیمه عهدنامه ترکمانچای کردند که نتیجه آن گسترش نفوذ اقتصادی آنان در ایران و تسلط بر نیمه شمالی کشور ما بود.

ایران در معاهده ترکمانچای متعهد شد که مبلغ ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه بپردازد و به اتباع آن کشور نیز حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) بدهد.

۱۳۶ ۱ سلطه استعماری انگلستان بر هندوستان در سده ۱۸، موجب توجه بیشتر انگلیسی‌ها به ایران شد. در اوایل دوره قاجار، دولت انگلستان با اعزام سفیران کارکننده به ایران و امضای معاهدات مجمل و مفصل کوشید نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در کشور ما گسترش دهد.

۱۳۷ ۳ عبارت‌های «الف»، «ج» و «د» نادرست هستند.

قرارداد رویتر در زمان ناصرالدین شاه میان حکومت قاجار و یک یهودی انگلیسی به نام بارون رویتر منعقد شد. در این قرارداد، حق احداث راه‌آهن و تراموا و بهره‌برداری از کلیه معادن و منابع ایران به جز طلا، نقره و سنگ‌های قیمتی و نیز بهره‌برداری از جنگل‌ها و احداث قنات‌ها و کانال‌های آبیاری به مدت ۷۰ سال و اداره گمرک و حق صدور همه نوع محصولات انگلیسی به ایران، به مدت ۲۵ سال به رویتر واگذار شد. مجتهد بزرگ تهران حاج ملاعلی کنی به شدت با آن مخالفت کرد.

۱۳۸ ۳ ناپلئون بناپارت که توان رویارویی مستقیم با انگلستان را نداشت، تصمیم گرفت رقیب خود را با هجوم به مستعمراتش از پای درآورد. از این رو، نخست مصر را تصرف کرد و سپس در صدد حمله به هندوستان برآمد. از آن جا که ایران مناسب‌ترین راه دستیابی به هند بود، نمایندگان فرانسوی یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند. فتحعلی شاه قاجار که درگیر جنگ با روسیه بود و به متحد قدرتمندی نیاز داشت، از پیشنهاد امپراتور فرانسه برای برقراری رابطه استقبال کرد و عهدنامه فین‌کنشتاین بین دو کشور بسته شد.

۱۳۹ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:
الف) عثمانی یکی از مسیره‌های آشنایی ایرانیان با پیشرفت‌های اروپا و تحولات نظام جهانی بود.

د) در اواخر دوره قاجار، با شکل‌گیری دسته‌بندی‌های سیاسی - نظامی تازه در اروپا و نفرت تاریخی مردم ایران از انگلستان و روسیه، عثمانی توانست با شعار «اتحاد اسلام» بخشی از اندیشمندان ایرانی را به سمت خود جلب کند.

۱۴۰ ۲ حکومت قاجار برای کاستن از نفوذ و دخالت‌های روزافزون روسیه و انگلستان در امور ایران، تلاش می‌کرد که با کشورهای دیگر مانند آمریکا، اتریش، ایتالیا و بلژیک ارتباط برقرار کند، اما به سبب سنگ‌اندازی روس‌ها و انگلیسی‌ها و بی‌رغبتی این کشورها در این باره موفقیت چندانی به دست نیاورد.

۱۴۱ ۱ سلوکوس و جانشینان او شهرهای زیادی را در قلمرو خود بنا کردند. این شهرها براساس معماری یونانی برپا شده بودند و ساکنان آن وظیفه داشتند از وقوع شورش‌های احتمالی و هجوم طوایف کوچ‌رو جلوگیری کنند. از سوی دیگر، این شهرها زمینه گسترش فعالیت‌های تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک را فراهم می‌آوردند.

۴) یکی از ویژگی‌های نظام اجتماعی عصر مغول - تیموری، افزایش نفوذ و موقعیت زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی بود و خاتون‌ها در کنار خان‌ها، از جایگاه مهمی در میان گروه‌های فرادست برخوردار شدند.

۱۵۹ ۴ **امیر علیشیر نوایی**، وزیر شاعر سلطان حسین میرزا بایقرا بود. او مشوق جدی هنر و هنرمندان بود.

۱۶۰ ۱ در دوره نامسلمانی مغولان، بزرگان ایرانی برای مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه مغولان تلاش‌های بسیاری کردند.

از جمله این افراد خواجه نصیرالدین توسی، شمس‌الدین محمد جوینی و عطاملک جوینی بودند که می‌کوشیدند تا مغول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن آن‌ها را فراهم آورند. دوره مسلمانان مغول‌ها در ایران از زمان غازان (۶۹۴ق) شروع شد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) تاریخ جهانگشا: نوشته عطاملک جوینی (تألیف: ۶۵۸ق)

۲) جامع‌التواریخ: اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی (۶۴۵ - ۷۱۷ق)

۳) تاریخ گزیده: تألیف حمدالله مستوفی (تألیف: ۷۳۰ق)

۴) ظفرنامه: تألیف شرف‌الدین علی یزدی (تألیف: ۸۳۱ق)

جغرافیا

۱۶۱ ۳ متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک جمعیتی است. مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست.

۱۶۲ ۳ به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد، حوزه نفوذ آن سکونتگاه می‌گویند.

۱۶۳ ۲ الف) یکی از ارکان مهم پایداری شهری، به حداقل رساندن آلودگی و تخریب محیط زیست است. در برخی شهرهای جهان اقدامات مثبت و ارزنده‌ای در زمینه مدیریت پسماند، الگوهای مصرف آب و برق، دفع فاضلاب و ... صورت گرفته است؛ از جمله اجرای طرح بام تا بام به منظور تجهیز ۱۰۰۰ منزل مسکونی در شهر یزد به انرژی خورشیدی.

ب) صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید به نیازهای افراد ویژه توجه شود؛ مانند طراحی خط بساوبایی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها.

ج) در شهرهای هوشمند، انواع حسگرها اطلاعات را در سامانه‌های مختلف جمع‌آوری و پردازش می‌کنند.

۱۶۴ ۳ در نقشه‌های کاربری زمین، پراکندگی انواع عملکردهای شهر نمایش داده می‌شود.

۱۶۵ ۱ تحقق روستای پایدار سه رکن دارد: فعال کردن اقتصاد روستا، خدمات اجتماعی و فرهنگی و حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای طبیعی آن.

۱۶۶ ۴ تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است. در طرح‌های هادی روستایی، کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود. در این طرح‌ها، ساماندهی کاربری‌های مسکونی، کشاورزی، خدماتی و نیازها و همچنین چگونگی گسترش روستا در آینده معین می‌شود و راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها ارائه می‌گردد.

۱۵۱ ۴ الف) محمود غزنوی به ری که تحت حاکمیت آل بویه شیعه‌مذهب بود، حمله کرد و پس از تصرف آن، بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند.

ب) پس از پیروزی آل بارسالان در نبرد ملازگرد، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت. این وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران دوران اسلامی بود.

ج) تکش خوارزمشاه با شکست دادن طغرل سوم (آخرین فرمانروای سلجوقی) بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت.

۱۵۲ ۲ فرمانروایان غزنوی به خوبی دریافتند که برای اداره قلمرو رو به توسعه خود به تشکیلات دیوانی و دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از این‌رو، بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل بویه را به خدمت گرفتند.

۱۵۳ ۲ در دوره سلجوقی، شهر بیرونی (رض) به دلیل رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها بیش از ادوار پیشین گسترش یافت. در این دوره، همچنین به دلیل رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری، طبقه بازرگان شهری بیش از پیش اهمیت یافت. دوره سلجوقی یکی از دوره‌های مهم هنر اسلامی تلقی می‌شود. گسترش قلمرو، حکومت فراگیر، توسعه شهرنشینی، رشد اقتصادی و حمایت دولتمردان در شکوفایی هر چه بیشتر هنر و معماری این دوره تأثیر به‌سزایی داشت.

نکته: در دوره سلجوقی، رونق تجارت موجب رشد شهر و شهرنشینی شد.

۱۵۴ ۱ در عصر سلجوقی با رشد شهرها، تأسیس و توسعه مراکز آموزشی و نفوذ روزافزون دیوان‌سالاران ایرانی در دستگاه اداری حکومت سلجوقی و جذب شعرا و نویسندگان به دربارهای مختلف، فرصت مناسب برای توسعه هر چه بیشتر زبان و ادبیات فارسی فراهم آمد. از معروف‌ترین دانشمندان در زمینه ریاضیات و نجوم در عصر سلجوقی می‌توان به ابوالعباس لوکری و خیام نیشابوری اشاره کرد.

۱۵۵ ۳ هولاکوخان در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد. او نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد. سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه، به خلافت بنی‌عباس پایان داد.

۱۵۶ ۲ تقریباً همزمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران، حاکمان مغولی ماوراءالنهر نیز رو به ضعف نهادند و رقابت و درگیری شدیدی میان سران و فرماندهان قبایل برای کسب قدرت به وجود آمد. در این میان، تیمور گورکانی بر رقیبان خود غلبه کرد و حکومت ماوراءالنهر را به دست گرفت. حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید.

۱۵۷ ۳ کشورگشایی‌های چنگیز و تیمور موجب شد که سرزمین‌های وسیعی در قاره پهناور آسیا به لحاظ سیاسی یکپارچه و متحد شوند و زمینه توسعه تجارت بین‌المللی فراهم آید.

۱۵۸ ۲ اتحاد و زندگی مسالمت‌آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی و معتقدان به دین‌های دیگر، از ویژگی‌های شاخص عصر مغول - تیموری بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در قرن نهم هجری به تدریج برخی از طریقت‌ها مانند طریقت صفوی وارد سیاست شدند و برای به دست گرفتن قدرت، با فرمانروایان به رقابت برخاستند. ۲) آثار و نتایج هجوم مغولان هم‌چون قتل اندیشمندان و عالمان، تخریب و تعطیلی مدارس برای مدتی سرزمین ما را با رکود علمی و ادبی مواجه کرد.

۱۷۹ ۲ تقسیمات کشوری فعلی ایران:

- ۱- استان: از به هم پیوستن چند شهرستان همجوار تشکیل می‌شود - توسط استاندار اداره می‌شود - از لحاظ اداری، تابع تشکیلات مرکزی (پایتخت) است.
- ۲- شهرستان: از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل می‌شود - توسط فرماندار اداره می‌شود - از لحاظ اداری، تابع استان است.
- ۳- بخش: از به هم پیوستن چند دهستان همجوار ایجاد می‌شود - توسط بخشدار اداره می‌شود - از لحاظ اداری، تابع شهرستان است.
- ۴- دهستان: کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است - از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود - توسط ده‌دار اداره می‌شود - از لحاظ اداری، تابع بخش است.

۱۸۰ ۴ در سال ۱۳۵۷، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ طرح اولین استان جدید با نام «اردبیل» به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

۱۸۱ ۲ یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، تأمین غذاست و امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه‌های مهم همه کشورهای محسوب می‌شود. به همین سبب، کشاورزی یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است.

۱۸۲ ۳ در کشت غله تجاری، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید که در اصطلاح به آن‌ها «کشت و صنعت» می‌گویند.

فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم: شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند. (صنعت)

۱۸۳ ۳ ناحیه مسکو، قفقاز، ولگا و جمهوری‌های چک و لهستان از نواحی صنعتی مهم قطب صنعتی روسیه و اروپای شرقی به شمار می‌روند.

۱۸۴ ۴ ویژگی‌های مهم صنایع نو:

- ۱- این صنایع عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان قرار دارند.
- ۲- پیشرفت آن‌ها بر مبنای نوآوری و رقابت است.
- ۳- این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولیدشده به کشورهای دیگر جهان‌اند.

امروزه کشورها سعی می‌کنند با ایجاد پارک‌های علمی و فناوری، صنایع نو را گسترش دهند.

۱۸۵ ۴ تصویر داده‌شده به اقتصاد جهانی اشاره دارد. منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای ارزش یک پول معین صورت می‌گیرد.

۱۸۶ ۴ نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

- ۱- کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است. (کشورهای پیرامون)
 - ۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های نوین است. (کشورهای مرکز)
- اقتصاد کشورهای پیرامون در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب‌پذیری زیادی دارد و در این کشورها واردات گسترش زیادی دارد.

۱۸۷ ۱ مناطق آزاد تجاری غالباً در مجاورت بنادر مهم و به منظور توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند.

۱۶۷ ۱ تاکنون برای حل مشکلات اقتصادی روستاها (توسعه اقتصادی

- ۱- اقدامات گوناگونی صورت گرفته است؛ از جمله:
- ۱- اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت آن
- ۲- تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی
- ۳- گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین‌آلات و فناوری در کشاورزی
- ۴- توسعه صنایع کوچک روستایی
- ۵- توسعه خدمات گردشگری و فراغتی

۱۶۸ ۲ آمایش سرزمین، تنظیم رابطه انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت است.

۱۶۹ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) در برنامه آمایش، به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور توجه می‌شود.

ج) یکی از ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، توزیع متوازن جمعیت است، یعنی از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر و مهاجرت بی‌رویه از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ پیشگیری می‌شود.

۱۷۰ ۳ کلان‌شهر توکیو (در ژاپن) با ناحیه مادرشهری پیرامون خود ۳۸ میلیون نفر جمعیت دارد و پرجمعیت‌ترین کلان‌شهر دنیاست.

۱۷۱ ۴ قانون ۷۰ زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد. اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است.

مدت زمان دو برابر شدن جمعیت = $\frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}}$

۱۷۲ ۲ برنامه‌ریزان برای تحقق برنامه‌های تأمین اجتماعی، بهبود وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای حال و آینده، ایجاد فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملی و جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسیتی جمعیت کمک می‌گیرند.

۱۷۳ ۴ اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۱۷۴ ۳ با توجه به مفروضات ارائه‌شده، رشد طبیعی جمعیت این کشور منفی است؛ زیرا میزان مرگ و میر از میزان موالید بیشتر است.

$\times 100 = \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}}$ = رشد طبیعی جمعیت

$\Rightarrow \frac{891,132 - 1,027,164}{89,358,400} \times 100 = -0.2\%$

۱۷۵ ۴ مهاجرت بر مکان مبدأ و مقصد اثر می‌گذارد. تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است.

۱۷۶ ۱ بررسی عبارت نادرست:

ب) ساتراپ‌ها مأمورینی بودند که از سوی داریوش هخامنشی وظیفه اداره شهرها را برعهده داشتند.

۱۷۷ ۳ در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

۱۷۸ ۴ برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم، آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات متناسب با موقعیت و زمان تغییر می‌یابد.

۱۹۴ ۲ قضیه «هر دانشجوی پزشکی دیپلم تجربی دارد» امکانی است، زیرا ممکن است کسی دیپلم رشته ریاضی داشته باشد اما در کنکور تجربی شرکت نماید و دانشجوی پزشکی شود. اما در قضیه «روح وزن دارد» رابطه، ضروری است، زیرا طبق تحقیقات انجام شده، روح انسان وزن دارد و نمی تواند بدون وزن باشد.

۱۹۵ ۱ وقتی می گوییم رابطه ماهیتی هم چون انسان با وجود، یک رابطه امکانی است، منظور این است که انسان می تواند باشد و می تواند نباشد. ذات وی به گونه ای نیست که حتماً باشد و هم چنین ذات وی به گونه ای نیست که حتماً نباشد. با بودن علت، وجود برای انسان ضروری می شود و انسان واجب الوجود می گردد و موجود می شود. یعنی در حال حاضر، همه اشیا بی که موجودند، به واسطه علت هایشان، واجب الوجود بالغیر هستند. پس اگر مفهومی از حالت امکانی خارج نشده است، وجوب بالغیر نخواهد بود.

۱۹۶ ۳ فقط واجب الوجود بالذات است که تنها یک مصداق دارد و آن خداست، اما هم ممکن الوجود و هم ممتنع الوجود می توانند مصادیق متعدد داشته باشند. اجتماع ضدین ممتنع الوجود است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) دایره منظم الاضلاع، ممتنع الوجود است نه ممکن الوجود.

۲) واقعیات اطراف ما، ممکن الوجود هستند نه ممتنع الوجود.

۴) مثلث غیرشکل ممتنع الوجود است نه ممکن الوجود.

۱۹۷ ۴ فارابی و ابن سینا، می گویند: «چون موجودات جهان در ماهیت و ذات خود، ممکن الوجود هستند و با وجود رابطه امکانی دارند، همین رابطه امکانی به ذات و ماهیت آن ها اجازه می دهد که اگر علت وجود آن ها فراهم شود، آن ها نیز موجود شوند و در خارج تحقق یابند.» (پس موجودات جهان در وجود، نیازمند علت اند و استقلالی از خود ندارند.) به عبارت دیگر، چون موجودات جهان نسبت به وجود، حالت امکان و تساوی دارند، بنابراین خروج آن ها از امکان و تساوی باید به وسیله علتی (واجب الوجود) انجام شود.

۱۹۸ ۲ کلمه «چرا» بازتابی از درک رابطه علیت در ذهن انسان هاست و وقتی که یک انسان می گوید «چرا» به دنبال یافتن علت یک پدیده و یک حادثه است. انسان با سؤال «چرا» می کوشد از طریق استدلال، رابطه های علی میان پدیده ها را بشناسد.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) از نتایج اصل علیت، امکان پیشگیری از برخی (نه همه) حادثه ها است.

۳) انسان از همان ابتدای ظهور خود بر روی این کره خاکی به دنبال علت یابی بوده و برای یافتن علل پدیده ها تلاش کرده است.

۴) فیلسوفان مسلمان درک انسان از علیت را درکی فطری و مادرزادی نمی دانند.

۱۹۹ ۱ از نظر فیلسوفان مسلمان، پس از شکل گیری ذهن و درک اصل امتناع اجتماع نقیضین است که وقتی کودک صدایی را می شنود یا حرکتی را مشاهده می کند، به دنبال منشأ صدا و عامل حرکت برمی آید؛ یعنی از این به بعد است که متوجه می شود حوادث، خود به خود رخ نمی دهند و دارای علل و عواملی هستند و آن علل را می توان پیدا کرد. پس شناخت علت و معلول فرع بر درک اصل علیت است. یعنی بعد از این که پذیرفتیم رابطه علیتی در جهان هست، آن گاه برای کشف علت امور به سراغ حس و تجربه می رویم.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) فیلسوفان مسلمان می گویند: «همین که ذهن انسان شکل گرفت، متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین می شود.» انسان، براساس این اصل، درمی یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؛ زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد.

۳) فیلسوفان مسلمان می گویند: «حس فقط همراهی و توالی اشیا را به ما نشان می دهد؛ اما این که این حادثه علت آن حادثه است، از طریق حس قابل اثبات نیست.»

۴) این عبارت بیانگر دیدگاه تجربه گرایان است.

۱۸۸ ۲ با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می کند، نواحی سیاسی به انواع ناحیه سیاسی فراملی، ملی، فراملی و ویژه تقسیم می شوند.

۱۸۹ ۳ ناحیه سیاسی فراملی (منطقه ای) عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه ای قرار گرفته اند؛ مانند اتحادیه اروپا. اتحادیه اروپا از ۲۷ کشور اروپایی تشکیل شده که مستقل اما با هم متحدند و پذیرفته اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند. کشورهای عضو این اتحادیه برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای را برای شورا و مجلس قانون گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می کنند.

۱۹۰ ۱ بررسی گزینه ها:

۱) احداث تونل مانس بین فرانسه و انگلستان ← تأثیر تصمیمات سیاسی بر فضای جغرافیایی

۲) کشمکش بین اوکراین و روسیه بر سر شبه جزیره کریمه ← تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست

۳) رقابت بین کشورهای استعمارگر برای تسلط بر خلیج فارس ← تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست

۴) احداث پایگاه های دریایی توسط روسیه در شمال دریای سیاه ← تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۴ زمانی می توانیم درک درستی از دو مفهوم وجود و ماهیت و نسبت میان آن دو مفهوم داشته باشیم که پذیرفته باشیم اشیا و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند و ما می توانیم به آن ها علم پیدا کنیم.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) ماهیت های زیادی مانند اسب بالدار آتش خوار را می توان در ذهن تصور کرد که تاکنون وجود خارجی پیدا نکرده است.

۲) برخی از سوفیست ها اصل واقعیت مستقل از ذهن را قبول ندارند. بنابراین نمی توان گفت که همه متفکران، اصل فلسفی واقعیت مستقل از ذهن و امکان شناخت واقعیت اشیا را پذیرفته اند.

۳) ما با مشاهده چپستی های گوناگون جهان پی برده ایم که چپستی (نه هستی) یک واقعیت با چپستی واقعیت دیگر متفاوت است و خودمان هم چپستی متفاوت با سایر اشیا داریم.

۱۹۲ ۴ در عبارت «انسان حیوان ناطق است» با توجه به مفهوم «حیوان ناطق» می توان برای «انسان» که موضوع ماست، مصادیق متعددی مانند محمدسعید، صادق، لایلا و افسانه ذکر کرد.

در عبارت «انسان حیوان ناطق است» رابطه موضوع (انسان) و محمول (حیوان ناطق) تساوی است. در این جا «انسان» به وسیله «حیوان ناطق» تعریف شده است؛ یعنی «حیوان» و «ناطق» از اجزای تعریفی انسان هستند (گزینۀ ۲) و چپستی او را تشکیل می دهند و بیان کننده ذات و حقیقت انسان می باشند (گزینۀ ۳)؛ یعنی ذات انسان چیزی جز همان «حیوان ناطق» نیست. به همین جهت، این دو مفهوم از یکدیگر جدایی ناپذیرند (گزینۀ ۱)؛ یعنی هر انسانی حیوان ناطق است و هر حیوان ناطقی انسان است.

۱۹۳ ۱ به علت توجه خاص ابن سینا، این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا با عنوان هایی مشابه، مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت به گونه ای که گفته اند «فرق بین ماهیت و وجود بی تردید یکی از اساسی ترین آرا و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است.» این نظر، پایه یکی از برهان های ابن سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» است.

۲۰۹ ۲) تعریف‌گزینه (۲)، تعریف مفهومی است، زیرا از امر عام (مو) و امر خاص (روبین پست چشم) برای تعریف مفهوم «ابرو» استفاده کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۳ و ۴) تعریف از طریق ذکر مصداق هستند، چون اشاره کردن به کتاب و درخت از موارد تعریف مصداقی محسوب می‌شود. هم‌چنین در مثال چهارم اشاره به شباهت و تفاوت میمون با انسان شده است و از موارد تعریف مصداقی است.

۲۱۰ ۲) مفهوم کلی دارای یک مصداق خارجی می‌تواند «تعریف مفهومی» داشته باشد؛ مانند مفهوم «واجب‌الوجود بالذات» که مفهومی کلی و فقط دارای یک مصداق خارجی است. واجب‌الوجود بالذات: آفریدگار دارای علم مطلق و ...

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در تعریف مفهومی، تعریف‌کننده و تعریف‌شونده هر دو باید از مفاهیم کلی باشند و مفهوم جزئی، تعریف مفهومی ندارد.

۳) در تعریف مفهومی، نخست باید مفهوم عام را بیاوریم؛ لذا مفهوم مجهولی که مفهومی عام‌تر از آن وجود ندارد، نمی‌توان برای آن تعریف مفهومی ارائه کرد؛ مفاهیمی مانند «جوهر، کیف یا کم و ...» عام‌ترین مفاهیم هستند. لذا ارائه تعریف مفهومی برای آن‌ها محال است اما می‌توانند تعریف لغوی و یا مصداقی داشته باشند.

۴) در تعریف مفهومی، مفهوم عام با مفهوم مجهول، نسبت عموم و خصوص مطلق دارد و مفهوم خاص با مفهوم مجهول رابطه تساوی دارد. در نتیجه مفهوم مجهولی که با تمام مفاهیم دیگر متباین است، نمی‌تواند تعریف مفهومی داشته باشد.

۲۱۱ ۱) همین قدر می‌دانیم (عدم وجود شواهد محکم) که تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است، اما این سخن به این معنی نیست که تمدن‌های قدیمی‌تر در همه جنبه‌های تمدنی بر تمدن‌های بعدی تأثیر گذاشته است. (تأثیر تمدنی در برخی جنبه‌ها ممکن است).

۲۱۲ ۴) سهروردی که از فیلسوفان بزرگ دوره اسلامی است، معتقد است که در دوره کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند. اوپانیشادها شامل متون متعدد هندو است و گاتاها سروده‌های زرتشت می‌باشد.

۲۱۳ ۳) در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. آن‌ها کوشش می‌کردند تا به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به درستی این دگرگونی‌ها را از نظر عقلی، تحلیل کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به عقیده پارمنیدس، هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. پس اندیشمندان آن دوره در این‌که همه چیز در جهان متغیر است، اتفاق نظر نداشتند.

۲) فیلسوفان اولیه کوشش می‌کردند تا به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به درستی دگرگونی‌های طبیعت را از نظر عقلی و نه رمزی و تمثیلی، تحلیل کنند.

۴) اندیشمندانی که در آن دوره بودند، فقط به تفکر فلسفی نمی‌پرداختند.

۲۱۴ ۱) باید «خود» را نگاه کرد. به «خود» گوش کرد. به «خود» اندیشید و در توجه به خود غرق شد. با نگاه کردن، گوش دادن، اندیشیدن و واقعیت دادن به «خود» است که هر چه هست شناخته می‌شود. این سخنان که در متون اوپانیشاد آمده است، نشان می‌دهد که اولین گام در راه کسب معرفت، خودشناسی است و یادآور این حدیث معروف است که «من عرف نفسه فقد عرف ربه» است یعنی هر کسی خود را بشناسد، خدای خود را می‌شناسد.

۲۰۰ ۳) آنچه به معلول ضرورت وجود می‌دهد، علت است. یعنی معلول با قطع نظر از علت، «امکان ذاتی» دارد؛ یعنی ذات و ماهیتش نسبت به وجود و عدم مساوی است. با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. این رابطه ضرورت‌بخشی علت به معلول را «وجوب علی و معلولی» می‌گویند.

۲۰۱ ۲) مفهوم «تابع» جسم نیست که از طریق عکس بتوان آن را تعریف کرد، بلکه باید برای آن تعریف از طریق ذکر مصداق و یا تعریف لغوی و یا تعریف مفهومی ارائه داد.

۲۰۲ ۴) تعریف، موجب جلوگیری از بسیاری (نه همه) از خطاهای ذهن می‌شود.

۲۰۳ ۳) مبتدا و خبر از مصداق مفهوم مرفوع هستند، در نتیجه، تعریف «از طریق ذکر مصداق» است نه «لغوی».

۲۰۴ ۲) این مفهوم (تصدیق) ابتدا از لحاظ لغوی و لفظی تعریف شده است. سپس تعریف مفهومی مرکب از مفاهیم عام (وجه اشتراک: جمله) و خاص (وجه افتراق: خبری معناداری با قابلیت صدق و کذب) برای آن ارائه شده و در پایان از مثال (تعریف از طریق ذکر مصداق) هم استفاده شده است.

۲۰۵ ۲) اگر بین «تعریف‌کننده» و «تعریف‌شونده» قضیه سالبه کلیه، صحیح باشد، یعنی این‌که آن دو مفهوم («تعریف‌کننده» و «تعریف‌شونده») نسبت تباین دارند (هیچ الف ب نیست و هیچ ب الف نیست) و در نسبت تباین، تعریف‌کننده و تعریف‌شونده هیچ مصداق مشترکی ندارند اما هر کدام دارای مصداق مخصوص به خود هستند.

۲۰۶ ۳) اگر در بین تعریف (تعریف‌کننده) با مفهوم مجهول (تعریف‌شونده) فقط یک قضیه موجبه کلیه صادق باشد، پس رابطه «مفهوم مجهول» با «تعریف» عموم و خصوص مطلق خواهد بود و فقط یک قضیه موجبه کلیه صادق خواهد بود؛ در این صورت، دو حالت پیش می‌آید:

۱- اگر تعریف عام باشد و مفهوم مجهول، خاص باشد، آن‌گاه تعریف جامع است ولی مانع نیست، مانند مربع: شکل.

قضیه «هر مربعی شکل است» صادق است اما قضیه «هر شکلی مربع است» کاذب است؛ پس فقط یک قضیه موجبه کلیه، صادق است.

۲- اگر معرف (تعریف) خاص باشد و مفهوم مجهول، عام باشد، تعریف جامع نیست ولی مانع است، مانند ورزش: فوتبال.

در این مثال، تعریف از مفهوم مجهول، کوچک‌تر است؛ قضیه «هر ورزشی فوتبال است» کاذب است اما قضیه «هر فوتبالی ورزش است» صادق است؛ پس فقط یک قضیه موجبه کلیه صادق است.

۲۰۷ ۱) حیوان اجتماعی همه انسان‌ها را شامل می‌شود اما شامل موجودات دیگری هم هست که به صورت اجتماعی زندگی می‌کنند، پس تعریف مانع نیست. هم‌چنین «جمله کامل معنادار» همه تصدیق‌ها را شامل می‌شود اما مانع اغیار نیست، چون شامل جملات انشایی نیز می‌شود، پس تعریف مانع نیست.

۲۰۸ ۱) اگر تعریف‌کننده و تعریف‌شونده به ترتیب موضوع و محمول یک قضیه صادق موجبه کلیه قرار گیرند، آن‌گاه آن تعریف، شاید جامع نباشد. مثلاً در تعریف «شکل: مربع»، تعریف مانع است (ردگزینه (۲)) ولی جامع نیست. اما ممکن است در مثال دیگری تعریف جامع باشد، مانند انسان: حیوان ناطق. در این مثال یک قضیه صادق موجبه کلیه (هر انسانی حیوان ناطقی است) به دست می‌آید، پس تعریف جامع است و مانع هم هست (ردگزینه (۳))، تعریفی که شاید جامع نباشد را به صورت قطعی نمی‌توان گفت واضح نیست (ردگزینه (۴)).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) خودشناسی پایه اصلی جهان‌شناسی است.

(۳) هر کسی خود را بشناسد، خدای خود را می‌شناسد.

(۴) شناخت خود بدون این‌که دانش فلسفه آموخته باشیم، ممکن است.

۲۲۲ ۲

سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها باعث می‌شود تا محرک خاصی (در این‌جا جوراب دارای آرم قرمز) انتخاب شود. تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی باعث می‌شود تا به تابلوی پرنور فرودگاه نگاه کنیم.

۲۲۳ ۴

آماده‌سازی یعنی ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به همه آن‌چه توجه داریم، آگاهی کامل نداریم.

(۲) همه افراد به دلیل ارتباط نزدیک دو مفهوم توجه و تمرکز، قادر به تفکیک آن دو نیستند.

(۳) احساس از نظر تکاملی برای بقای موجود زنده حیاتی است. (نه فقط انسان)

۲۲۴ ۳

در این سؤال، دانش‌آموز برای خودش هدف تعیین کرده است (درصد بالای ۹۰) و به آن اهمیت داده است که مربوط به عوامل روان‌شناختی مؤثر بر درگیری و انگیزتگی ذهنی است.

۲۲۵ ۱

در این‌جا فرد محرک غایب یعنی دکمه قرمز را ردیابی کرده است، بنابراین هشدار کاذب اتفاق افتاده است.

۲۲۶ ۲

هرگاه از حواس مختلف برای انجام یک تکلیف استفاده شود، توجه متمرکز شکل می‌گیرد. در گزینه (۲) از حواس مختلف برای خطاطی استفاده شده است. سایر گزینه‌ها به انجام همزمان دو تکلیف اشاره دارد که موجب کاهش کارایی توجه و تقسیم آن می‌گردد.

۲۲۷ ۳

با توجه به مثال‌های کتاب درسی، خطای شناختی موجب تغییر در نظام ذهنی و تفکرات فرد می‌شود، بنابراین در این‌جا فرد دچار خطای شناختی شده است.

توجه: خطای ادراکی در حد خطای دیداری و اندک است و تفکر و قضاوت افراد را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد. توهم هم مربوط به ادراک پدیده‌های بدون احساس است؛ مانند شنیدن صدایی که با گوش شنیده نمی‌شود یا دیدن چیزی که همه آن را نمی‌بینند.

۲۲۸ ۴

قراردادن قرقره‌ها براساس شباهت آن‌ها (قرمز) بودن در یک مقوله (قفسه) اشاره به قانون مشابهت دارد و ادامه دادن تصویر متصل دیدن اشکال اشاره دارد.

۲۲۹ ۲

براساس قانون تکمیل، ما تمایل داریم اشیای ناقص را به صورت کامل ببینیم.

۲۳۰ ۲

آزمایش مربوط به پرش عقربه ثانیه‌شمار، به گوش به زنگی مربوط می‌شود و مهم‌ترین عامل گزارش نکردن پرش دو ثانیه‌ای عقربه‌شمار، خستگی است.

۲۱۵ ۴ لاوتوسه: بی‌حد و بی‌تمام، پابرجاست بی‌صدا و بی‌جسم، تنها

ایستاده است و تغییر را نمی‌شناسد ... من نام او را نمی‌دانم. برای نامیدن است که او را تاؤ می‌نامم. با زحمت سعی دارم از چگونگی او خبر بدهم، او را بزرگ می‌خوانم.

۲۱۶ ۱ مورخان فلسفه «تالس» را نخستین اندیشمند یونانی

می‌دانند که اندیشه فلسفی مشخصی داشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) از تالس هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است و از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی برخی از افکار او را به دست آورده‌اند.

(۳) امروزه نظرات دقیق تری از اندیشه‌های تالس درباره طبیعت بیان شده و نظرات تالس در این زمینه مورد توجه نیست.

(۴) پارمینیدس می‌گفت: «حواس فقط مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده امور مختلف و متغیر است. اما با عقل می‌توان به لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بدون تغییر و جاودانه است.»

۲۱۷ ۳ فیلسوفان اولیه یونان باستان از جمله تالس و فیثاغورس به

دنبال یافتن عنصر اولیه تشکیل‌دهنده جهان بودند. تالس می‌گفت: «ماده اولیه همه چیز، آب است» و فیثاغورس معتقد بود که اعداد و اصول آن‌ها، ماده اولیه همه موجودات هستند.

۲۱۸ ۴ شهرت هراکلیتوس در تاریخ فلسفه به دلیل دو اندیشه اوست؛

اولی وحدت اضداد است، دومین اندیشه مشهور هراکلیتوس، تغییر و تحول دائمی جهان است. او می‌گفت: «همه چیز در سیلان و حرکت است.» هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد. دگرگونی قانون زندگی و قانون کائنات است، بر همه چیز فرمان می‌راند و نمی‌توان از آن گریخت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دومین اندیشه مشهور هراکلیتوس، تغییر و تحول دائمی جهان است. پس وی میان دو اندیشه ثابت و تغییر تردید نداشت و بر تغییر و تحول دائمی جهان تأکید داشت.

(۲) یکی از مهم‌ترین دلایل شهرت هراکلیتوس، اعتقاد داشتن وی نسبت به واقعیت داشتن حرکت و دگرگونی دائمی در طبیعت بود.

(۳) پارمینیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که: «هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد.»

۲۱۹ ۲ پارمینیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که: «هستی، یک امر

واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد.» پس وی به اصالت ثبات و نفی تغییر و سیلان قائل است.

۲۲۰ ۲ سوفیست‌ها، چون سخن اندیشمندان و جهان‌شناسان با

یکدیگر متضاد است و آن‌ها نتوانسته‌اند تفسیر درستی از جهان به دست آورند، نظریات آنان را بیهوده دانستند.

روان‌شناسی

۲۲۱ ۴ ادراک به معنای معنی و مفهوم و سازمان دادن و تفسیر

محرک‌ها است، بنابراین فردی که در مورد آسانسور صحبت می‌کند، نشان می‌دهد که شرایط را درک کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حافظه (۲) توجه

(۳) احساس